

POLITIET

POLITIDIREKTORATETS
RAPPORT 1. TERTIAL

2020

1 Innhold

1. Oppsummering.....	4
1.1 Resultat.....	4
1.2 Økonomi.....	4
1.3 Bemanning.....	4
1.4 Prioriterte funksjoner.....	5
1.5 Risiko.....	5
2. Om tertialrapporten.....	5
3. Overordnet risikovurdering for politi- og lensmannsetaten.....	5
Overordnede utfordringer som bidrar til økt risiko.....	6
Særskilte risikofaktorer.....	7
Risiko knyttet til de virksomhetsspesifikke målene.....	9
3.1 Risikoområde 1: Befolkningens trygghet og sikkerhet ivaretas.....	9
3.2 Risikoområde 2: Redusere kriminalitet gjennom effektiv forebygging.....	10
3.3 Risikoområde 3: Effektiv straffesaksbehandling med høy kvalitet.....	12
3.4 Risikoområde 4: Alle som oppholder seg i Norge har avklart identitet og lovlig opphold.....	14
3.5 Risikoområde 5: Tilgjengelige tjenester med god service.....	15
4. Styring og kontroll i virksomheten.....	16
4.1 Revisjonen av politi- og lensmannsetatens årsregnskap.....	16
4.2 Riksrevisjonsmerknader.....	16
4.2.1 Biometriske pass.....	16

POLITIET

4.2.2	Informasjonssikkerhet og IKT-forvaltning	17
4.2.3	Vaktselskap	18
4.2.4	Behandling av beslag i straffesaker	18
4.2.5	Politiets behandling av våpensaker	18
5	Vedlegg	19

1. Oppsummering

1.1 Resultat

Koronakrisen har på mange måter endret forutsetningene for måloppnåelse på flere resultatområder. Straffesaksrestansene er betydelig redusert i tiden etter krisen inntraff. Et stort antall påtaleavgjorte saker skal imidlertid irtteføres på et senere tidspunkt, noe som kunne redusere påtalekapasiteten på sikt. En normalisering av innkommende straffesaker er forventet i tiden fremover, både gjennom åpning av publikumsmottak og nye løsninger for å levere anmeldelser digitalt. Motstridende resultatkrav utfordrer fortsatt politiets mulighet til måloppnåelse for alle krav samtidig. Dette gjelder spesielt krav innenfor politibemanning vs. økonomisk effektivisering samt gitt lokalisering vs. forventninger om lavere vekst i utgifter til eiendom, bygg og anlegg. Politiet vil ikke være i stand til å oppfylle resultatkrav på alle områder samtidig.

1.2 Økonomi

Politi- og lensmannsetatens prognose for 2020 viser regnskapsmessig balanse på etatsnivå, men et merforbruk for politidistriktene samlet. Politidistriktene utgjør omtrent 75 % av etatens driftsbudsjett. Et samlet merforbruk i disse enhetene er ikke bærekraftig over tid. En stram økonomi har gitt, og vil også i tiden fremover, behov for svært strenge prioriteringer. Politidirektøren har godkjent mandat for fase 1 av et flerårig effektiviseringsprogram som vil iverksettes før sommeren.

1.3 Bemanning

Politidekningen har falt fra 1,94 ved utgangen av 2019 til 1,92 per 1000 innbyggere ved utgangen av T1 2020. Dette er ekskludert de 135 årsverkene som er midlertidig ansatt i forbindelse med Covid-19-pandemien. Inkludert disse er måltallet ved T1 2020 1,95 per 1000 innbygger. Alle stillingene som er finansiert i 2020 er gitt med halvårsvirkning, og ansettelse i nye stillinger planlegges i andre halvår 2020. Dette betyr at politidekningen forventes å øke etter andre halvår, og målet om to politiårsverk pr. 1000 innbyggere gis høyest prioritet.

Innmeldt prognose for året per 1. tertial tilsier at etaten styrer mot et avvik på om lag 200 politiårsverk ift. måltall 2020. Dette vil bety en politidekning ved utgangen av året på 1,97 pr 1000. SSB har pr. 02.06.2020 oppdatert befolkningsframskriving. Som følge av Koronapandemien er netto innvandring forventet vesentlig lavere enn i et normalår, noe som resulterer i en nedjustert befolkningsprognose for 2020. Dette gjør at prognosen ved årsslutt har endret seg fra 1,95 til 1,97 pr 1000 sammenlignet med opprinnelig prognose. Politidirektoratet følger utviklingen tett og iverksetter tiltak for å nå måltall. POD vil komme tilbake til dette i styringsdialogen med JD.

POLITIET

1.4 Prioriterte funksjoner

Gjennom reformen er det iverksatt en rekke tiltak som skal bidra til et mer enhetlig politi som leverer likere tjenester med bedre kvalitet. De seks prioriterte funksjonene er i denne sammenheng avgjørende. Disse funksjonene må virke sammen og er avhengige av hverandre for at innbyggerne skal få likere polititjenester med høyere kvalitet. Det varierer noe mellom distriktene hvor langt de har kommet i innføringen av hver funksjon, men kvalitetshevingstiltakene har løftet politiets arbeid på både beredskaps-, etterforsknings- og forebyggingsområdet. Nivået på de seks prioriterte funksjonene er det samme som ved T3-2019. I 2020 er det gjort et bevisst valg om å redusere utviklingstakten og sørge for at iverksatte tiltak får tid til å virke og gi ønsket effekt. Etaten har dermed rettet fokus mot å etablere gode samhandlingsstrukturer mellom funksjonene for å oppnå neste nivå av kvalitetsheving.

1.5 Risiko

Politiets kapasitet til drift og utvikling på kort sikt er påvirket av Covid-19-pandemien. På lengre sikt er det betydelig usikkerhet knyttet til pandemiens videre utvikling og de langsiktige konsekvensene. Når det gjelder risiko knyttet til måloppnåelse av de virksomhetsspesifikke målene, er denne totalt sett vurdert uendret siden 2019. Bakgrunnen for dette er at på overordnet nivå balanserer blant annet flere av de nylig iverksatte tiltakene ut økt risiko knyttet til pandemien. I kapittel 3 under beskrives risikobildet nærmere.

2. Om tertialrapporten

Det vises til *Tildelingsbrev 2020*, samt supplerende tildelingsbrev og oppdragsbrev. Politidirektoratets (PODs) rapport per 1. tertial er utarbeidet på bakgrunn av identifiserte risikoområder i politiet med kobling til de virksomhetsspesifikke målene. Videre rapporteres det på styringsparametere og oppdragene i henhold til tildelingsbrevet. Rapporten presenterer status, avvik og tiltak knyttet til disse, samt etatsregnskap sett opp mot budsjettmessige rammer for 2020. Videre følger det blant annet med oppdatert Porteføljerapport og status på Riksrevisjonsmerknader.

3. Overordnet risikovurdering for politi- og lensmannsetaten

Risikovurderingen tar utgangspunkt i de virksomhetsspesifikke målene:

1. Befolkningens trygghet og sikkerhet ivaretas

POLITIET

2. Redusere kriminalitet gjennom effektiv forebygging
3. Effektiv straffesaksbehandling med høy kvalitet
4. Alle som oppholder seg i Norge har avklart identitet og lovlig opphold
5. Tilgjengelige tjenester med god service

Den overordnede risikovurderingen er en kvalitativ vurdering av nåværende risiko og oppsummeres for hvert virksomhetsspesifikt mål. I tillegg beskrives innledningsvis noen risikofaktorer med særskilt betydning for etatens samlede virksomhet.

Overordnede utfordringer som bidrar til økt risiko

Covid-19-pandemien

Covid-19-pandemien har allerede satt politiet og samfunnet for øvrig i en ny situasjon som påvirker behovet for polititjenester og politiets kapasitet til drift og utvikling på kort sikt. Samtidig er det betydelig usikkerhet om pandemiens videre utvikling og de langsiktige konsekvensene. Pandemien forventes å påvirke kriminalitetsutviklingen på flere områder, noe som kan øke saksomfanget innen sivil rettspleie fremover. Videre må politiet være forberedt på at tiltak i grensekontrollen opprettholdes over lengre tid, og at disse løpende må tilpasses etter hvert som myndighetene justerer smittevernstiltakene. Politidirektoratet legger til grunn at ringvirkningene av den pågående situasjonen vil merkes i flere år framover.

Kriminalitets- og sikkerhetsutfordringer

Politiet har over tid sett en utvikling med økning i kriminalitet og saker som er mer komplekse - med et mer alvorlig og sammensatt, digitalt og internasjonalt bevisbilde. Dette er ressurskrevende å håndtere. Politiet ser et økende behov for innsats som følger av hendelser og situasjoner som synes å følge av klima- og miljøutfordringer. Dette antas å øke i tiden fremover, og bidrar til økt press på politiets ressurser. Samtidig driver kriminalitetsutviklingen opp behovet for mer spesialisert kompetanse, teknologiinvesteringer og spesialisert samarbeid. Dette skaper kapasitetsutfordringer mellom behovet for å bekjempe alvorlig kriminalitet og forventninger om lokal tilstedeværelse.

De nødvendige smittevernstiltakene knyttet til pandemien innebar innledningsvis til større isolasjon og skaper en vanskeligere økonomisk situasjon med høyere arbeidsledighet. Dette forventes å påvirke kriminalitetsutviklingen gjennom en økning i økonomisk kriminalitet, arbeidslivskriminalitet, vold i nære relasjoner og seksuelle overgrep. Videre forventes en økning i kriminalitet i det digitale rom, særlig bedragerier og seksuell utnyttelse av barn. De innførte grensetiltakene gir en nedgang i grenserelatert kriminalitet, men det forventes at kriminelle vil tilpasse seg situasjonen og endre modus.

Økonomiske utfordringer

POLITIET

Det er stort press på ressurser i driften, særlig i politidistriktene. Oppgaveporteføljen er bred, med en rekke krav til tjenestene. Dette skaper press på utviklingskapasiteten og begrenser hvor mye som investeres i utvikling. Samtidig er kravet til utvikling betydelig, med høyt innslag av øremerkede prosjekter og andre oppdrag.

Satsingen på økt politibemanning tilfører kapasitet i etaten, men skaper samtidig et press i økonomien, når større deler av de faste kostnadene ikke kan frigjøres for å møte effektiviseringskrav eller foreta investeringer i teknologi og materiell. Når det økonomiske handlingsrommet er redusert, utsettes investeringer blant annet på materiell og EBA for å møte presset på ressurser i driften. Det gjør at etterslepet øker når reanskaffelser utsettes.

Manglende kapasitet til sentrale effektiviseringstiltak medfører at de lokale enhetene i hovedsak må møte effektiviseringskravene ved prioriteringer innenfor budsjettammen. Samtidig har de begrensede virkemidler for å effektivisere tjenester og arbeidsprosesser som går på tvers av enhetene, eller krever samlet utvikling i PIT, PFT eller andre enheter. Den ønskede kapasitetsøkningen bidrar derfor til å hindre en del investeringer i nødvendig utvikling.

Pandemien har til nå ikke hatt vesentlige konsekvenser for politiets økonomiske rammer, og forventes ikke å ha det for 2020.

Særskilte risikofaktorer

Politidirektoratet vil trekke frem noen risikofaktorer med særskilt betydning for etatens virksomhet. Faktorene bidrar ikke nødvendigvis til risiko for manglende måloppnåelse i ett enkelt mål eller for måloppnåelsen isolert i 2020. Der disse risikofaktorene også er knyttet til et enkelt mål, omtales dette under målet senere i dokumentet. Faktorene utfordrer både utviklingsevnen i etaten, og innebærer en vesentlig økonomisk utfordring som gjør det krevende å opprettholde tjenestenivået i driften. Dette påvirker alle de virksomhetsspesifikke målene på lengre sikt.

i. Reduserte økonomiske rammer, og behov for større endringer

Pandemien kan medføre reduserte budsjetter som følge av svekkede offentlige finanser. Dette vil forsterke behovet for større effektiviseringstiltak, endringer i organisering av tjenestene og endringer i tjenestestrukturen i politiet (hvilke oppgaver politiet skal løse, samt krav og prioritering av disse). Politidirektoratet vil vurdere alternative tiltak som kan møte utviklingen. Det kan også være behov for radikale tiltak som utfordrer dagens krav til tjenester, organisering og måloppnåelse.

ii. IKT-sikkerhet

Politiet har i dag et betydelig behov for å styrke IKT-sikkerheten som følge av rask teknologisk utvikling som har medført høy sårbarhet og risiko for trusler om digitale angrep, som inntrengning, informasjonsslekkasje mv. Det er prekært for politiet å få redusert inntrengningsrisiko, økt

POLITIET

deteksjonsevne og økt evne til skadebegrensning, og bedre styringsprosesser i egen virksomhet ved sikkerhendelser. Politiet har pågående en rekke tiltak, men behovet for å investere i mer fremtidsrettet IKT-infrastruktur både lokalt og sentralt er fortsatt betydelig. Infrastrukturen må være robust og sikret mot IKT-angrep, med god kapasitet og tilgjengelighet. De nødvendige investeringene kan ikke dekkes over driftsbudsjettet uten at det går utover de ordinære polititjenestene.

iii. Høyt omfang og krav til utvikling av nye tjenester knyttet til grense og ID

Innenfor ID-tjenester, grense- og territorialkontroll er det et felles underliggende behov for å ha kontroll med identiteter. Behovet for sikre ID-tjenester i samfunnet forventes å øke fremover, ikke minst for å trygge digitale tjenester i Norge, både i offentlig og privat sektor samt internasjonalt. Norge påvirkes av EUs utvikling på området legger e-ID til grunn for utvikling av tjenester på tvers av landene og har fastsatt regelverk for utveksling av ID-informasjon som del av grensesamarbeidet i Schengen. Kravene til utvikling på disse områdene vil være krevende for politiet fremover. Det forventes at pandemien ytterligere aktualiserer EUs prioritering av felles informasjonssystemer for grensekontroll, selv om pandemien kan innebære utsettelse i fremdrift. Omfanget forventes å være stort.

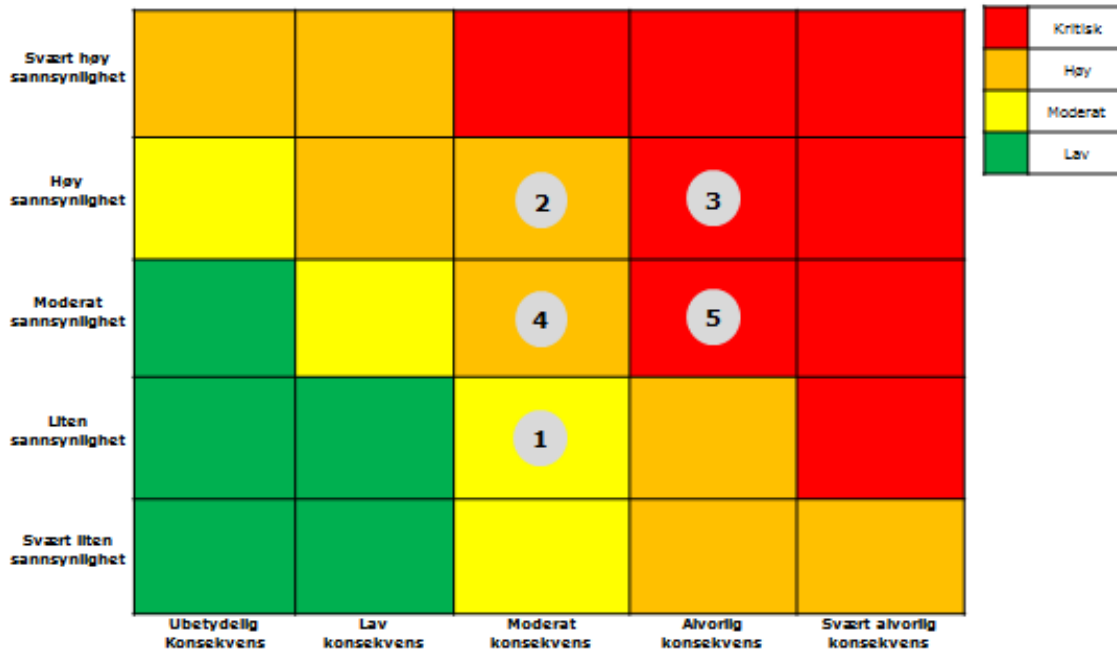
iv. Gjennomføringsrisiko i pågående prosjekter

Behovet i politiets utviklingsportefølje er større enn etatens kapasitet og gjennomføringsevne. Risikonivået i porteføljen er for høyt, for enkeltprosjekter og for porteføljen samlet sett. Det er sannsynlig at ressurser også fremover må hentes fra driften i politiet for å dekke kostnader ved utviklingstiltak. Covid-19-pandemien tilfører ytterligere risiko for framdriften i pågående prosjekter.

POLITIET

Risiko knyttet til de virksomhetsspesifikke målene

Risikoområder	
1	Befolkningens trygghet og sikkerhet skal ivaretas
2	Redusere kriminalitet gjennom effektiv forebygging
3	Effektiv straffesaksbehandling med høy kvalitet
4	Alle som oppholder seg i Norge har avklart identitet og lovlig opphold
5	Tilgjengelige tjenester med god service

3.1 Risikoområde 1: Befolkningens trygghet og sikkerhet ivaretas

T3 2019	Sannsynlighet: 2	Konsekvens: 3	
T1 2020	Sannsynlighet: 2	Konsekvens: 3	

Politiet er en sentral aktør i samfunnets beredskap mot alvorlig kriminalitet og ulykker og naturkatastrofer. Politiet skal sikre samfunnets og befolkningens rettssikkerhet, trygghet og alminnelig velferd. Politiet skal være forberedt på hendelser som kan kreve en større, koordinert politiinnsats. Politiets oppgaver er de samme i fred, krise og væpnet konflikt.

POLITIET

POD har løpende fulgt utviklingen av den pågående Covid-19-pandemien og planlagt for at det også kunne oppstå en smittesituasjon i Norge. Politietaten har fulgt de til enhver tid gjeldende smitteråd for eget personell og iverksatt tiltak både for egen etat og for å følge opp ekstraordinære tiltak bestemt av regjeringen og helsemyndighetene. Politiet har i perioden blitt tilført ekstra ressurser i form av 400 midlertidige politiårsverk. Dette har gitt en kapasitetsøkning som bidrar til at vi kan løse oppgaver som krever ressurser utover normal oppgaveløsning, og som tar ned risiko i tilfelle høyt fravær grunnet smitte. Med unntak av ressursutfordringen knyttet til gjeninnført indre Schengen grensekontroll, hvor vi har hatt god bistand fra Forsvaret, har politiet derfor hatt god operativ evne gjennom håndteringen av Covid-19 så langt. Etaten har hatt et lavt antall smittet og/eller personell i karantene/isolasjon og politiets planverk for krisehåndtering av pandemi gjør at politiet har planer for en situasjon med mulig akutt store mannskapsreduksjoner også for tiden fremover.

Videre har POD i perioden hatt god dialog med helsemyndighetene og deltatt på relevante arenaer, herunder Beredskapsutvalget mot biologiske hendelser, Sentralt Totalforsvarsforum, samvirkemøter med Helsedirektoratet, etatene i Justissektoren og øvrige relevante samvirkeaktører.

Politiet har kontinuitets planverk som ivaretar både politiets egne oppgaver og fullmakter, samt bistandsplikten på helse- og omsorgsberedskapsområdet. God gjensidig rolleforståelse, informasjonsdeling og situasjonsforståelse er viktige premisser for en felles oppgaveløsning. Etablerte mekanismer og rutiner mellom beredskapsaktørene i samfunnet har blitt satt på prøve gjennom Covid-19 håndteringen. Faste kontaktpunkt mellom aktørene i det daglige -i normalsituasjon – effektiviserer krisehåndteringen. Eksempler på dette kan være smidig håndtering av politiets anmodninger om bistand fra Forsvaret. Politiet har intensivert bruken av liaisoner. POD har faste liaisoner til FOH og DSB. Under Covid-19 håndteringen har politiet også hatt liaison i HV-staben (TOS) og i Helsedirektoratet. Utstrakt bruk av liaisoner gir mer effektiv informasjonsdeling og saksgang. Godt planverk og god samhandling har derfor redusert risiko og bidratt til en effektiv krisehåndtering.

3.2 Risikoområde 2: Redusere kriminalitet gjennom effektiv forebygging

T3 2019	Sannsynlighet: 4	Konsekvens: 3	
T1 2020	Sannsynlighet: 4	Konsekvens: 3	

Forebygging er i kjernen av politiets samfunnsoppdrag jf. politiloven § 1. Forebygging skal være en hovedstrategi innenfor alle politiets virksomhetsområder. Målet er at politiet skal bidra til å redusere sårbarhet i samfunnet og ivareta sikkerheten gjennom å forebygge kriminalitet og uønskede hendelser. Det er avdekket risiko for mangelfull omforent forståelse i organisasjonen om hva det innebærer at forebygging skal være politiets hovedstrategi. Det er derfor et tiltak i 2020 å videreutvikle politiets forebyggingsstrategi for en ny flerårig periode. Målene er å:

POLITIET

- Bidra til en mer enhetlig forståelse av forebygging i politiet.
- Synliggjøre det forebyggende ansvaret som ligger til ulike fagområder i politiet.
- Tydeliggjøre behovet for samarbeid for å styrke forebygging, både internt i politiet og med eksterne aktører.
- Tydeliggjøre de prioriterte funksjonenes¹ rolle, avhengigheter og forebyggende effekter.

Effektiv kriminalitetsforebygging skal være målrettet og kunnskapsstyrt. Prioriteringer må gjøres på grunnlag av kunnskap om utfordringsbildet, og det må være en gjensidig sammenheng mellom prioriteringer på ulike nivåer i politiorganisasjonen. Politiets arbeid på taktisk, operasjonelt og strategisk nivå med tiltak som kunnskapsbasert politiarbeid, politimesterens situasjonsbilde og politiets trusselvurdering (PTV), bidrar til dette. Politiet skal videreutvikle arbeidet med bruk av risikovurderingsverktøy for å forebygge og redusere risiko for gjentatt kriminalitet, f.eks. verktøyene SARA og PATRIARK for å hindre gjentatt alvorlig vold.

Deling av vurderinger om kriminalitet og andre utfordringer (fenomen) som kan føre til kriminalitet med offentlige og private aktører vil sette disse i stand til å iverksette tiltak for å forebygge kriminalitet eller uønskede hendelser innenfor eget ansvarsområde. Det ligger et potensiale i å videreutvikle politiets evne til å gi råd og anbefalinger til aktører om tiltak som kan iverksettes for å forebygge kriminalitet på ulike sektor-/ansvars-/interesseområder.

Gjennom tiltaket politiets tilstedeværelse på nett (PTI/nettpatroljen) styrkes politiets forebyggende arbeid på internett. Politiet må være tilstede og møte befolkningen på flere arenaer. PTI/Nettpatroljens formål er å jobbe forebyggende, hindre lovbrudd og uønskede hendelser, bygge tillit og ha dialog med innbyggerne.

Politiets forvaltningsoppgaver er viktige for å forebygge kriminalitet og uønskede hendelser. Forebygging gjennom forvaltning gir politiet mulighet til å hindre at tillatelser gis eller tilbakekalle tillatelser fra personer som ikke lenger fyller vilkårene for å inneha en tillatelse (våpen, førerkort, vaktvirksomhet, pass, brukthandel osv.). Forebygging gjennom forvaltning handler om å bruke informasjon politiet allerede besitter for å forebygge alvorlige hendelser og kriminalitet på tvers av fagområder. Det er identifisert et potensiale for styrket samhandling mellom forvaltning og øvrige fagområder i politiet.

¹ I tilknytning til politireformen er det iverksatt en rekke tiltak som skal bidra til et mer enhetlig politi som leverer likere tjenester med bedre kvalitet. Flere av tiltakene og aktivitetene er samlet i det som kalles seks prioriterte funksjoner: politipatroljen, etterretning, politiråd og politikontakt, felles tjenestekontor, operasjonssentralen og felles straffesaksinntak.

POLITIET

Innen ID-feltet er særlige viktige tiltak knyttet til utstedelsesprosessen for nye pass og nasjonale ID-kort med eID (NPID). Dette vil redusere risiko for ID-misbruk og at en person kan opptre med flere identiteter.

Videreutviklingen av forebygging som politiets hovedstrategi er også operasjonalisert gjennom politiets håndtering av Covid-19, bla. gjennom oppfølging av etterretningsoppsummeringer, kriminalitetsforebyggende operasjonsordre og innsatsen mot særlig sårbare barn og unge og vold i nære relasjoner. En strukturert og jevnlig dialog med nivå 2-ledere og ulike fagnettverk (bl.a. SARA, politikontakter, radikaliseringskontakter, næringslivskontakter) har gitt et tydeligere fokus på forebygging i perioden.

3.3 Risikoområde 3: Effektiv straffesaksbehandling med høy kvalitet

T3 2019	Sannsynlighet: 4	Konsekvens: 4	
T1 2020	Sannsynlighet: 4	Konsekvens: 4	

Politiet og påtalemyndigheten har avgjørende funksjoner i straffesakskjeden gjennom å sikre at straffbare forhold etterforskes, påtalebehandles og irettesføres. Ambisjonen er å oppklare så mange saker som mulig.

Det er identifisert risiko knyttet til manglende kompetanse og kapasitet til å møte kriminalitetsutviklingen i samfunnet. De senere årene har man sett en betydelig økning i de mest arbeidskrevende sakene som samtidig er saker med høy prioritert. Politiets egen kapasitetsundersøkelse på etterforskningsområdet viser at i dag brukes omtrent en tredel av straffesaksressursene på under tre prosent av den totale saksmengden. Dette er prioriterte saker som særskilt er knyttet til alvorlige voldshendelser, mishandling i nære relasjoner og seksuelle overgrep. Det er risiko for at en fortsatt økning disse sakskategoriene uten ressurstilførsel til straffesaksområdet vil svekke politiets kapasitet til etterforskning av annen kriminalitet. Hertil kommer økt digitalisering og globalisering, som øker kompleksiteten av og omfanget i mange enkeltsaker som hver for seg gjerne har et svært stort antall fornærmede.

Ovenstående gjør seg gjeldende til tross for at det har vært et fall i antall anmeldelser under koronapandemien. Fallet i antall anmeldelser knytter seg særlig til at færre personer oppholder seg i det offentlige rom i tillegg til at stengte publikumsmottak har gjort det vanskeligere å anmelde kriminelle forhold. Etterretningsoppsummeringer tilsier at mørketallene innen seksuelle overgrep og mishandling i nære relasjoner har økt under pandemien. I takt med gjenåpningen av samfunnet forventer politiet at antallet anmeldelser minst vil komme tilbake til samme nivå som før smitteverntiltakene ble iverksatt. I tillegg forventes det en økning i antall saker knyttet til misbruk av (nye) støtteordninger, konkurskriminalitet, annen økonomisk kriminalitet og arbeidslivskriminalitet.

POLITIET

Under pandemien har smitteverntiltak ført til at mange medarbeidere på straffesaksområdet har måttet ha hjemmekontor. For å kunne muliggjøre en effektiv bruk av hjemmekontor, er løsningen med digital signatur utvidet betraktelig. I tillegg er de type saker som kan anmeldes på internett utvidet. Begge tiltakene har effekt på politiets straffesaksbehandling også etter pandemien. Det jobbes med å innføre flere digitale arbeidsflater for gjennomføring av etterforskingsskritt, og andre applikasjoner for å understøtte en mer effektiv og sikker arbeidsprosess fra anmeldelsesfasen til fullbyrdelsesfasen.

Det er iverksatt tiltak for å forbedre politiets kompetanse og kapasitet til å etterforske digitale lovbrudd blant annet gjennom å etablere egne digitale funksjoner i politidistriktene og NC3.

Straffesaksrestansene har falt gjennom T1 2020. Imidlertid er det oppstått restanser innen iretteføring som følge av at domstolkapasiteten er redusert. Pr. 1. juli forventes håndtering av denne å binde opp 35-40 årsverk innen påtalemyndigheten i politiet, og tallet vil endres i takt med domstolenes kapasitet. Håndteringen av denne restansen er et sentralt tema både i oppfølgingen av distriktene og dialogen med departementet.

Verktøyet Monitor, som gjør det mulig for politidistriktene å monitorere restanseutviklingen og straffesaksbehandlingen, skal på forsommeren komme i en ny versjon. Siktemålet er å gjøre det lettere for den enkelte påtalejurist å forvalte egen portefølje. I tillegg skal det bli lettere for tjenesteenheter på lavere nivå å følge restanseutviklingen i dette forbedrede systemet. Det arbeides videre med å tilpasse statistikkssystemene for å øke brukervennligheten og lette muligheten til å følge opp enkeltporteføljer i distriktene. Det arbeides også videre med å få etablert et verktøy for å kunne vurdere fremtidig kapasitetsbehov på straffesaksfeltet. POD har også endret rapporteringskrav til distriktene for straffesaksporteføljen, hvilket har gitt et langt bedre grunnlag for fagdialog og oppfølging av det enkelte distrikt. Distriktene er fra 2020 pålagt å jobbe med å avdekke relevante forbedringsområder i straffesakskjeden og beregne prognoser for forventet måloppnåelse. Felles straffesaksinntak (FSI), som fortsatt er under oppbygging, skal sørge for riktig prioritering og kvalitetssikring av straffesaker i startfasen. Distriktene har kommet ulikt i forhold til akseptanskriteriene, og har ulike planer for å komme til akseptansenivå 5 (øverste nivå). Flere distrikter har valgt å starte med å ivareta etterforskningsledelse i initialfasen, som har størst umiddelbar effekt på kvaliteten i den innledende etterforskningen. FSI er under utvikling og fremover vil det arbeides med å forbedre rutiner, prosesser og grensesnitt mot andre enheter og funksjoner. Det er flere ulike risikofaktorer som vil kunne påvirke videre utvikling av FSI. Politidirektoratets arbeider med en kunnskaps og kompetansestrategi i tråd med POD strategiske mål. Denne vil understøtte distriktenes arbeid, og er i tråd med tiltak som eksempelvis rolledokumentet som ble utviklet av Etterforskningsløftet.

Tiltak i regi av Etterforskningsløftet er overført til linjen og skal implementeres i politietaten. Tiltakene, som blant annet omfatter fag- og utviklingsapparat for etterforskning, obligatorisk årlig opplæring og systematisk erfaringslæring, har som hovedformål å bedre kvaliteten i straffesakene.

3.4 Risikoområde 4: Alle som oppholder seg i Norge har avklart identitet og lovlig opphold

T3 2019	Sannsynlighet: 3	Konsekvens: 3	
T1 2020	Sannsynlighet: 3	Konsekvens: 3	

Utlendinger med usikker identitet som oppholder seg i landet kan utgjøre en risiko for samfunnssikkerheten og økt kriminalitet. Politiet erfarer at identitetstyveri og bruk av forfalskede og falske dokumenter er en økende utfordring. Nasjonalt ID-kort med eID til utenlandske borgere vil bidra til å redusere risiko og virke forebyggende på en rekke kriminalitetsområder. Politidirektoratet har overfor JD foreslått at utlendinger med usikker identitet (utlendingslovens § 38 femte ledd) kan få utstedt et "identifikasjonsnummerkort" for å låse personen til en identitet i Norge og at utlendinger med sannsynliggjort identitet bør kunne få utstedt nasjonalt ID-kort.

God grense- og territorialkontroll vil bidra til at de som kommer til og oppholder seg i landet har avklart identitet. I forbindelse med tiltak mot spredning av koronaviruset ble allerede gjeninnført grensekontroll på indre Schengengrense utvidet og forsterket. Dette innebærer en risikobasert innreisekontroll på landegrensen mot Sverige og Finland, samt på ankommende luft – og sjøfartøy fra andre Schengenland. Samtidig ble det etablert nye hjemler for bortvisning på grensen med bakgrunn i smittevernloven.

Selv om grensekontrollen er risikobasert (ikke på landegrensen) og ikke gjennomføres systematisk på alle grenseoverganger inn til Norge, vil en betydelig tilstedeværelse av politiet på de store og mellomstore grenseovergangsstedene gjøre det vanskeligere å reise inn til landet uten avklart identitet og lovlig opphold. Samtidig har Covid-19 situasjonen resultert i en drastisk nedgang i antall reisende over grensen. En opprettholdelse av gjeninnført grensekontroll på indre grenser med en stor oppgang i antall reisende, vil utfordre politiets ressurser. Samtidig er returarbeidet blitt vesentlig mer krevende, slik at det i praksis ikke er mulig å uttransportere personer uten lovlig opphold utover et fåtall tilfeller.

Norge er som Schengen-assosiert land pålagt å implementere de kommende EU-informasjonssystemene innenfor grense- og territorialkontroll. Den pågående Covid-19-pandemien forventes imidlertid å forsinke utviklingen av systemene, både nasjonalt og i EU. Det er en mulighet for at de pågående prosjektene kan få forsinkelser på inntil ett år. Konsekvensene av dette er under vurdering i Politidirektoratet.

3.5 Risikoområde 5: Tilgjengelige tjenester med god service

T3 2019	Sannsynlighet: 3	Konsekvens: 4	
T1 2020	Sannsynlighet: 3	Konsekvens: 4	

Politiet skal ha tilgjengelige tjenester med god service overfor befolkning og virksomheter. Dette gjelder tilgang til politiets tjenester både i den fysiske og digitale verden og omfatter også forvaltningstjenester og sivil rettspleie. Politiet skal også digitalisere egen virksomhet og tjenester for å modernisere prosesser, metoder og kompetanse.

Utvikling som følge av pandemisituasjonen har økt bruken av digital samhandling i det norske samfunnet, særlig som følge av smittereduserende tiltak og reiserestriksjoner. Dette forventes å medføre varige endringer og økte forventninger til digital samhandling i samfunnet. Behovet for digitale kommunikasjonsløsninger økte raskt i politiet fra medio mars.

Som nevnt tidligere, har pandemien har medført langt færre anmeldelser enn normalt på grunn av bevegelsesrestriksjoner og stengte politistasjoner. Tempoet på arbeidet med Anmeldelse på Nett ble økt i denne perioden, og da sikrer man at en større andel av anmeldelsene kom inn gjennom denne kanalen digitalt. Det er en utfordring å levere digitale tjenester, både innad i politiet og ut mot samfunnet, i takt med forventningene i et moderne samfunn. Politiet jobber med å vurdere hvordan politiets tjenester kan gjøres mer digitalt tilgjengelige, for å møte økte forventninger fra innbyggerne, gjøre tjenestene mindre avhengige av fysisk oppmøte, og bidra mer effektivt til politiets oppgaver. Arbeidet med kanalstrategi er et godt eksempel på hvordan man møter innbyggernes digitalt. I kanalstrategien ser og vurderer man politiets tjenester, kanaler og grensesnitt mot innbyggerne under ett og på tvers. Kanalstrategi vil i tillegg bidra til å forbedre, forenkle og fornye prosessen som i dag er kostnadsdrivende og mindre effektive. Kanalstrategien treffer både regjeringen digitaliseringsstrategi, digitaliseringsrundskrivnet og regjeringens kommende strategi for innovasjon i offentlig sektor. Arbeidet med å etablere en kanalstrategi er i gang og skal leveres i slutten av 2020.

Andre digitale tjenester som holder på å utvikles er digitalisering av namsmannen (DINA). Denne digitale løsningen vil bidra til effektivisering og bedre tilgjengelighet for publikum. DINA skal være ferdig med sine leveranser knyttet til selvbetjeningsløsninger for publikum og overgang til digital postkasse for forlik og utlegg innen utgangen av 2020. Leveransene fra dette prosjektet vil frigjøre ressurser til saksbehandling. Prosjektet leverer også en egen portal for forlikrådetets medlemmer slik at kommunikasjonen mellom sekretariatet (politiet) og medlemmene blir mer effektiv. Politidirektoratet ser også på muligheten for å digitalisere interne arbeidsprosesser, og samarbeider tett med Skatteetaten (systemleverandør) for på sikt å kunne automatisere prosessen utlegg.

Politiet arbeider aktivt med å beskytte informasjon og IKT-systemer i tråd med sikkerhetslovens krav. Sårbarhet i politiets IKT-systemer er identifisert som et viktig risikoelement. Angrep kan føre til at

POLITIET

eksterne parter får tilgang til sensitiv informasjon. Bortfall av kritiske IKT-systemer som benyttes i operativ tjeneste kan hindre løsning av politiets oppgaver. Det er etablert etprogram for å sikre lukking av Riksrevisjonens merknader, med et overordnet mål om å sikre akseptabel sårbarhet og risiko relatert til IKT-sikkerhet. Det gjennomføres kartlegging og settes inn sikkerhetstiltak. Planen er å etablere nødvendige tiltak i løpet av 2020, slik at linjeorganisasjonen overtar oppfølging og rapportering fra og med 2021. Dette utviklingstiltaket er basert på anbefalinger fra "Strategi og handlingsplan for håndtering av risiko og sårbarheter på IKT -området i politiet", justert med påpekningene fra Riksrevisjonen, og omfatter både kortsiktige og mer langsiktige tiltak. Noen av tiltakene har vært i gang siden vinteren 2018, og det er behov for å videreføre arbeidet slik at sikkerhetsnivået heves. I 2019 og 2020 har det vært fokus på kortsiktige tiltak og legge grunnlaget for mer langsiktige og kostnadskrevenende tiltak. En ny IKT-styringsmodell er besluttet og revidert, og det pågår nå forberedelser for innføring. Dette innebærer endringer i organisering og ansvar på IKT-området, slik at den tekniske IKT-sikkerheten er samlet ett sted. Denne er planlagt og vil tre i kraft fra 1. januar 2021.

4. Styring og kontroll i virksomheten

4.1 Revisjonen av politi- og lensmannsetatens årsregnskap

Riksrevisjonen reviderer Politi- og lensmannsetatens årsregnskap for 2019. Revisjonsberetningen er foreløpig ikke klar, men forventes å foreligge i løpet av T2.

4.2 Riksrevisjonsmerknader

Politi- og lensmannsetaten har åpne merknader fra fem tidligere revisjoner, i tillegg til objektsikring og IKT-sikkerhet hvor rapportering foregår i egne løp. Under følger rapportering på aktiviteter og avvik per 1. tertial.

4.2.1 Biometriske pass

Det er etablert en innføringsstrategi som skal sikre en helhetlig innføring av nye pass og nasjonale ID-kort i politidistriktene. Etablering av ny saksbehandlingsorganisasjon, opplæring av personell og ombygging og sikring av pass- og ID-kontorer er frikoblet fra innføringen av nye systemløsninger og lanseringstidspunktene for nye pass og nasjonale ID-kort. På denne måten oppfylles nasjonale og internasjonale krav tidligere enn ved å vente på nye IKT-systemer. Systemstøtte for ID-kontroll innføres høsten 2020. Riksrevisjonens merknader knyttet til passregisteret/database, herunder sporbarhet og etterkontroll vil lukkes ved videreutvikling av Passweb i 2021.

POLITIET

Etableringsløpet for 78 nye pass- og ID- kontorer i fastlands-Norge og ett kontor på Svalbard, som alle oppfyller fastsatte kvalitets- og sikkerhetsmessige krav, er fullført. Det gjenstår noe arbeid, men dette anses som en del av ordinær drift, og er planlagt gjennomført i løpet av 2020. Nye biometrikiosker er installert, og innføring av ny felles løsning for kø- og timebestilling vil ferdigstilles i 2020. Ny betalingsløsning er også planlagt innført i løpet av 2020.

To-delt saksbehandlingsorganisasjon er etablert i politidistriktene, og Politidirektoratet har satt kompetansekrav til alle saksbehandlere innen pass og ID. Det er gjennomført opplæring i ID-kontroll og regelverk i samtlige politidistrikt. På grunn av Koronasituasjonen måtte POD avlyse to oppsamlingskurs i regelverk i mars. Det vil i stedet gjennomføres to webinarer med til sammen nærmere 110 deltakere i månedsskiftet mai/juni. Det er også etablert en rekke e-læringskurs innen ulike temaer som saksbehandlere på pass- og ID-kontorene må gjennomføre. Videre opplæring i ID-kontroll er utsatt på grunn av Koronasituasjonen, og planlegges gjennomført senere i 2020. Opplæringen sluttføres med en avsluttende prøve.

Styringsrammeverk (policy og instruks) er utarbeidet og implementeringsarbeidet, med hovedfokus på risikostyring og hendelsehåndtering, er startet. Det er forventet at arbeidet vil sluttføres i løpet av 2020.

Riksrevisjonens merknad knyttet til manglende sikring av passdatabasen er ikke utkvittert. Nye databasemodeller for underliggende registre (Pass og Nasjonale ID-kort) vil være på plass i løpet av 2021. Det er krav om sikkerhetsklarering og autorisasjon av teknisk databasepersonell.

4.2.2 Informasjonssikkerhet og IKT-forvaltning

Arbeidet med oppdatering av ledelsessystemet for sikkerhet i politiet pågår. I tillegg til oppdatert Policy for sikkerhet i politiet, er etatsinstruks for ledelsessystem, etatsinstruks for sikkerhetsorganisering, etatsinstruks for personellsikkerhet, etatsinstruks for IKT-sikkerhet, etatsinstruks risikostyring av sikkerhet og etatsinstruks fysisk sikring utarbeidet og formidlet etaten. Arbeid med ytterligere to etatsinstrukser er på intern høring og plan for implementering er utarbeidet.

Prosjektet helhetlig styring og organisering av IKT (HSO) fase I la grunnlaget for mer sentralisert styring av IKT i etaten. Gjennom 2019 ble det utarbeidet konsept for forbedret styring av IKT i etaten, med særskilt fokus på tydelige og enkle ansvarsforhold og styring av IKT-sikkerheten. Etaten har også gjennomført en egen vurdering av virksomhetsutviklingen av POD som ble lagt til grunn for organisasjonsendringene per 1.1.2019, og har gjennomført en evaluering av PIT og PFT, samt styringsformen for disse. PODs ledergruppe vil i løpet av andre kvartal 2020 fatte en helhetlig beslutning om fremtidig styring og organisering av IKT-området. Innføring av endringene forventes startet i andre halvår 2020 og pågå utover i 2021. Når disse endringene er gjennomført forventes tidligere anmerkninger fra RR relatert til IKT-styring, samt de nye fra oktober 2019, å bli lukket. POD viser til egen rapportering på dette.

POLITIET

4.2.3 Vaktselskap

Prosjektet som utvikler vaktvirksomhetsregisteret ferdigstilte registeret og tilhørende saksbehandlerløsning i september 2019. POD og PIT gjennomførte opplæring i systemet for saksbehandlere i samtlige distrikter i november 2019, men registeret vil først tilgjengeliggjøres for brukerne og tas i bruk når forskrift om nytt register trer i kraft, jf. vaktvirksomhetsloven § 19.

4.2.4 Behandling av beslag i straffesaker

Punkt 3.1 "mangelfull oppfølging i POD av kontroll av lagerlistene i BL mot fysiske beslag" er kvittert ut i T3 2019. Krav om kontroller er inkludert i instruksverket og dokumentert gjennom rapportering i PSV. Beslag er et fokusområde for internkontroll i 2020, noe som innebærer at kontrollutførelse også følges opp av Styringsavdelingen i POD. Resultatavtalene for politidistrikt og særorgan for 2020 gir i oppgave å utarbeide praktiske rutiner som understøtter instruksverket på beslagsområdet. Påtalemyndighetens ansvar er her særskilt nevnt. I løpet av 2020 skal politidistriktene og relevante særorgan gjennomføres risikoanalyse for beslagsområdet. Det skal ved hvert tertial rapporteres på svakheter som er identifisert gjennom risikoanalysen og risikoreduserende tiltak.

Oppdrag om kartlegging av beslagsområdet er innarbeidet i resultatavtale for Kripos 2020 og skal utover kartlegging også kunne ut i forslag til tiltak på beslagsområdet. Dette arbeidet er igangsatt.

Internrevisjonen i POD gjennomfører tilsyn med utvalgte politidistrikter og særorgan i 2020.

4.2.5 Politiets behandling av våpensaker

Arbeidsgrupper er planlagt for endring av rundskriv 2009/9 om politiets behandling av våpensaker og rundskriv 2008/12 om ansvar og oppgaver knyttet til Nasjonalt våpenregister i samsvar med ny forskrift.

Frist for utarbeidelse av nasjonale rutiner og den planlagte oppryddingen i nasjonalt våpenregister ble utsatt i påvente av beslutning om oppstart av planfase for prosjekt ny nasjonal våpenforvaltning. Konseptutredning for prosjekt ny nasjonal våpenforvaltning skal behandles på nytt i porteføljestyresekretariatet juni 2020. Det er igangsatt tilpasninger og endringer av nasjonalt våpenregister som følge av ny våpenlov og forskrift.

For merknaden knyttet til "kobling til straffbar handling" er det utviklet en dataløsning som sjekker våpeneiere opp mot nye føringer i politiets registre, typisk straffbare forhold. Det ble startet opp en pilot i november 2019 med to politidistrikter. Per T1 2020 er ett politidistrikt i pilot. Vår erfaring så langt er at denne vandelsvasken fører til et merarbeid for distriktene, all den tid det generer langt flere vurderingssaker om tilbakekall enn man så for seg. I et forebyggende perspektiv er det en god ting, men ressursmessig er det utfordrende.

5 Vedlegg

1. Vedlegg 1 – Rapportering på styringsparameter og oppdrag T1 2020
2. Vedlegg 2 – Tertialregnskap T1 2020
3. Vedlegg 3 – Riksrevisjonsmerknader T1 2020 (kap 6.3)
4. Vedlegg 4 –
5. Vedlegg 5 – Kriminalitetsutvikling og straffesaksbehandling

POLITIET

Vedlegg 1 – Rapportering på styringsparameter og oppdrag

**POLITIDIREKTORATETS
RAPPORT 1. TERTIAL**

2020

Innhold

1.	Innledning.....	3
1.1	Mål 1: Befolkningens trygghet og sikkerhet ivaretas	3
1.2	Mål 2: Redusere kriminalitet gjennom effektiv forebygging.....	4
1.3	Mål 3: Effektiv straffesaksbehandling med høy kvalitet	4
1.4	Mål 4: Alle som oppholder seg i Norge har avklart identitet og lovlig opphold	6
1.5	Mål 5: Tilgjengelige tjenester med god service.....	6
1.6	Øvrig rapportering.....	7
1.7	Særskilte rapporteringspunkter	8

1. Innledning

Det vises til Tildelingsbrevet, samt supplerende tildelingsbrev og oppdragsbrev. Vedlegget presenterer status, avvik og tiltak knyttet til styringsparameterne, oppdragene og resultatkravene i Tildelingsbrevet til POD for 2020.

Fargekodene for vurdering er gitt på følgende grunnlag:

- Grønn dersom målet er oppnådd for perioden, og forventes oppnådd innen frist.
- Gul dersom målet ikke er oppnådd for perioden, men forventes oppnådd innen frist.
- Rød dersom målet ikke forventes oppnådd innen frist.

Det er hensiktsmessig å presisere at fargekodene som er gjengitt i denne rapporten indikerer status på gjennomføring. Det er *ikke* en vurdering av det totale risikobildet tilknyttet de aktuelle punktene.

1.1 Mål 1: Befolkningens trygghet og sikkerhet ivaretas

S1	Politidekning	Resultatkrav: I løpet av 3. tertial 2020 skal politibemanningen nasjonalt være minst to politiutdannede tjenestepersoner per 1 000 innbyggere. Økningen skal medføre en bedret kapasitet i politipatruljen.	
		Resultat: Politidekningen har falt fra 1,94 ved utgangen av 2019 til 1,92 per 1000 innbyggere ved utgangen av T1 2020. Dette er ekskludert de 135 årsverkene som er midlertidig ansatt i forbindelse med Covid-19-pandemien. Inkludert disse er måloppnåelsen ved T1 2020 1,95 per 1000 innbygger. Basert på innmeldt prognose fra politidistrikt og særorgan ved T1 ser det ut til at måloppnåelsen ved utgangen av året vil være 1,97 per 1000 innbyggere. Dersom de midlertidige stillingene politiet er tildelt i forbindelse med Korona-situasjonen kan telles med i beregningen ved årsslutt, tilsier prognosen at måloppnåelse vil være 2,04. Disse tallene har endret seg fra hhv 1,95 og 2,03 sammenlignet med opprinnelig prognose, grunnet oppdatert befolkningsframskrivning 2020 fra SSB pr 02.06.20. Som følge av Koronapandemien er netto innvandring forventet vesentlig lavere enn i et normalår, noe som resulterer i en nedjustert befolkningsprognose for 2020. Politidirektoratet følger utviklingen tett og iverksetter tiltak for å nå måltall. POD vil komme tilbake til dette i styringsdialogen med JD.	
S3	Responstid	Resultatkrav: Kravet til responstid endres ikke, og er på samme nivå som i 2019.	
		Resultat: Politiet innfrir ikke krav og mål satt for responstid nasjonalt i noen tettsteds kategorier for verken 50 prosentil eller 80 prosentil i T1. Det som er positivt er at politiet nasjonalt er tett på kravet for områder med flere enn 20000 innbyggere og leverer det beste resultatet på lang tid i denne kategorien. Videre er vi mindre enn 1 min fra kravet for områder mellom 2000-19.999 innbyggere, men mer enn 1. min fra kravet for områder med færre enn 2000 innbyggere. Her er resultatet marginalt svakere enn for samme periode i 2019. Arbeidet med responstid og analyser i POD for å sette inn gode tiltak har ikke ønsket fremdrift.	
S4	Aksesstid på nødnummer 112	Resultatkrav: 95 prosent av alle anropene til nødnummer 112 skal være besvart innen 20 sek.	
		Resultat: Krav innfris nasjonalt og pr distrikt.	

1.2 Mål 2: Redusere kriminalitet gjennom effektiv forebygging

S8	Effekt av særskilte midler til kriminalitetsforebyggende innsats i sørlige utsatte områder	Resultatkrav: Den kriminalitetsforebyggende innsatsen i særlig utsatte områder skal løftes, med vekt på forebygging av ungdomskriminalitet og rekruttering av unge til kriminelle gjengmiljøer, samt at den bekjempende innsatsen mot kriminelle gjengmiljøer skal intensiveres. De særskilte midlene som er bevilget til politiet skal ses i sammenheng med andre midler som er bevilget som del av områdesatsingene i Oslo. I årsrapporten skal det gis en kvalitativ vurdering av effekten av særskilte midler til kriminalitetsforebyggende innsats i utsatte områder, inkludert områdesatsingene i Oslo.	
		Resultat: Den nasjonale operasjonen mot kriminelle nettverk har bidratt til at alle politidistrikt og aktuelle særorgan fått et økt etterretningsfokus mot kriminelle nettverk. Etterretningsproduktene som Kripos produserer bidrar til en økt nasjonal situasjonsforståelse av hva utfordringene knytte til kriminelle nettverk i Norge og Norden består i. Enkelte distrikt er i gang med å iverksette tiltak som er basert på kunnskapsgrunnlaget. Blant annet benytter noen politiråd og politikontakt for å samhandle med andre myndigheter for felles innsats mot ulike nettverksetableringer. Dette er eksempler på god praksis som kan deles gjennom operasjonen. POD er tilfreds med at satsningen synes å ha styrket samhandling mellom politidistrikt og særorgan. Gjennom nasjonal operasjon er det etablert et økt fokus på inndragning av verdier. POD har iverksatt ulike tiltak for videreutvikling av nasjonal operasjon for å sikre en tilfredsstillende måloppnåelse .	

1.3 Mål 3: Effektiv straffesaksbehandling med høy kvalitet

S9	Straffesaksrestanser	Resultatkrav: Resultatene knyttet til straffesaksrestanser i 2020 skal være bedre enn resultatene pr. 31. desember 2018.	
		Resultat: Ved utgangen av T1 hadde politidistriktene 28.208 IPA3 og 5676 IPA12. Det er betydelig fall fra 38.342 IPA3 og 7981 IPA12 ved årsskiftet. Reduksjonen utgjør hhv. 26 % (10.134 saker) og 29 % (2305 saker). POD hadde for 2020 forventet en nokså merkbar reduksjon innen IPA sammenliknet med årsskiftet. Vårt estimat tilsa at politidistriktene ved utløpet av 2020 skulle ha et antall IPA noe under resultatet i T1 2019 (36.464 IPA3 og 7584 IPA12). To faktorer ble særlig lagt til grunn ved utarbeidelsen av estimatet: • Påtalemyndigheten i politiet hadde lavere bemanning høsten 2019. Det ble planlagt med et normalt antall påtalejurister fra våren 2020.• Enkelte politidistrikter hadde bygget opp forholdsvis store restanser innen mindre prioriterte saker som følge av at større og høyere prioriterte saker var gitt prioritet i 2019. Disse var planlagt nedarbeidet gjennom 2020. Den store nedbyggingen av restanser i T1 tilskrives i stor grad Covid-19-pandemien. Den har medført færre anmeldelser (20 % færre anmeldelser enn samme uker i fjor) og flere påtaleavgjørelser (9 % flere enn samme uker i fjor). Påtalemyndigheten i politiet har gjennom færre rettsoppmøter kunne konsentrere seg om å påtaleavgjøre saker. Selv om antallet IPA-er er redusert, bygges nå restanser innen irettføring (såkalte D-saker). POD har beregnet at politidistriktene pr. 1. juli vil ha bundet opp 35-40 årsverk til aktivering. Tallet vil fortsette å stige så lenge domstolene har redusert kapasitet som følge av smitteverntiltak og må sees i lys av at 40 % av restansene pr mai ligger hos påtale. Den videre utvikling vil i stor grad avhenge av pandemien utvikling og hvor lenge smitteverntiltakene er i kraft. Idet pandemien er over, forventes det et antall anmeldelser som er noe høyere enn det det var før pandemien. En	

		ytterligere økning av de mest krevende sakene forventes, noe som vil utfordre etterforskningskapasiteten. Dette vil i seg selv bidra til at restanser igjen bygges opp. I tillegg vil påtalemyndigheten i politiet være bundet opp til å aktorere saker, hvilket også vil bidra til restansebygging.	
S10	Saksbehandlingstid og oppklaringsprosent for alvorlig integritets-krenkende kriminalitet	Resultatkrav: Voldssaker med frist (oppklarte forhold); fristen er 90 dager fra anmeldelse til påtalevedtak. - Saker med gjerningsperson under 18 år; frist på 6 uker (42 dager) - Voldtektssaker; saksbehandlingsfrist på 130 dager for oppklarte voldtektssaker - Oppklaringsprosenten i disse sakene skal opprettholdes. Resultat: Av smittevern hensyn er det innført hjemmekontorordninger og ekstra tiltak knyttet til de avhørene som gjøres ved personlig fremmøte. Dette forsinker etterforskningen noe. Dette kommer til syne ved at både ungdomssaker og voldssaker med særskilt frist har en reduksjon i antall saker avgjort innen de fastsatte frister. For ungdomssakene er endringen marginal sammenliknet med T1 2019, minus 0,6 prosentpoeng, mens den for voldssakene er redusert med ca. 5 prosentpoeng. I T1 2020 ble 68,9 % av ungdomssakene avgjort innen frist. Den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden er for øvrig redusert både sammenliknet med T1 2019 og T3 2019, og var i T1 2020 49 dager for alle dager og 43 dager for oppklarte saker. Tilsvarende tall i T1 2019 var hhv. 54 og 46 dager. 41 % av voldssaker med særskilt frist ble avgjort innen frist. Den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden var 121 dager for alle saker og 138 dager for oppklarte saker, noe som er hhv. 2 og 5 dager mer enn T1 2019. Oppklaringsprosenten for ungdomssaker var i T1 på 80%, 2 prosentpoeng lavere enn samme periode i fjor. For voldssaker med særskilt frist var oppklaringsprosenten på 49 %, 8 prosentpoeng lavere enn T1 2019. For T2 2020 forventes resultater på omtrent samme nivå for begge sakstyper. Restansene innen voldtektssaker med frist var på sitt høyeste i 2018, året da strukturdelen av politireformen ble iverksatt. Over noe tid har politidistriktene jobbet med å redusere disse restansene. Ved avslutningen av T1 var den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden 187 dager for oppklarte saker, og 205 dager for alle saker. Det er hhv. 12 og 37 dager kortere enn i T1 2019, og også kortere enn ved utløpet av 2019, hvor den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden var 204 dager for oppklarte saker og 212 dager for alle saker. Det er for tidlig å si at man står overfor en positiv trend, selv om tallene i seg selv indikerer dette. Selv om politidistriktene i stor grad har skjermet personell til å jobbe med saksfeltet, og det er en liten reduksjon i antall saker fordi det skjer færre såkalte festvoldtekter og overfallsvoldtekter, utfordres politidistriktene av den noe reduserte muligheten til å gjennomføre avhør ved fysisk oppmøte. Det forventes dessuten en økning i andre seksuallovbrudd og sakstyper som for øvrig håndteres av disse spesialiserte etterforskningsmiljøene i politiet. Til T2 antar POD at saksbehandlingstiden vil være på omtrent samme nivå som ved utløpet av T1. Oppklaringsprosenten, som i T1 var på 33 % (3 prosentpoeng bedre enn T1 2019), forventes også å ligge på omtrent samme nivå.	
O12	Riksadvokaten og POD skal i fellesskap komme fram til aktuelle tiltak som kan iverksettes innenfor sine respektive	Resultatkrav: Situasjonen på straffesaksområdet er krevende, med en vedvarende negativ utvikling over tid på flere parametere innenfor straffesaksavviklingen. Resultatene her må forbedres, og politiet og høyere påtalemyndighet må samarbeide for å oppnå dette. Det felles forbedringsarbeidet må ta utgangspunkt i en analyse av utfordringene både nasjonalt og i det enkelte politidistrikt. Tiltakene som settes inn kan være på nasjonalt nivå, men det må også være mulig å benytte forskjellige virkemidler i de ulike politidistriktene dersom utfordringsbildet tilsier det.	

	ansvarsområder for å oppfylle målet om mer effektiv straffesaksjede med høy kvalitet.	Resultat: POD og Riksadvokatembetet har startet samarbeidet om oppdragsløsningen, men prosessen er imidlertid hindret av den pågående pandemien. Pandemien og virkningen av iverksatte smittevernstiltak har fordrøt grep både lokalt og sentralt for å sikre en forsvarlig forvaltning av straffesaksporteføljen.	

1.4 Mål 4: Alle som oppholder seg i Norge har avklart identitet og lovlig opphold

S11	Antall returer av personer uten lovlig opphold	Resultatkrav: Politiet skal i 2020 uttransportere 4280 personer uten lovlig opphold i Norge. - Politiet skal prioritere returer som gir effektiv utnyttelse av ressurser, kriminalitetsforebygging, viktige signaleffekter og god måloppnåelse for hele migrasjonskjeden. - POD skal angi antall uttransporterte fordelt på kategori (asyl, Dublin og bort- og utviste), straffedømte samt informasjon om saksbehandlingstid og samhandling med andre aktører.	
		Resultat: Politiet har uttransportert 1 500 personer uten lovlig opphold i første tertial. Disse fordelte seg på kategoriene asyl (72), Dublin (65) og bort- og utviste (1 363). Måloppnåelsen på 35,1 prosent betyr at politiet ligger litt over det periodiserte målkravet. Mange av bortvisningsaker er imidlertid knyttet til midlertidig gjeninnført grensekontroll på indre Schengen-grense. Forholdene rundt Covid-19 tyder på at dette nivået ikke vil kunne holdes resten av 2020.	
S12	Saksbehandlingstid i utlendingsforvaltningen	Resultatkrav: Færre restanser i 2020 enn ved utgangen av 2019.	
		Resultat: Restanser januar 2020 (22.01.2020) : 12 641 Restanser april 2020 (04.05.2020) : 5 655	

1.5 Mål 5: Tilgjengelige tjenester med god service

S14	Effektivitet og kvalitet i forvaltningstjenestene og i sivil rettspleie	Resultatkrav: Forvaltningssaker og saker innen sivil rettspleie skal avgjøres uten ugrunnet opphold. POD publiserer relevant resultatinformasjon på politiet.no.	
		Resultat: Politidirektoratet kan per i dag ikke hente ut saksbehandlingstider på forvaltningsområdet fra politiets saksbehandlingssystemer, og reell saksbehandlingstid vil derfor innrapporteres etter manuell telling. Politidirektoratet har ikke funnet det hensiktsmessig å pålegge distriktene slik rapportering da nytt saks- og arkivsystem, som etter hvert kan genere statistikker, ble tatt i bruk høsten 2019. For våpensaker publiseres saksbehandlingstidene på politiet.no av de ulike distriktene. Innen sivil rettspleie sender Politidirektoratet ut månedlige rapporter der blant annet reelle saksbehandlingstider og resultatkrav gjennomgås. Informasjonen publiseres også på politiet.no. Resultatoppnåelsen innen den sivile rettspleien er ikke tilfredsstillende, og restanseporteføljen er for høy. Politidistriktene rapporterer om krevende ressursituasjon, og det er iverksatt digitaliseringstiltak som på sikt vil avhjelpe denne. Videre vil tilføres av 45 midlertidige årsverk i RNB 2020 bidra til at restanseporteføljen nedbygges. For de øvrige forvaltningsområdene er det på politiet.no gitt generell informasjon om forvaltningslovens krav til saksbehandlingstider, samt at behandlingstiden varierer fra distrikt til distrikt.	

1.6 Øvrig rapportering

5.5	Nasjonal konferanse om forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme	Resultat: For regjeringens årlige nasjonale konferanse er det gitt signal fra JD om at en webinar/digital løsning er ønsket. Det arbeides med en løsning der denne kan gjennomføres i samarbeid med Kripos. POD følger videre opp radikaliserings særlig gjennom deltagelse i direktoratsgruppen. Arbeidet med revidering av handlingsplan har vært tema gjennom T1. POD har styrket fagnettverket med radikaliseringskontaktene (RK) i covid-perioden. Fremover er fokus hvordan distriktene fyller funksjonen. RK er en viktig aktør for å få til gode tverretatlige samarbeid ute i distriktene. Det knyttes store forventninger til politiets deltagelse her.													
5.9	Overgang til statlig regnskapsstandard	Resultat: Prosjektet går i henhold til plan og har ferdigstilt prinsippavklaringer knyttet til åpningsbalansen, økonomisk styringsinformasjon og økonomimodell samt avklart behovet for ny økonomisk styringsinformasjon (milepæl 3): <table border="1" data-bbox="584 734 1417 913"> <tr> <td>MP0 / BP 3</td> <td>Ferdigstilt planleggingsfase</td> <td>31.10.2019</td> </tr> <tr> <td>MP1</td> <td>Prosjektet besluttet til gjennomføringsfase</td> <td>01.12.2019</td> </tr> <tr> <td>MP2</td> <td>Prinsippavklaringer ferdigstilt</td> <td>29.02.2020</td> </tr> <tr> <td>MP3</td> <td>Behov for ny økonomisk styringsinformasjon avklart</td> <td>31.03.2020</td> </tr> </table> Arbeidet med å kartlegge, telle og verdsette eiendeler i etaten er igangsatt og flere enheter har ferdigstilt arbeidet. Prosjektet har også startet med å lage en ny standard økonomimodell. Det er i tillegg påbegynt et planleggingsarbeid knyttet til rutiner og prosedyrer etter innføring av periodisert virksomhetsregnskap etter SRS. I begynnelsen av året ble det satt opp en plan for involvering av JD, og prosjektet har hatt flere møter i T1 for å orientere om planer, fremdrift, prinsipper, åpningsbalansen og behovet for ny økonomisk styringsinformasjon. Det er laget en plan for involvering av JD for hele 2020.	MP0 / BP 3	Ferdigstilt planleggingsfase	31.10.2019	MP1	Prosjektet besluttet til gjennomføringsfase	01.12.2019	MP2	Prinsippavklaringer ferdigstilt	29.02.2020	MP3	Behov for ny økonomisk styringsinformasjon avklart	31.03.2020	
MP0 / BP 3	Ferdigstilt planleggingsfase	31.10.2019													
MP1	Prosjektet besluttet til gjennomføringsfase	01.12.2019													
MP2	Prinsippavklaringer ferdigstilt	29.02.2020													
MP3	Behov for ny økonomisk styringsinformasjon avklart	31.03.2020													
O13	POD skal legge en konkret og flerårig plan for å effektivisere og omstille virksomheten både på sentralt og lokalt nivå, slik at de realiserede gevinstene kan omdisponeres til politioperativt arbeid, jf. omtalen av hovedutfordringer i pkt. 3 over.	Resultatkrav: Generelt må forvaltningen forvente seg stramme budsjetter fremover. POD må jobbe systematisk med effektivisering og forbedringer, og forvente at effektivisering og gevinstrealisering i større grad finansieres med interne omdisponeringer. Det skal i tertial- og årsrapporten redegjøres for planlagte og gjennomførte effektiviseringstiltak, herunder forventende og realiserede gevinster. Resultat: Det etablert et effektiviseringsteam i POD. Teamet er ansvarlig for å koordinere effektiviseringsarbeidet i politiet, og holde overordnet oversikt over alle identifiserte, pågående og avsluttede effektiviseringstiltak. Ambisjonen i 2020 er å a) utarbeide enkel metodikk for arbeid med effektivisering og gevinstrealisering på tvers i etaten, b) levere beslutningsgrunnlag som muliggjør effektivisering og realisering av gevinster og c) utarbeide første versjon av en flerårig effektiviseringsplan. På kort sikt forventes det at effektiviseringstiltakene kan bidra til å frigjøre midler for å håndtere noe av de pålagte effektiviseringskravene. På lengre sikt er planen å frigjøre midler i et omfang som gjør at gevinster kan omdisponeres til politioperativt arbeid og bidra til å finansiere strengt nødvendige tiltak. POD forventer å kunne realisere 50 – 100 millioner kroner i økonomiske gevinster i 2021. Planlagte og iverksatte tiltak i 2020 vil rapporteres ved T2.													
9	Overføring av Policy Management Authority (PMA)	Resultat: Gjennomføring av tiltakene har blitt påvirket og utsatt grunnet Covid-19. Tiltakene omfatter avklaring av roller mellom POD og PIT, formell dialog mellom POD og ICAO Sekretariatet, samt en statusavklaring innen den norske sertifikatinfrastrukturen. Alle aktører og parter involvert har vært og er sterkt påvirket av innførte smittevernstiltak som har bidratt til nedprioritering av denne oppgaven og mulighet til å fullføre enten deler eller hele oppgaven innen 1. tertial 2020. POD er klar over at ICAO Sekretariatet har omprioritert en rekke oppgaver i løpet av 1. tertial 2020, det ville derfor være usannsynlig å få behandlet en oversendelse innenfor den angitte tidsperioden.													

11	Tilbakekall av statsborgerskap - restansenedbygging	Resultat: Politiet har mottatt langt færre av tilbakekall av statsborgerskapssakene fra UDI enn først forutsatt. Politiet vil overføre ubrukte midler til 2021. Det vises til innspill i forbindelse med RFF, og UDIs svar til JD på RFF, ref: 19/02278-80, dato: 05.05.20.	

1.7 Særskilte rapporteringspunkter

TB19 - O13	POD skal utvikle et standardkonsept for politibygg	Resultatkrav: POD skal utvikle standarder som definerer funksjons-, areal- og sikkerhetskrav for politibygg. Utvikling og bruk av standarder er ventet å lede til en enklere og raskere brukerprosess ved bygging og leie av politibygg.	
		Resultat: Oppdraget er gitt til PFT og planen er at arbeidet slutføres i løpet av 2020. Det er noe forsinkelser pga koronasituasjonen.	

POLITIET

POLITIDIREKTORATETS
RAPPORT 1. TERTIAL

2020

POLITIET

Tertialregnskap 1. tertial 2020

Oppstilling av bevilgningsrapportering 30.04.2020							
Utgifts-kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling for 2020	Regnskap per 30.04.2020	Merutgift (-) og mindreutgift
0440	Politi- og lensmannsetaten	01	Driftsutgifter	A,B	18 894 735 000	6 220 957 908	12 673 777 092
0440	Politi- og lensmannsetaten	21	Spesielle driftsutgifter	A,B	137 495 000	39 506 256	97 988 744
0440	Politi- og lensmannsetaten	22	Søk etter omkomne	A,B	11 285 000	2 541 904	8 743 096
0440	Politi- og lensmannsetaten	23	Sideutgifter i forbindelse med sivile gjøremål	A,B	26 819 000	0	26 819 000
0440	Politi- og lensmannsetaten	25	Retur av asylsøkere	A,B	95 528 000	18 261 935	77 266 065
0440	Politi- og lensmannsetaten	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	A,B	355 382 000	78 564 402	276 817 598
0440	Politi- og lensmannsetaten	48	EU's indre sikkerhetsfond	A	92 100 000	0	92 100 000
0440	Politi- og lensmannsetaten	70	Tilskudd	A	4 900 000	4 687 104	212 896
0440	Politi- og lensmannsetaten	73	Internasjonale forpliktelser, kontingenter mv.	A	154 635 000	0	154 635 000
0442	Politi- og lensmannsetaten	01	Driftsutgifter	A,B	640 488 000	210 703 087	429 784 913
0448	Grensekommisæren	01	Driftsutgifter	A,B	6 062 000	1 358 119	4 703 881
0400	Justisdepartementet	01	Driftsutgifter	A	5 081 000	1 711 998	3 369 002
0400	Justisdepartementet	23	Spesielle driftsutgifter, forskning, evaluering og kunnskapsinnhenting	A	2 300 000	989 296	1 310 704
0414	Forliksråd og andre domsutgifter	01	Driftsutgifter	B	0	1 388 217	
0414	Forliksråd og andre domsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter	B	0	12 024 264	
0444	Politiets sikkerhetstjeneste	01	Driftsutgifter	B	0	2 344 898	
0466	Særskilte straffesaksutgifter	01	Driftsutgifter	B	0	669 531	
0471	Statens erstatningsansvar og Stortingets rettfærdsvederlagsordning	71	Erstatningsansvar m.m.	B	0	4 251 502	
0471	Statens erstatningsansvar og Stortingets rettfærdsvederlagsordning	72	Erstatning i anledning av straffeforfølgning	B	0	566 744	
0858	Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet	01	Driftsutgifter	B	0	278 248	
1633	Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift	01	Driftsutgifter		0	303 257 482	
<i>Sum utgiftsført</i>					20 426 810 000	6 904 062 895	

Inntekts-kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst		Samlet tildeling for 2020	Regnskap per 30.04.2020	Merinntekt og mindreinntekt (-)
3400	Justis- og beredskapsdepartementet	01	Diverse inntekter JD	A	2 150 000	604 207	-1 545 793
3440	Politi- og lensmannsetaten	01	Gebyr - pass og våpen	A	450 693 000	79 788 188	-370 904 812
3440	Politi- og lensmannsetaten	02	Refusjoner mv.	A,B	269 583 000	39 111 938	-230 471 062
3440	Politi- og lensmannsetaten	03	Salgsinntekter	A,B	77 756 000	9 794 825	-67 961 175
3440	Politi- og lensmannsetaten	04	Gebyr - vaktelskaper	A,B	4 376 000	448 476	-3 927 524
3440	Politi- og lensmannsetaten	06	Gebyr - utlendingssaker	A	296 273 000	102 924 357	-193 348 643
3440	Politi- og lensmannsetaten	07	Gebyr - sivile gjøremål	A,B	1 121 054 000	23 808	-1 121 030 192

POLITIET

3440	Politi- og lensmannsetaten	08	Refusjoner fra EUs grense og visumfond	A	30 998 000	15 228 209	-15 769 791
3442	Politihøgskolen	02	Diverse inntekter	A,B	17 090 000	5 941 271	-11 148 729
3442	Politihøgskolen	03	Inntekter fra Justissektorens kurs og øvingscenter	A,B	19 003 000	4 249 131	-14 753 869
5605	Renteinntekter til staten	83	Av alminnelige fordringer		0	3 236	
5309	Tilfeldige inntekter for staten	29	Gruppeliv		0	7 257 550	
5309	Tilfeldige inntekter for staten	29	Ymse			9 961 335	
5700	Folketrygdens inntekter	72	Arbeidsgiveravgift		0	533 428 481	
<i>Sum inntektsført</i>					2 288 976 000	808 765 013	
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet						6 095 297 883	

Kap. 440, post 01: Politi- og lensmannsetaten

Til tross en ekstraordinær styrking av politidistriktene både i 2019 og 2020 er deres økonomiske rammer generelt stramme. Tilførsler i rammen er generelt øremerket eller bundet til særskilte tiltak som f.eks. ansettelse. Nedtrekk til blant annet ABE reduserer dermed handlingsrommet i distriktene. Utgifter til lønn og husleie utgjør brorparten av enhetenes rammer, samlet 86% i T1 2020. Dette er en nedgang fra samme periode i 2019, da disse postene utgjorde 88% av forbruket. Dette er faste kostnader og begrenser underliggende enheters handlingsrom for andre tiltak og investeringer. Det betyr at det må stilles strenge krav til prioritering av gjenværende tilgjengelige midler.

Situasjonen som følger av Covid-19-pandemien setter også etatens økonomi under press. Utgiftssiden preges av ekstraordinære tiltak både med og uten ekstra finansiering. På inntektssiden er det et stort bortfall av inntekter som følge av stengte publikumsmottak og lav, for politiet, innteksbringende aktivitet i samfunnet. Effekten av dette inntektsbortfallet vil ikke være klar før senere i 2020.

Prognosen for året er dermed usikker, men vi antar et resultat i nærheten av 2019, altså tilnærmet balanse.

Strategisk utviklingsportefølje

Statusrapportering for strategisk utviklingsportefølje er vedlagt denne rapporten. I dette avsnittet er en kort oversikt over økonomistatus i porteføljen.

Tabell 1a)

BUDSJETTOPPFØLGING POST 01	Hittil i år			Hele året			% -vis avvik
	Regnskap	Budsjett	Avvik	Prognose	Budsjett*	Avvik	
Tall i TNOK							
Øremerkede midler	7 898	70 342	62 445	81 003	82 100	1 097	1 %
ISF midler	15 927	20 315	4 388	45 600	45 600	-	0 %
Ramme midler*	128 015	152 829	24 814	362 706	266 700	-96 006	-36 %
Totalt	151 840	243 486	91 647	489 310	394 400	-94 910	-24 %

* Budsjett tilsvarer tilgjengelige rammemidler (porteføljestyret har vedtatt budsjett som er høyere enn tilgjengelige rammemidler - en overbudsjettering på 86,5 mill. kroner)

Årsprognosen ved T1 antyder at vi ved utgangen av året forventer et samlet merforbruk mot tilgjengelige rammemidler på 96 mill. kroner. Forventet merforbruk skyldes i hovedsak budsjettoverskridelser i prosjektet Nye datasentre, som politiet har måttet finansiere fra egen ramme. I forslag til revidert nasjonalbudsjett blir politiet kompensert for dette. Dersom

POLITIET

regjeringens forslag blir vedtatt og ikke nye utforutsette hendelser inntreffer, forventer vi balanse i porteføljen ved utgangen av året.

Tabeller for husleie og lønn

Husleie

Lokalkostnader 0440.01	T1 2019	T1 2020	Endring
Leie lokaler (ikke Statsbygg)	489 899 721	494 603 900	4 704 179
Felleskostnader lokaler (ikke Statsbygg)	48 929 550	53 772 885	4 843 335
Leie lokaler fra Statsbygg	89 439 242	89 762 565	323 323
Felleskostnader lokaler fra Statsbygg	8 559 484	8 551 181	-8 303
Kommunale avgifter	335 719	193 242	-142 477
Renovasjon / avfallsbehandling	2 730 919	3 107 861	376 942
Energikostnad	53 316 598	40 974 898	-12 341 700
Renhold lokaler	17 439 325	14 641 222	-2 798 103
Renholdsartikler	1 623 296	3 256 081	1 632 785
Vinduspuss	475	-	-475
Andre renholdstjenester	666 330	634 399	-31 931
Vakthold	6 219 210	8 287 784	2 068 574
Vaktmestertjenester	1 539 058	2 092 787	553 729
Skatter, avgifter eide bygninger	-	17 409	17 409
Utviklingskostnader lokaler	400 900	1 040 455	639 555
Ombygging av lokaler	17 116 682	14 487 432	-2 629 250
Flyttetjenester	475 172	660 365	185 193
Prosjektkostnader EBA	1 454 539	2 555 648	1 101 109
Restkostnader EBA	67 191	3 082	-64 109
Andre lokalkostnader	7 736 688	5 543 794	-2 192 894
Totalsum	747 950 099	744 186 990	-3 763 109

Reduksjonen i lokalkostnader 1.tertial 2020 sammenlignet med samme periode i 2019 skyldes i hovedsak lavere energikostnader og lavere kostnader til ombygging av lokaler.

Energikostnadene er omtrent 0,5% lavere enn i samme periode i 2019.

Lønn

Lønnskostnader 0440.01	T1 2019	T1 2020	Endring
Lønn og godtgjørelser fast ansatte	3 467 042 293	3 529 008 470	61 966 177
Lønn og godtgjørelser midlertidig ansatte	159 587 408	139 836 338	-19 751 070
Annen oppgavepliktig godtgjørelse	27 746 470	28 163 248	416 778
Arbeidsgiveravgift og pensjonspremie	918 678 474	932 323 122	13 644 648
Annen godtgjørelse	-	-	-
Offentlig tilskudd/refusjoner vedrørende arbeidskraft	-115 077 233	-134 912 198	-19 834 965
Annen personalkostnad	30 138 902	32 721 928	2 583 026
Totalsum	4 488 116 314	4 527 140 907	39 024 593

POLITIET

Endring i lønns- og personalkostnadene i forhold til samme periode i fjor skyldes primært økt antall ansatte. Dette gir en økning i fast lønn, men også en reduksjon i lønn til midlertidige. I tillegg er det en økning i refusjoner, som følge av sykefravær og foreldrepermisjoner. Samlet er økningen på en knapp prosent.

Kap. 440 POD – politi og lensmannsetaten Post 21 Spesielle driftsutgifter

Justis- og beredskapsdepartementets tildelingsbrev 2020	137 495 000
<i>Senere brev fra JD:</i>	
Sum bevilgninger	137 495 000
Regnskapsført pr. 30.04.2020	39 506 256
Mindreutgift	97 988 744
<i>Forbruk i prosent av bevilgning</i>	<i>28,73 %</i>

På post 21 føres blant annet utgifter i forbindelse med asylankomster, drift av politiets utlendingsinternat på Trandum og drift av utreisesenteret ved OSL. Det er i 2018 bevilget 3,3 mill. kroner til variable kostnader ifm PUMA2-prosjektet (ankomstsenterfunksjonen) på posten.

Budsjettet er på 137,495 mill. kroner for 2020 og periodisert budsjett for første tertial er på 48,322 mill. kroner.

Forbruk T1 er på 39,498 mill. kroner, dvs et avvik på 6,333 mill. kroner. Avviket skyldes hovedsakelig at ankomstnivået er lavere enn prognostisert og at returaktivitet er lavere som følge av Covid-19-pandemien. De aktivitetsavhengige kostnadene, dvs utgifter til tolk og variable lønnskostnader (overtid), blir dermed lavere enn budsjettet. Ved politiets utlendingsinternat på Trandum er belegget også lavere enn forutsatt, noe som gir lavere kostnader til bl.a. bespisning og forpleining.

Grunnet høy usikkerhet rundt sannsynligheten for å kunne gjenoppta returarbeidet på normalnivå og det lave ankomstnivået, er det vanskelig å gi en valid prognose for det samlede forbruket i 2020. Dersom utviklingen fortsetter med et lavere belegg på utlendingsinternatet enn forutsatt og fortsatt lave ankomsttall, vil mindreforbruket være enda større etter T3. Ved en produksjon på samme relative nivået som etter T1 ut 2020, vil mindreforbruket ligge på 19 millioner kroner. Siden aktivitetsnivået fremover kan forventes å ligge lavere enn i den første halvdel av T1, vil det også være mulig at mindreforbruket blir enda større.

Kap. 440 POD – Politi- og lensmannsetaten Post 22 Søk etter omkomne på havet, i innsjøer og vassdrag

Justis- og beredskapsdepartementets tildelingsbrev 2020	9 436 000
<i>Senere brev fra JD:</i>	
Supplerende tildelingsbrev nr. 2 - Overføringer fra 2019	1 849 000
Sum bevilgninger	11 285 000
Regnskapsført pr. 30.04.2020	2 541 904
Mindreutgift	8 743 096

POLITIET

Forbruk i prosent av bevilgning

22,52 %

Hovedbok	T 1 – 2020
Sør-Vest politidistrikt	1 971 276
Nordland politidistrikt	570 627
Totalsum	2 541 904

Aktiviteten på posten er hendelsesstyrt og benyttes til uforutsette hendelser som vil kreve ekstra midler. Det er pr T1 brukt 2,5 mill av bevilgningene, ca 22,5%. Det er ventet at at forbruket på denne posten øker gjennom sommeren.

Kap. 440 POD – Politi- og lensmannsetaten **Post 23 Sideutgifter i forbindelse med sivile gjøremål**

Denne er gitt videre i belastningsfullmakt til Brønnøysundregistrene, derfor ingen regnskapsførte tall fra politiet.

Justis- og beredskapsdepartementets tildelingsbrev 2020	26 819 000
<i>Senere brev fra JD:</i>	
Sum bevilgninger	26 819 000
Regnskapsført av Brønnøysundregistrene pr. 30.04.2020	10 885 933
Mindreutgift	15 933 067
<i>Forbruk i prosent av bevilgning</i>	<i>40,59 %</i>

Ved utgangen av T1 har namsmannen avsluttet 169 881 saker innen tvangsfullbyrdelse. Dette er en økning på 4 % prosent sammenlignet med tilsvarende periode i 2019. Tilsvarende er det avsluttet 1 668 søknader om gjeldsordning, 4 % færre en tilsvarende periode i 2019.

Under følger oversikt over sideutgifter for tvangsforretninger og gjeldsordningssaker.

Med aktiviteten per 1. tertial forventes en prognose for året på om lag 32,6 mill. kroner. Merforbruket er gitt som innspill til RNB.

Sakstype	T1 2019
Tvangsforretninger	
- Kunngjøringer	42 541
- Div tvangsforretninger	8 969 042
Gjeldsordningssaker	
- Utgifter	1 870 248
- Søk i dataregistre	4 102
Sum sivile gjøremål	10 885 933

POLITIET

Kap. 440 POD – Politi- og lensmannsetaten Post 25 Retur av asylsøkere med avslag og andre utlendinger uten lovlig opphold

Justis- og beredskapsdepartementets tildelingsbrev 2020	95 528 000
<i>Senere brev fra JD:</i>	
Sum bevilgninger	95 528 000
Regnskapsført pr. 30.04.2020	18 261 935
Mindreutgift	77 266 065
<i>Forbruk i prosent av bevilgning</i>	<i>19,12 %</i>

På post 25 føres variable utgifter til uttransporteringer, inkludert forberedelseskostnader.

Budsjettet på posten er på 95,528 mill. kroner i 2020 og periodisert budsjett første tertial er på 31,842 mill. kroner. Forbruket i perioden er på 18,261 mill. kroner, dvs et avvik på 13,580 mill. kroner. Avviket skyldes at antall uttransporteringer er lavere enn lagt til grunn i budsjettet.

For post 25 gjelder den samme usikkerheten som for post 21. Prognosene tilsier et mindreforbruk på post 25. Hvor stort mindreforbruket blir er avhengig av antall uttransporteringer, fordeling på kategori, destinasjoner og ledsagelsesgrad. Politidistriktenes aktivitet og innsats for måloppnåelse innen bort- og utvisningskategorien, antall ankomster og PUs mulighet til retur av asylsøkere og Dublinsaker vil være en variabel premisse for antall uttransporteringer i 2020. Returmulighetene er som følge av korona-pandemien veldig begrenset, og dersom denne situasjonen vedvarer, vil det totale mindreforbruket være vesentlig høyere. Dersom aktivitetsnivået ligger på samme nivå som i april ut 2020, vil det totale mindreforbruket nå mer enn 45 millioner kroner.

Kap. 440 POD – Politi- og lensmannsetaten Post 45 Større anskaffelser og vedlikehold

Justis- og beredskapsdepartementets tildelingsbrev 2020	227 730 000
<i>Senere brev fra JD:</i>	
Supplerende tildelingsbrev nr. 2 - Overføringer fra 2019	127 652 000
Sum bevilgninger	355 382 000
Regnskapsført pr. 30.04.2020	78 564 402
Mindreutgift	276 817 598
<i>Forbruk i prosent av bevilgning</i>	<i>22,11 %</i>

Den strategiske utviklingsporteføljen har PR T1 et merforbruk på post 45 som i hovedsak skyldes prosjektet Nye datasentre. Prosjekt Objektsikring har et mindreforbruk per T1 som skyldes lavere husleiekostnader enn budsjettert.

Det er i RNB signalisert midler til dekning av merforbruk på prosjektet nye datasentre.

POLITIET

Kap. 440 POD – Politi- og lensmannsetaten Post 48 Tildeling fra EU's indre sikkerhetsfond

Justis- og beredskapsdepartementets tildelingsbrev 2020	92 100 000
<i>Senere brev fra JD:</i>	
Sum bevilgninger	92 100 000
Regnskapsført pr. 30.04.2020	0
Mindreutgift	92 100 000
<i>Forbruk i prosent av bevilgning</i>	<i>0,00 %</i>

De ISF-finansierte prosjektene har i T1 regnskapsført kostnader på kap.440 post 01, da det sto igjen en tildeling på denne posten til ISF også i 2020. Gitt at flere av prosjektene per i dag er forsinket, grunnet særskilt situasjonen rundt Covid-19, er det forventet at mye av denne tildelingen blir overført til neste år.

Kap. 440 POD – Politi- og lensmannsetaten Post 70 Tilskudd

Justis- og beredskapsdepartementets tildelingsbrev 2020	4 900 000
<i>Senere brev fra JD:</i>	
Sum bevilgninger	4 900 000
Regnskapsført pr. 30.04.2020	4 687 104
Mindreutgift	212 896
<i>Forbruk i prosent av bevilgning</i>	<i>95,66 %</i>

Posten dekker tilskudd til Kriminalitetsforebyggende tiltak, Politiidrett, Politihistorisk selskap og Politiets pensjonistforbund. I tillegg er delegert ordningen med den årlige konferansen om politi og barnevernsvakter. Midlene deles ut som forutsatt.

Kap. 440 POD – Politi- og lensmannsetaten Post 73 Internasjonale forpliktelser, kontingenter mv.

Justis- og beredskapsdepartementets tildelingsbrev 2020	154 635 000
<i>Senere brev fra JD:</i>	
Sum bevilgninger	154 635 000
Regnskapsført pr. 30.04.2020	0
Mindreutgift	154 635 000
<i>Forbruk i prosent av bevilgning</i>	<i>0,00 %</i>

POLITIET

Disse kostnadene er i 2020 ikke utlukkende ISF, men også kontinentet til bl.a. EU-Lisa. Når det gjelder ISF-kontingenten for 2020 er denne betalt av JD tidligere i år. Fakturaen var på om lag 8,3 mill. Euro, og det nøyaktige NOK beløpet kommer an på vekslingskursen dagen den ble betalt.

Kap. 3440 POD – Politi- og lensmannsetaten Post 01 Gebyr – Pass og våpen

Justis- og beredskapsdepartementets tildelingsbrev 2020	450 693 000
<i>Senere brev fra JD:</i>	
Sum bevilgninger	450 693 000
Regnskapsført pr. 30.04.2020	79 788 188
Mindreinntekt	-370 904 812
<i>Inntekt i prosent av bevilgning</i>	<i>17,70 %</i>

Regnskap 1. tertial 2020, sammenlignet med 1.tertial 2019.

3440.01	T1 2019	T1 2020	Endring
Gebyr pass og reisebevis - norske statsborgere	100 035 180	69 527 639	-30 507 541
Gebyr reisebevis - utenlandske statsborgere	3 915 375	2 774 704	-1 140 671
Våpengebyrer	6 237 419	7 485 845	1 248 426
	110 187 974	79 788 188	-30 399 786

I de fire første månedene i 2020 ble det utstedt 120.281 færre pass enn i tilsvarende periode i 2019. Reduksjonen skyldes i hovedsak Covid-19, med reiserestriksjoner og stengte publikumstjenester i perioden fra 13. mars til 20. april. Inntektene er betydelig redusert, til tross for at prisene på ordinære pass økte til 570 kroner for voksne og 342 kroner for barn den 1.1.2020. Uten prisøkningen ville inntektsbortfallet mot fjoråret vært på om lag 45 mill. kr. Antall utstedte pass for de aktuelle periodene er:

1. tertial	2019	2020	Endring
Antall pass	259 676	139 395	120 281

Med dagens Covid-19 situasjon er det svært krevende å estimere forventede gebyrinntekter og søknadsvolum for 2. og 3. tertial 2020. I tillegg er det usikkerhet rundt etterspørselen etter nasjonale ID-kort som planlegges lansert løpet av 3. tertial 2020. "Best guess" er en etterspørsel på 400.000-500.000 ID-dokumenter til norske statsborgere i 2020, som tilsvarer en inntekt på 200-250 mill. kr.

Antall våpensøknader har gått ned fra 11107 til 9822 fra første kvartal 2019 til første kvartal 2020. Gebyrsatsene økte fra årsskiftet, noe som fører til at de samlede gebyrinntektene har økt fra 1. kvartal 2019 til 1. kvartal 2020.

Kap. 3440 POD – Politi- og lensmannsetaten Post 02 – Refusjoner mv.

POLITIET

Justis- og beredskapsdepartementets tildelingsbrev 2020	269 583 000
<i>Senere brev fra JD:</i>	
Sum bevilgninger	269 583 000
Regnskapsført pr. 30.04.2020	39 111 938
Mindreinntekt	-230 471 062
<i>Inntekt i prosent av bevilgning</i>	<i>14,51 %</i>

3440.02	T1 2019	T1 2020	Endring
Salgsinntekt helse, unntatt avgiftsplikt	1 133 207	3 700 878	2 567 672
Salgsinntekt transport, unntatt avgiftsplikt	323 266	2 942 920	2 619 654
Salgsinntekt privatbetalte oppdrag, unnt. avg.pl.	1 518 311	3 155 321	1 637 010
Salgsinntekt annet, unntatt avgiftsplikt	12 752 019	14 393 645	1 641 626
Internsalg, unntatt avgiftsplikt	4 490 634	1 441 794	-3 048 840
Tilfeldige inntekter, unntatt avgiftsplikt	675 671	220 788	-454 882
Skadeerstatninger biler og kjøretøy, unnt. avg.pl.	9 865	35 766	25 901
Eksterne prosjektmidler, unntatt avgiftsplikt		2 004 974	2 004 974
Tilskudd fra andre statlige virksomheter	2 133 389	1 263 764	-869 625
Tilskudd fra EU	3 992 259	4 341 228	348 969
Tilskudd fra organisasjoner og stiftelser		426 180	426 180
Hus-/fremleieinntekter, statens bygg	150 718	177 595	26 877
Hus-/fremleieinntekter, egne/andre leide bygg	3 355 665	3 779 595	423 931
Annen leieinntekt	681 415	1 154 852	473 437
Annen driftsrelatert inntekt	71 034	72 637	1 603
	31 287 452	39 111 938	7 824 486

Bokførte beløp pr 1.tertial er høyere enn samme periode i 2019. Det er imidlertid knyttet stor usikkerhet til utviklingen fremover.

Kap. 3440 POD – Politi- og lensmannsetaten

Post 03 Salgsinntekter

Justis- og beredskapsdepartementets tildelingsbrev 2020	77 756 000
<i>Senere brev fra JD:</i>	
Sum bevilgninger	77 756 000
Regnskapsført pr. 30.04.2020	9 794 825
Mindreinntekt	-67 961 175
<i>Inntekt i prosent av bevilgning</i>	<i>12,60 %</i>

3440.03	T1 2019	T1 2020	Endring
Salgsinntekt egendrevne kantiner 25%	2 154 084	1 339 493	-814 591
Salgsinntekt egendrevne kantiner 15 %	11 963	23 911	-11 948

POLITIET

Salgsinntekt helse, unntatt avgiftsplikt	2 866 199	322 875	-2 543 324
Salgsinntekt transport, unntatt avgiftsplikt	1 293 053	1 245 926	-47 127
Salgsinntekt privatbetalte oppdrag, unnt. avg.pl.	5 557 908	1 647 227	-3 910 681
Salgsinntekt annet, unntatt avgiftsplikt	16 701		-16 701
Andre inntekter, avgiftsfri	864 179		-864 179
Tilfeldige inntekter	2 105 975	4 184 783	2 078 808
Skadeerstatninger biler og kjøretøy	2 741 197	888 883	-1 852 314
Avsavns godtgjørelse	176 508	22 065	-154 443
Vrakpant	44 375	45 400	1 025
Annen driftsrelatert inntekt	427 981	74 262	-353 719
	18 260 123	9 794 825	-8 465 298

Pr T1 er det en mindreinntekt mot på budsjett på knappe 17 millioner kroner. Det er ventet at Covid-19-pandemien vil påvirke inntektssiden betraktelig i inneværende år. Da dette er knyttet opp mot etatens ordinære driftspost vil en større mindreinntekt kunne gi et problem med å balansere årets resultat.

Kap. 3440 POD – Politi- og lensmannsetaten Post 04 Gebyr – Vaktelskap

Justis- og beredskapsdepartementets tildelingsbrev 2020	4 376 000
<i>Senere brev fra JD:</i>	
Sum bevilgninger	4 376 000
Regnskapsført pr. 30.04.2020	448 476
Mindreinntekt	-3 927 524
<i>Inntekt i prosent av bevilgning</i>	<i>10,25 %</i>

3440.04	T1 2019	T1 2020	Endring
Gebyrer kontroll av Vaktelskaper - søknadsbehandling	43 500	36 250	-7 250
Gebyrer kontroll av Vaktelskaper - endringsbehandling	119 175	48 701	-70 474
Gebyrer kontroll av Vaktelskaper - dokument og vandelskontroll	212 200	280 545	68 345
Gebyrer kontroll av Vaktelskaper - besøkskontroll	249 195	82 980	-166 215
	624 070	448 476	-175 594

Forventede inntekter på gebyrer i vaktvirksomhets saker for høyt, da Politiet fortsatt ikke har fått tatt i bruk nytt vaktvirksomhetsregister med tilhørende saksbehandlerløsning.

Videre har inntekter i gebyr etter besøkskontroll gått kraftig ned sammenlignet med samme periode i 2019, og det er grunn til å tro at dette har sammenheng med Covid-19 og begrensede muligheter for å utføre slik kontroll etter medio mars 2020.

POLITIET

Kap. 3440 POD – Politi- og lensmannsetaten Post 06 Gebyr – Utlendingssaker

Justis- og beredskapsdepartementets tildelingsbrev 2020	296 273 000
<i>Senere brev fra JD:</i>	
Sum bevilgninger	296 273 000
Regnskapsført pr. 30.04.2020	102 924 357
Mindreinntekt	-193 348 643
<i>Inntekt i prosent av bevilgning</i>	<i>34,74 %</i>

3440.06	T1 2019	T1 2020	Endring
Behandlingsgebyr statsborgerskap	13 778 730	38 314 582	24 535 852
Gebyr oppholdstillatelse	9 851 670	9 773 728	- 77 942
Statsborgerskap	-8 400	-14 800	- 6 400
Gebyr permanent oppholdstillatelse	16 680 450	14 840 170	-1 840 280
Gebyr søknad om arbeidstillatelse	22 447 800	19 380 900	-3 066 900
Gebyr familieinnvandringstillatelse	20 501 350	19 778 650	-722 700
Gebyr oppholdstillatelse - menneskelige hensyn og MUF	66 000	38 500	-27 500
Gebyr studenter, forskere og au pairer	-3 200	-3 900	-700
Visum	13 561	14 386	825
Gebyr ID-kort	1 027 850	802 140	-225 710
	84 355 811	102 924 356	18 568 545

For kommentarer knyttet til posten, vises det til BGU.

Kap. 3440 POD – Politi- og lensmannsetaten Post 07 Gebyr – Sivile gjøremål

Justis- og beredskapsdepartementets tildelingsbrev 2020	1 121 054 000
<i>Senere brev fra JD:</i>	
Sum bevilgninger	1 121 054 000
Regnskapsført av SI pr. 30.04.2020	333 771 867
Regnskapsført av Politi og lensmannsetaten pr. 30.04.2020	23 808
Sum regnskapsført pr. 30.04.2020	333 795 675
Mindreinntekt	-787 258 325
<i>Inntekt i prosent av bevilgning</i>	<i>29,78 %</i>

Estimert gebyrinntekt 2020 med utgangspunkt i resultat per 1.tertial er 1 000 848 000 mill. kroner, det vil si 120,2 mill. kroner under budsjett. Reduserte gebyrinntekter antas å være en følge av smitteverntiltak knyttet til covid-19. Det er foreslått en økning til namsmannen med 45 midlertidige stillinger i 2020. Dette vil innebære økte gebyrinntekter ved at flere saker avsluttes.

POLITIET

Aktivitet-navn	Actual YTD
Rettsgebyr AN - mot begjærer	-296 906 439,89
Rettsgebyr AN - gebyr forliksråd	-35 254 962,75
Rettsgebyr AN - mot begjærer	-1 172,00
Rettsgebyr AN - hovedstevnevitne	-1 453 555,30
Sum:	-333 616 129,94

Kap. 3440 POD –Politi- og lensmannsetaten Post 08 Refusjoner fra EUs grense- og visumfond

Justis- og beredskapsdepartementets tildelingsbrev 2020	30 998 000
<i>Senere brev fra JD:</i>	
Sum bevilgninger	30 998 000
Regnskapsført pr. 30.04.2020	15 228 209
Mindreinntekt	-15 769 791
<i>Inntekt i prosent av bevilgning</i>	<i>49,13 %</i>

Vi forventer at den utestående utbetalingen fra EU i 2020 kommer inn i 2.tertial. Siden vi rapporterte inn færre kostnader enn forventet er det sannsynlig at inntektene i 2020 blir lavere enn estimert, samtidig får vi litt hjelp av gunstig vekslingskurs som reduserer dette avviket noe.

Kap. 442 Politihøgskolen Post 01 Driftsutgifter

Post 01 - Driftsutgifter	
Justis- og beredskapsdepartementets tildelingsbrev 2020	633 984 000
<i>Senere brev fra JD:</i>	
Supplerende tildelingsbrev nr. 2 - overføring fra 2019 til 2020	6 504 000
Sum bevilgninger	640 488 000
Netto bevilgninger/utgifter	640 488 000
Administrative fullmakter:	
Kap.3442, post 02 Diverse inntekter (merinntekt)	0
Kap.3442, post 03 Inntekter justissektoren (merinntekt)	0
Sum administrative fullmakter	0
Sum bevilgninger og administrative fullmakter	640 488 000
Regnskapsført pr. 30.04.2020	210 703 087
Mindreutgift	429 784 913

POLITIET

Forbruk i prosent av bevilgning | 32,90 %

Bevilgningen under Kap. 442, post 01 kan overskrides med inntektene som overskrider inntektsmålene på Kap. 3442, post 02 diverse inntekter og post 03 inntekter fra Justissektorens kurs- og øvingscenter.

I forhold til budsjett har Politihøgskolen etter første tertial et mindreforbruk på drøye 10 millioner kroner. Covid-19-pandemien påvirker Politihøgskolens aktiviteter i høy grad, både på inntekts og utgiftssiden.

Det er usikkert om utgiftsreduksjonen vil være like stor som inntektsreduksjonen. Hvis utgiftskapitlet blir kuttet som følge av lavere inntekter på inntektskapitlene, kan Politihøgskolen risikere et merforbruk i 2020.

Kap. 3442 Politihøgskolen Post 02 Diverse inntekter

Justis- og beredskapsdepartementets tildelingsbrev 2020	17 090 000
<i>Senere brev fra JD:</i>	
Sum bevilgninger	17 090 000
Regnskapsført pr. 30.04.2020	5 941 271
Mindreinntekt	-11 148 729
<i>Inntekt i prosent av bevilgning</i>	<i>34,76 %</i>

Ved T1 er det en mindreinntekt på kr 1 498 298 på post 02. Mindreinntekten på post 02 er økende, og det forventes at denne vil øke ytterligere fremover. Reduksjonen skyldes bortfall av inntekter i kantinene i Oslo og Kongsvinger. Videre er det bortfall av inntekter for salg av utdanninger større enn det som er budsjettet. Forskningsprosjekter utsettes også, og her er det inntektsført mindre på eksterne forskningsmidler enn det som er budsjettet.

Kap. 3442 Politihøgskolen Post 03 Inntekter fra Justissektorens kurs- og øvingscenter

Justis- og beredskapsdepartementets tildelingsbrev 2020	19 003 000
<i>Senere brev fra JD:</i>	
Sum bevilgninger	19 003 000
Regnskapsført pr. 30.04.2020	4 249 131
Mindreinntekt	-14 753 869
<i>Inntekt i prosent av bevilgning</i>	<i>22,36 %</i>

Covid-19-situasjonen påvirker også JKØ sterkt. For post 03 er det pr T1 en mindreinntekt på kr. 694 764. Dette skyldes lavere aktivitet enn planlagt for salg av kurs og konferanse.

Kap. 448 Grensekommisæreren

POLITIET

Post 01 Driftsutgifter

Justis- og beredskapsdepartementets tildelingsbrev 2020	5 745 000
<i>Senere brev fra JD:</i>	
Supplerende tildelingsbrev nr. 1 - overføring fra 2019 til 2020	317 000
Sum bevilgninger	6 062 000
Netto bevilgninger/utgifter	6 062 000
Administrative fullmakter:	0
Sum administrative fullmakter	0
Sum bevilgninger og administrative fullmakter	6 062 000
Regnskapsført pr. 31.12.2019	1 358 119
Mer-/mindreutgift	4 703 881
<i>Forbruk i prosent av bevilgning</i>	<i>22,40 %</i>

Grensekommisæreren har et forbruk som utgjør 22,4 prosent av bevilgningen per første tertial.

Kap. 414 Forlikråd og andre domsutgifter

Post 21 Spesielle driftsutgifter

<i>Prop. 1 S (2019-2020) og Innst. X S (2019-2020)</i>	36 998 000
<i>Senere endringer:</i>	
Overføringer fra 2019 til 2020	1 944 000
Sum bevilgninger	38 942 000
Regnskapsført av Politi- og lensmannsetaten pr. 30.04.2020 - UBW	12 024 264
Mindreforbruk	26 917 736
<i>Forbruk i prosent av bevilgning</i>	<i>30,88 %</i>

Det er benyttet om lag 30% av årets bevilgning på posten, omtrent som forventet.

Status på oppfølging av merknader fra Riksrevisjonen

Vedlegget viser status på oppfølging av merknader fra Riksrevisjonen.

Forvaltningsrevisjon:

Informasjonssikkerhet Dok.1 sak

Status:

under oppfølging

Ansvarlig avdeling:

Beredskapsavdelingen / Sikkerhetsseksjonen

1. Merknad i Dokument 1 (2009-2010) side 126-127
2. Innst.104 S (2009-2010) side 30
3. Dokument 1 (2010-2011) side 159-160
4. Innst. 138 S (2012-2013) side 31
5. Dokument 1 (2012-2013) side 112-116
6. Innst. 233 S side 23
7. Dokument 1 (2013-2014) s.69
8. Innst. 123 S side 21-22

Referanser til merknaden fra Riksrevisjonen:

Kort beskrivelse av merknaden fra Riksrevisjonen	Tiltak	Status på framdrift og eventuelt avvik	Status T1 2020?	Plan	Forrige status (T3 2019)
4. Manglende identifisering og klassifisering av data.	4. Styringssystem for sikkerhet er igangsatt med prioritet på styrende instruksjoner og forankring av disse før ikrafttredelse. Instruksen som definerer hvordan virksomhetene skal arbeide med identifisering- og klassifisering av data er ikke ferdig per T2-2019, men vil ventelig være utarbeidet og implementert i løpet av T3-2019. Arbeidet med identifisering og klassifisering av informasjonen i politiet er vil derfra løses både sentralt og lokalt. Noe arbeid er gjennomført sentralt gjennom arbeid med ROS av informasjonssystemene. Se for øvrig pkt. 17, da dette punktet løser pkt 4. Frist: T3-2019	Instruks som en del av styringssystemet er innført (se pkt 17) og instruks for klassifisering og verdivurdering som lukker dette avviket er utarbeidet og er på høring i etaten. Denne etatsinstruksen vil publiseres før sommerferie 2020.	Ikke utkvittert	T3-2019 T1-2020 T2 2020	Ikke utkvittert
7. Manglende klassifisering i politidistriktene av informasjon som ligger i systemene.	7. Jf. pkt. 4				
15. Mangler felles system for håndtering av lyd og bilde	15. Jf. pkt. 16.				
16. Mangler system for oppbevaring og forvaltning av elektroniske bevis/info i straffesaker.	16. Det er laget en utrullingsplan for både Digitale spor og beslag og Lagring av digitale medier, som innebærer at løsningene skal være tilgjengelige for politidistriktene og særorgan innen utgangen av 2019. Løsningen for digitale spor og beslag vil i første omgang være begrenset til bruk for saker som omhandler seksuelle overgrep mot barn, men er planlagt utvidet og videreutviklet etter hvert. Løsningen som ruller ut i 2019 løser på ingen måte alle utfordringer knyttet til lagring, utveksling og forvaltning og digitale bevis og beslag i straffesaker.	Prosjektene LDM og DSB ble ferdigstilt innenfor tildelt budsjetttramme og tid i tråd med porteføljestyrets bevilgninger. DSB ble kraftig replanlagt og leverte 31.12.29 i tråd med beskrivelsen under. DSB (Digitale spor og beslag) leverte et nettverk for overføring av filer utenfor politi-nettet, et område å lagre digitalt overgrepsmateriale i avsluttede saker og en utveksling av hash-filer mellom Kripos og politidistriktene DPA-avsnitt/seksjoner. LDM leverte Mediebanken 31.12.19 og dette erstatter MMI for digitale medier som er egenprodusert eller mottatt (i utgangspunktet ikke beslaglagt). Det faglige behovet for videreutvikling av DSB er godt dokumentert, men avhengig av finansiering. Vi jobber med å finne finansieringsløsning og hvordan PIT og POD sammen kan levere på behovet.	Delvis utkvittert	T3-2019 Ny frist avventes i påvente av avklart finansieringsløsning	Delvis utkvittert

17. Styringsystem for informasjonssikkerhet.	17. Arbeid er igangsatt og plan er utarbeidet. Dette er et omfattende arbeid som involverer hele virksomheten til politiet. Arbeidet må tilpasses andre pågående og oppdukkende forhold som linjen skal håndtere. Et styringsystem inneholder elementer med kontinuerlig forbedring og vil aldri bli "ferdig", men et grunnlag for å kunne arbeide med kontinuerlig forbedring bør kunne være på plass de nærmeste årene. Styringsystemet legger til rette for kontinuerlig arbeid med informasjonssikkerhet. Oppdatering av styrende dokumenter er under arbeid og vil bli etablert og implementert fortløpende gjennom 2019. Leder av sikkerhetsorganisasjoner er utpekt i alle enheter og det er etablert en møtearena for kompetanseheving og kunnskapsdeling for sikkerhetsledere på tvers i etaten. Frist T3-2019	Se pkt 4. Dette punktet gjelder informasjonssikkerhet som en del av hele styringsystemet for sikkerhet og gjennomføres nå med løpende implementering av instruksverk gjeldende for hele etaten. I 2019 er følgende etatsinstrukser for sikkerhet utarbeidet og innført gjeldende for hele etaten: • Ledelsessystem for sikkerhet • Sikkerhetsorganisering med roller og ansvar • Personellsikkerhet • IKT Sikkerhetsinstruks • Fysisk sikring (jan 2020) • Risikostyring av sikkerhet (jan 2020) Dokumentsikkerhet (På høring i etaten) Verdivurdering og klassifisering (På høring i etaten) Det gjenstår 3 instrukser som lukker dette avviket. Disse er planlagt innført i løpet av 2020.	Ikke utkvittert	T3-2019 T3 2020	Ikke utkvittert

Status på oppfølging av merknader fra Riksrevisjonen

Vedlegget viser status på oppfølging av merknader fra Riksrevisjonen.

Forvaltningsrevisjon:

Status:

Ansvarlig avdeling:

IKT-forvaltning Dok.1 sak

under oppfølging

Punkt 2,3 og 4 Beredskapsavdelingen / Sikkerhetsseksjonen,
punkt 10: Virksomhetsutviklingsavdelingen

1. Dokument 1 (2006-2007) side 99

2. Dokument 1 (2008-2009) side 142

3. Innst. S 120 side 55

4. Dokument 1 (2009-2010) side 127/128

5. Innst. S 104 S side 30

6. Dokument 1 (2013-2014) side 69

7. Innst. 123 S (2013-2014) side 21-22

Referanser til merknaden fra Riksrevisjonen:

Kort beskrivelse av merknaden fra Riksrevisjonen	Tiltak	Status på framdrift og eventuelt avvik	Status T1 2020	Plan	Forrige status (T3 2019)
2. Ikke plan for dataklassifisering.	2. Jf. pkt. 4 Informasjonssikkerhet				
3. Ikke sørget for vurdering av politiets data for å differensiere sikkerhets tiltak.	3. Jf. pkt. 4 Informasjonssikkerhet				
4. Ikke etablert rutiner for administrasjon av nettverkssikkerhet.	4. Jf. pkt. 17 Informasjonssikkerhet				
10. Mangler i IKT-forvaltningen i straffesakskjeden, manglende styring av IKT-arbeidet i politiet.	10. Politidirektoratet har etablert nytt styringssystem for IKT i politiet. Styringssystemet er p.t. implementert for hele organisasjonen med unntak av særorganene som operasjonaliseres gjennom HSO (Helhetlig Styring og Organisering) fase II. Porteføljestyret i POD har besluttet å utsette oppstart av HSO fase II fra T3-2017 til T3-2018. Ny frist: T3 2019 (denne avhenger av beslutning om oppstart HSO II)	Oppfylgning av "manglende styring av IKT-arbeidet i politiet" er avhengig av at prosjektet HSO II blir besluttet igangsatt og gjennomført. Beslutningen om oppstart er skjøvet fra T3 2018 til T3 2019. Punktet som omhandler manglende styring av IKT-arbeidet i politiet kan kvitteres ut når beslutning om oppstart gjennomføring HSO II er fattet	Ikke utkvittert	Avventer	Ikke utkvittert

Status på oppfølging av merknader fra Riksrevisjonen

Vedlegget viser status på oppfølging av merknader fra Riksrevisjonen.

Forvaltningsrevisjon:

Vaktselskaper Dok. 1 sak

Status:

Utkvittert

Ansvarlig avdeling:

Politifagavdelingen/ Sivil rettspleie- og forvaltningsseksjonen

1. Merknad i Dokument 1 (2008-2009) side 145
2. Innst. S120 (2008-2009) side 55-56
3. Dokument 1 (2009-2010) side 129
4. Innst.104 S (2009-2010) side 29-31
5. Dokument 1 (2014-2015) side 69-70
6. Innst. 130 S (2014-2015) side 9-10

Referanser til merknaden fra Riksrevisjonen:

Kort beskrivelse av merknaden fra Riksrevisjonen	Tiltak T1 2019	Status på framdrift og eventuelt avvik	Utkvittert	Plan	Forrige status (T2 2019)
1. Det er ikke sørget for etablering av et elektronisk vaktregister over godkjente vaktforetak.	1. Det er satt av 13 MNOK til utvikling av vaktvirksomhetsregister, og prosjektet som skal utvikle dette er godt i gang. POD, ved Sivil rettspleie- og forvaltningsseksjonen, eier prosjektet, men PIT gjennomfører det. Forventet levering er fortsatt T3 2019. Frist: T3 2019	1. Prosjektet som utvikler vaktvirksomhetsregisteret har ferdigstilt registeret og tilhørende saksbehandlerløsning. POD og PIT har gjennomført opplæring i systemet for saksbehandlere i samtlige distrikter, men registeret vil tilgjengeliggjøres for brukerne og tas i bruk først når forskrift om nytt register trer i kraft, jf. vaktvirksomhetsloven § 19. Arbeidet med forskrift ligger hos JD.	Utkvittert	Plan - endret	Ikke utkvittert
2. Det er ikke utarbeidet et enhetlig opplegg for vekteropplæring.	2. Det er utarbeidet enhetlig vekteropplæring og denne ble iverksatt 01.01.2018 (jf. rapporteringen for 1. tertial 2018). Det er kun læreplan for ordensvakter som gjenstår, da denne er utsatt etter avgjørelse fra JD. POD opprettet en arbeidsgruppe og konsulterte berørte parter, før ny læreplan ble overlevert JD i desember 2018. Dette arbeidet ligger nå hos JD. Frist: T3 2018	2. JD sin bestilling av 08.12.2017 er besvart og levert: POD har opprettet og gjennomført møter med en arbeidsgruppe av berørte parter. På bakgrunn av gruppens innspill og PODs politifaglige vurderinger ble begrenset læreplan for ordensvakter overlevert JD 12.11.2018. Saken er nå til behandling hos JD.	Utkvittert	T3 2018	Utkvittert
3. Manglende oppfølging og kontroll av vaktselskaper i politiet.	3. POD har innført egne rapporteringspunkter i PSV hvor politidistriktene rapporterer gjennom året på gjennomførte kontroller. Siste oppfølging viste noe varierende grad av gjennomføring. Det er derfor nødvendig at distriktene rapporterer på dette også i 2019. POD vil ved utrulling av nytt vaktvirksomhetsregister og tilførende saksbehandlerløsning følge opp dette gjennom rutinebeskrivelser og opplæring, der også nødvendigheten av kontroller vil påpekes. Frist: T3 2019	3. Etter en lengre periode med rapporteringskrav og økt fokus på etterlevelse av vaktvirksomhetsloven med tilhørende forskrift, anser Politidirektoratet punktet for utkvittert. Distriktene gjennomfører nå i stor grad kontroller i tråd med regelverket og rapporterer om godt samarbeid med vekterbransjen, og POD har derfor ikke bedt om rapportering på vaktvirksomhetsområdet for 2020. Videre er det forventet at ny saksbehandlerløsning og vaktvirksomhetsregister skal gi enda bedre kontroll med bransjen når disse tas i bruk i løpet av 2020.	Utkvittert	T3 2019	Ikke utkvittert

Status på oppfølging av merknader fra Riksrevisjonen

Vedlegget viser status på oppfølging av merknader fra Riksrevisjonen.

Forvaltningsrevisjon: Behandling av beslag i straffesaker i Politiet. Etterlevelsesrevisjon
 Status: Under oppfølging
 Ansvarlig avdeling: Politifag/ straffesaksseksjonen, Styringsavdelingen
 Referanser til merknaden fra Riksrevisjonen: 1. Rapport sendt til POD 28.04.17
 2. Dokument 1 (2017-2018) s.49

Kort beskrivelse av merknaden fra Riksrevisjonen	Tiltak	Status	Status T1 2020?	Plan	Førrige status (T3 2019)
1. Svak etterlevelse i politidistriktene av lov og rundskriv knyttet til beslag				Plan - endret	
1.1. Ulike rutiner i politidistriktene for oppbevaring av beslagsjournal	Arbeid har blitt igangsatt for å gjennomgå hele prosessen for håndtering av beslag, inkludert instruksverk. Nye tiltak knyttet til hvert punkt rapporteres så fort de har blitt definert gjennom det arbeidet som nå utføres. Jf. "Status på fremdrift og eventuelle avvik".	Nye lokale instruksverk er fra 2019 på plass i alle distrikter. Det arbeides med underliggende praktiske rutiner. Utkvittert (T1 2019)	Utkvittert		Utkvittert
		Det videre arbeidet med praktiske rutiner under instruksverket skal sikre en gjennomgående etterlevelse og etablering av bestep praksis som vil avlaste kontrollfunksjonene som i dag sikrer dette.	I arbeid	31.12.2020	I arbeid
1.2. Stort omfang av lagerposisjonsfeil (spesielt Oslo PD)	Jf. pkt. 1.1	Distriktene rapporterer små avvik som fortløpende håndteres / Oslo er forsinket med hensyn til etablering av sitt beslagssenter. POD har bedt om oversikt over hva som skal til for å utkvittere avvik ila. vår 2020.	I arbeid	Frist for Oslo 1.6 2020.	I arbeid
		Distriktene rapporterer at 2 årlige kontroller gjennomføres for 2019.	Utkvittert		Utkvittert
1.3. Mangelfull bruk av godskode i BL (spesielt Oslo PD)	Utkvittert T3 2017		Utkvittert		Utkvittert
1.4. For mange tilganger til midlertidig beslagsrom	Jf. pkt. 1.1	Distriktene rapporterer at tiltak er iverksatt og tilganger begrenset. Dette pågår ennå relatert til nybygg og flytting/hedlegging av beslagslokasjoner.	Utkvittert		Utkvittert
1.5. Beslutning om utkvittering av beslag ikke tatt av påtalemyndighetene	Jf. pkt. 1.1	Tilsyn utført av POD i fire distrikter viser at dette fortsatt er en utfordring. Påtalemyndighetens rolle har hatt fokus i OÅO i 2019 og vil være fokus i arbeidet med praktiske rutiner på beslagsområdet i 2020. Punktet er tydeliggjort i rapporteringspunkt beslag i PSV for 2020.	I arbeid	31.12.2020	I arbeid
1.6. Mangelfull dokumentasjon om destruksjon av beslag	Jf. pkt. 1.1	Prosedyrer for destruksjon av beslag er beskrevet i de lokale instruksene. Det videre arbeidet med praktiske rutiner knyttet til instruksverket skal bidra til å lukke avvik her.	I arbeid	31.12.2020	I arbeid
2. Svak styring, kontroll og oppfølging av beslag i PD					
2.1 Mangel på dokumentasjon for kontroll av lagerlistene i BL mot fysiske beslag	Jf. pkt. 1.1		Utkvittert		Utkvittert
2.2 Risikovurderinger sendes ikke til PD ihht. fastsatt rutine	2.2 Gjennom disponeringskrivet for 2019 er enhetene bedt om å sende inn risikovurderinger og utarbeide egne årsplaner for interkontroll innenfor gitte fokusområder satt av POD. Kravet om risikovurderinger og gjennomføring av administrative kontroller er foreløpig ikke nedfelt i andre styrende dokumenter, men det utarbeides for tiden en policy for internkontroll som vil ivareta deler av dette kravet. Staten arbeider også med forbedring av prosesser for helhetlig risikostyring og vil se nærmere på om det er behov for ytterligere styrende dokumenter på dette området.	Fra 2019 har kravet om risikovurderinger vært inkludert i disponeringskriv/resultatavtale til enhetene. Overordnet risikovurdering skal gjøres minst årlig og oppdateres tertialvis og inngår i etatens rammeverk for helhetlig risikostyring. Beslagsområdet har i tillegg vært fokusområde for interkontroll i 2019, og fortsetter som det i 2020.	Utkvittert		Utkvittert
3. Svak styring og oppfølging av beslag i POD					
3.1 Mangelfull oppfølging i POD av kontroll av lagerlistene i BL mot fysiske beslag	Jf. pkt. 1.1	Oppfølging av politifagavdelingen i PSV samt annen dialog med distriktene. Oppfølging av adm. Kontroller fra styringsavdelingen.	Utkvittert		Utkvittert
3.2 Svakheter i POD sin oppfølging av administrative kontroller av beslag	3.2 Utkvittert T3 2017		Utkvittert		Utkvittert
3.3 Uavklarte ansvarsforhold mellom Politifagavdelingen, SØV og internrevisjonen for oppfølging av beslag i PD	3.3 Utkvittert T3 2017		Utkvittert		Utkvittert

Status på oppfølging av merknader fra Riksrevisjonen

Vedlegget viser status på oppfølging av merknader fra Riksrevisjonen.

Forvaltningsrevisjon:

Politiets behandling av våpensaker. Etterlevelsesrevisjon

Status:

Under oppfølging

Ansvarlig avdeling:

Politifag /Forebyggings- og etterrettingsseksjonen

Referanser til merknaden fra Riksrevisjonen:

1. Rapport sendt til POD 15.06.18

Kort beskrivelse av merknaden fra Riksrevisjonen	Tiltak	Status på framdrift og eventuelt avvik	Status T1 2020?	Plan	Forrige status (T3 2019)
1. Politidirektoratets styring og kontroll av politidistriktenes arbeid på våpenområdet er mangelfull 2. Politidistriktene har ulike rutiner for dokumentasjon av gjennomførte kontroller og oppbevaring av dokumentasjon i forbindelse med saksbehandling av søknader	1. Politidirektoratet har iverksatt et omfattende forbedringsarbeid knyttet til etablering av bedre styring og kontroll av våpenområdet. Tiltaksplanen av 29.5.2018 inneholder en rekke tiltak for å oppnå standardiserte rutiner og praksis i politidistriktene. Det er også etablert nye styringssignaler overfor politidistriktene, herunder hvordan de skal prioritere. Oppfølging fra direktoratets side vil bli styrket når organiseringen i de nye politidistriktene har satt seg. Mer detaljert info om hvilke tiltak som er iverksatt redegjøres for under punktene 2-5. 2. Rutine for arkivering, herunder hvordan dokumentasjon skal oppbevares er under utarbeidelse. Politidirektoratet ved juridisk forvaltningsseksjon arrangerte forvaltningssamling 3. og 4. september 2018 for blant annet saksbehandlere ved våpenkontorene. Opplæringen besto av saksbehandlingsregler etter forvaltningsloven med fokus på lik praksis og saksopplysning i våpensaker. Videre er informasjon til publikum på politiet.no oppdatert i henhold til de viktigste tilbakemeldingene fra brukerne. Generell oppdatering på våpensidene på politiet.no er under arbeid for å imøtegå politiets behov for at publikum får korrekt informasjon. Det er også utarbeidet en semi-elektronisk våpensøknad. Frist: T2 2019	Politidirektoratet viser til oversendelse av 29. mai 2018 til Justis- og beredskapsdepartementet for en overordnet oversikt over funn og tiltak, herunder overordnet tiltaksplan. Oppdatere rundskriv 2008/12 om ansvar og oppgaver knyttet til Nasjonalt våpenregister. T3 2019: Dette vil erstattes av nytt rundskriv ifm ikrafttredelse av ny våpenlov med forskrift	Pågående	Plan - endret	Pågående
		Kontrollere at politidistriktene har etablert internkontrollrutiner. POD har kartlagt politidistriktenes rutiner og ROS-analyser innen sivil våpenforvaltning og vil vurdere hvilke områder det skal utarbeides felles rutiner. Tiltak ved avvik: Følge opp politidistriktene T1 2020: Rutiner for saksbehandling av våpensaker vil inngå i revideringen av rundskriv 2009/9 ifm ikrafttredelse av ny våpenlov med forskrift.	Pågående	31.12.2020	Pågående
		Oppdatering av rundskriv 2009/9 - planlagt revidering innen utgangen av 2019. På grunn av ny våpenforskrift ved årsskiftet, avventes revideringen slik at rundskrivet er oppdatert i hht ny våpenforskrift og våpenlov. T1 2020: Planlagt arbeidsgruppe for rundskrivsendring.	Pågående		Avventes
		Det utarbeides en saksbehandlerrinstruks som gjør at våpenforvaltningen utøves likere i politidistriktene. Blant annet blir krav til ettersending av dokumentasjon ved mangelfulle søknader standardisert - tiltaket vil inngå i revideringen av rundskriv 2009. T1 2020: Planlagt arbeidsgruppe for rundskrivsendring.	Pågående	31.12.2020	Avventes
3. Politidistriktene følger ikke godt nok opp våpeninnehavere og forhandlere gjennom kontroller og vurderinger for tilbakekall av våpenkort og bevillinger	3. Politidirektoratet har gitt føringer til politidistriktene om å prioritere kontroller av våpenforhandlere og samlere. Det utarbeides en felles rutine for våpen i dødsbo, og det er etablert månedlig oppfølging med klare føringer om at antallet dødsbo skal ned. Rutine for håndtering av duplikate våpenkort i politidistriktene er etablert med ferdigstillingsfrist innen utgangen av 2018. Frist: T3 2018	Søknadsskjema: Nettbasert våpensøknadsskjema har vært under utarbeidelse, men kunne ikke iverksettes på grunn av programvareproblematikk. Planleggingsfasen for digitale våpensøknader startes opp høsten 2019 i regi av prosjekte Ny nasjonal våpenforvaltning T1 2020: Konseptutredning for prosjekt ny nasjonal våpenforvaltning skal behandles på nytt i porteføljestyresekretariatet juni 2020.	Ikke utkvittert		Ikke utkvittert
		Kobling ved straffbar handling: Det arbeides også med dataløsning som automatisk varsler våpenkontoret, dersom en våpeneier blir involvert i en straffbar handling . Tiltak ved avvik: Tett oppfølging av teknisk produksjon og lansering. T1 2020: Ett politidistrikt i pilot. Vår erfaring så langt er at denne vandelsvasken fører til et merarbeid for distriktene, all den tid det generer langt flere vurderingssaker om tilbakekall enn man så for seg. I et forebyggende perspektiv er det en god ting, men ressursmessig er det utfordrende. Ett av politidistriktene har utarbeidet en rutinebeskrivelse som kvalitetssjekkes hos politidistriktet som nå er i pilot.	Pågående	31.12.2019	Pågående

5. Politidistriktene arbeider ikke systematisk nok for å sikre personopplysningene i nasjonalt våpenregister, og registeret har ikke en kvalitet som sikrer oppdatert og korrekt informasjon og benyttes i liten grad til det forebyggende arbeidet	5. Det er foretatt opprydning av brukertilganger i Nasjonalt våpenregister. Ny veileder for nasjonalt våpenregister versjon 1.0 av 28.05.2018 inneholder rutiner for arbeidsprosessene som foretas i registeret i henhold til kvalitetskrav. I tillegg pågår det kontinuerlig arbeid med opprydning av data i Nasjonalt våpenregister, samt oppfølging av våpen i dødsbo og duplikate våpenkort. <i>Frist: T2 2019</i>	POD har etablert konseptutredning og besluttet prosjekt for ny digital våpenforvaltning 2019-2021. Tiltak ved avvik: Intern oppfølging, vurdering av ressurser . T1 2020: Konseptutredning for prosjekt ny nasjonal våpenforvaltning skal behandles på nytt i porteføljestyresekretariatet juni 2020. I forbindelse med ikrafttredelse av ny våpenlov og forskrift revideres rundskriv 2008/12 om ansvar og oppgaver knyttet til Nasjonalt våpenregister.	Ikke utkvittert	31.12.2021	Ikke utkvittert
		Det planlegges en større opprydning i nasjonalt våpenregister i 2019. Tiltak ved avvik: Intern oppfølging, vurdering av ressurser . T1 2020: Avventer beslutning i porteføljestyret om prosjekt ny nasjonal våpenforvaltning. Igangsatt tilpasninger og endringer av nasjonalt våpenregister som følge av ny våpenlov og forskrift.	Ikke utkvittert	Opprinnelig frist31.12.2019	Ikke utkvittert

STRASAK-rapporten

Anmeldt kriminalitet og politiets straffesaksbehandling

Første tertial 2020

29.05.20

INNHold

1	INNLEDNING	3
2	SAMMENDRAG OG VURDERING	4
	2.1 Hovedresultater	4
	2.2 Nærmere om enkelte kriminalitetstyper	6
3	STATISTIKK I PERIODEN MED PANDEMITILTAK.....	8
	3.1 Antall anmeldelser.....	8
	3.2 Politiets straffesaksbehandling	9
	3.3 Saker registrert med Covid-19	10
4	ANTALL ANMELDELSER	11
	4.1 Utviklingen innen ulike kriminalitetstyper	12
	4.2 Forholdsmessig fordeling av kriminalitetstyper	13
	4.3 Geografiske forskjeller	13
5	POLITIETS STRAFFESAKSBEHANDLING	15
	5.1 Hovedtall.....	15
	5.1.1 Antall påtaleavgjørelser	15
	5.1.2 Oppklaringsprosent	16
	5.1.3 Gjennomsnittlig saksbehandlingstid.....	17
	5.2 Saker med krav til særskilt saksbehandlingstid	18
	5.3 Tilrettelagte avhør	21
6	UTVIKLINGEN INNEN ULIKE KRIMINALITETSTYPER	22
	6.1 Vinningslovbrudd.....	22
	6.2 Trafikklovbrudd.....	23
	6.3 Voldslovbrudd	24
	6.4 Narkotikalovbrudd	25
	6.5 Seksuallovbrudd.....	25
	6.6 Økonomilovbrudd	27
7	SAKER UNDER ARBEID	28
	7.1 Saker under arbeid.....	28
	7.2 Restanser – ikke påtaleavgjorte saker eldre enn 3 måneder	29
	7.3 Påtaleavgjorte, men ikke rettskraftige saker	31
8	INNDRAGNING	33
	VEDLEGG 1 DATAGRUNNLAG.....	34
	VEDLEGG 2 LOVBRUDDSKATEGORIER.....	35

1 Innledning

Politiet skal gjennom forebyggende, håndhevende og hjelpende virksomhet være ledd i samfunnets samlede innsats for å fremme og befeste borgernes rettssikkerhet, trygghet og alminnelige velferd for øvrig, jf. politiloven § 1.

I kriminalitetsbekjempelsen følges to hovedstrategier:

- forebyggende tiltak for å hindre kriminalitet
- straffesaksbehandling

En grunnleggende forutsetning for at straffesaksbehandlingen skal bidra til redusert kriminalitet er at forhold blir avdekket og oppklart, slik at gjerningspersonene kan straffeforfølges og ilegges adekvate reaksjoner. Straffesaksbehandlingen må videre være troverdig og inngi tillit i samfunnet.

I denne rapporten presenteres hovedtrekkene i den registrerte kriminaliteten og politiets straffesaksbehandling i første tertial 2020, og utviklingen i samme periode i de siste fem årene. Blant annet gis det en oversikt over anmeldte lovbrudd og hovedresultater for politiets straffesaksbehandling, herunder antall påtaleavgjørelser, saksbehandlingstid, oppklaringsprosent mv., fordelt på ulike kriminalitetstyper. Første tertial 2020 har vært preget av omfattende tiltak igangsatt i forbindelse med Covid-19-pandemien. I denne STRASAK-rapporten er derfor statistikk for perioden uke 11 til og med 18 viet et eget kapittel.

Datagrunnlaget er hentet fra politiets arbeidsregister på straffesaksområdet (STRASAK). Det er Statistisk sentralbyrå som publiserer den offisielle kriminalitetsstatistikken, etter en kvalitetssikring og bearbeiding av blant annet dataene fra STRASAK. Hvis ikke annet er oppgitt, er tallmaterialet hentet ut per 1. mai hvert enkelt år. En nærmere beskrivelse av datagrunnlaget er gitt i vedlegg 1.

Det gjøres oppmerksom på at avrunding kan føre til at summen/endring i prosent og prosentpoeng ikke blir lik summen av de oppgitte tallene.

2 Sammendrag og vurdering

2.1 Hovedresultater

I STRASAK-rapporten for første tertial 2020 presenteres utviklingen i antall anmeldelser og politiets straffesaksbehandling. Første tertial 2020 har vært preget av Covid-19 pandemien. I uke 11 2020 ble det iverksatt omfattende tiltak som har vært svært inngripende på hele samfunnet. Tiltakene har også medført endringer i kriminaliteten og i hvordan straffesakskjeden har fungert.

All den tid situasjonen i første tertial 2020 har vært så forskjellig fra tilsvarende perioder i femårsperioden, vil sammenlikningen med tidligere år ha mindre relevans. En grundig analyse over årsakene som observeres har det ikke vært kapasitet til å gjennomføre på det nåværende tidspunkt.

Tabell 2.1 Hovedtall, 1. tertial 2016-20

Kriminalitetstype	Anmeldelser				Påtaleavgjorte saker				
	2020	Prosent endring 2019-20	Prosent endring 2016-20	Andel	2020	Prosent endring 2019-20	Prosent endring 2016-20	Andel	Oppklaringsprosent
Vinning	27 208	-9,0 %	-20,8 %	29 %	30 357	2,1 %	-16,3 %	27 %	26 %
Trafikk	17 309	1,3 %	-4,3 %	19 %	20 039	15,8 %	6,0 %	18 %	84 %
Annen	11 898	-2,8 %	-7,6 %	13 %	14 703	12,8 %	8,2 %	13 %	69 %
Vold	10 108	-9,3 %	-1,6 %	11 %	13 216	11,8 %	24,8 %	12 %	55 %
Narkotika	9 011	-20,0 %	-34,9 %	10 %	11 965	0,9 %	-19,6 %	11 %	77 %
Økonomi	8 327	-8,6 %	-2,1 %	9 %	10 118	13,9 %	25,1 %	9 %	40 %
Skadeverk	6 530	18,3 %	31,5 %	7 %	7 081	27,7 %	35,3 %	6 %	20 %
Seksuallovbrudd	2 064	-14,9 %	-9,2 %	2 %	2 798	-8,5 %	42,0 %	3 %	59 %
Miljø	547	26,0 %	-17,2 %	1 %	722	39,4 %	-9,6 %	1 %	71 %
Arbeidsmiljø	231	-6,5 %	-6,5 %	0 %	314	-6,3 %	22,2 %	0 %	62 %
Totalsum	93 233	-6,2 %	-12,1 %	100 %	111 313	9,1 %	0,7 %	100 %	53 %

Kilde: JUS065, JUS309

* I kriminalitetstypen annen inngår blant annet særlovgivning, hensynsløs atferd, unnlatt å etterkomme pålegg (politiloven § 5), ordensforstyrrelser, brudd på kontaktforbud og ulovlig bevæpning på offentlig sted.

En nedgang i antall anmeldelser

I første tertial 2020 er antall anmeldelser redusert med 6,2 prosent i forhold til samme periode i 2019 og med 12,1 prosent i forhold til 2016. I årets to første måneder var antall anmeldelser 4,4 prosent høyere enn for samme periode i 2019, mens antall anmeldelser i mars-april 2020 var redusert med 16,2 prosent sammenliknet med tilsvarende periode i 2019.

Antall påtaleavgjørelser har økt

Antall påtaleavgjørelser har i første tertial 2020 økt med 9,1 prosent i forhold til samme periode i 2019, og er 0,7 prosent høyere enn i 2016.

I januar og februar 2020 økte antall påtaleavgjorte saker med 4,0 prosent i forhold til 2019, mens antall påtaleavgjørelser gikk opp med 14,2 prosent i mars-april 2020 i forhold til samme periode i 2019.

Økningen i antall påtaleavgjørelser skyldes blant annet at færre saker har blitt behandlet i domstolen og at påtalemyndigheten i politiet gjennom færre rettsoppmøter har kunnet konsentrere seg om å påtaleavgjøre saker. Når domstolene normaliserer sin aktivitet, vil påtalejuristene i politiet måtte nedarbeide restanser som har oppstått knyttet til irettføring, noe som vil kunne føre til en reduksjon i antall påtaleavgjørelser og dermed en økning i antall ikke påtaleavgjorte saker.

Nedgang i antall restanser

Politidistriktene hadde ved utgangen av første tertial 28 104 saker eldre enn 3 måneder som ikke var påtaleavgjort. Dette er en reduksjon på 23,4 prosent (-8 585 saker) i forhold til samme tidspunkt i 2019, og en reduksjon på 19,5 prosent (-6 818 saker) i forhold til 2016.

Videre hadde politidistriktene 5 665 saker eldre enn 12 måneder som ikke var påtaleavgjort. Dette er en reduksjon i forhold til samme tidspunkt i 2019 og 2016 på henholdsvis 25,2 (-1 908 saker) og 23,8 (-1 769 saker) prosent.

Nedgangen i restanser skyldes at det er påtaleavgjort langt flere saker enn hva som er registrert (anmeldt). I tillegg har, som nevnt ovenfor, påtalemyndigheten i politiet som følge av færre rettsoppmøter kunnet konsentrere seg om å påtaleavgjøre saker.

Nedgang i antall påtaleavgjorte, men ikke rettskraftige saker

Antall saker som er påtaleavgjort, men ikke rettskraftige var ved utgangen av første tertial 2020 på 78 950 saker, en nedgang i forhold til samme periode i 2019 og 2016 på 1,6 prosent og 4,2 prosent.

Det kan imidlertid gjenstå mye ressurs- og tidkrevende arbeid i mange av sakene etter at det er truffet positive påtaleavgjørelser og frem til rettskraft, ikke minst der det er utferdiget tiltale og sakene skal irettføres.

Oppklaringsprosenten er på tilnærmet samme nivå som 2019

Oppklaringsprosenten i første tertial 2020 var 53 prosent, mot 54 i samme periode i 2019 og 56 prosent 2016. Det er store forskjeller mellom de ulike kriminalitetstypene.

Saksbehandlingstiden for alle saker og for oppklarte saker har økt i forhold til 2019

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for alle saker er i første tertial 2020 på 89 dager, en økning på 7,1 og 13,7 dager i forhold til samme periode i 2019 og 2016. For oppklarte saker var gjennomsnittlig saksbehandlingstid første tertial på 117 dager, en økning på 12,1 og 22,8 dager i forhold til samme periode i 2019 og 2016.

Økningen skyldes blant annet at det er påtaleavgjort flere eldre saker, noe som kommer til syne ved en stor nedgang i både saker eldre enn 3 og 12 måneder.

Saksbehandlingstiden for voldssaker med særskilt saksbehandlingsfrist har økt

For visse oppklarte voldssaker er det fastsatt en særskilt saksbehandlingsfrist på 90 dager fra anmeldelse til påtalevedtak i politiet. I første tertial 2020 var gjennomsnittlig saksbehandlingstid 121 dager for alle forhold og 138 dager for oppklarte forhold, en økning på 2,3 og 5,5 dager i forhold til samme periode i 2019. 41 prosent av de oppklarte forholdene i første tertial 2020 ble påtaleavgjort innen 90 dager, mot 46 prosent i 2019. En nærmere oversikt er gitt i kapittel 5.2.

Av smittevernhensyn er det innført hjemmekontorordninger og ekstra tiltak knyttet til de avhørene som gjøres ved personlig fremmøte. Dette forsinker etterforskningen noe og kan være med å forklare noe av økningen vi ser.

Saksbehandlingstiden i saker hvor gjerningsperson er under 18 år er redusert

I forhold hvor gjerningspersonen er under 18 år skal, som hovedregel, etterforskning gjennomføres og påtalebeslutning fattes innen seks uker etter at vedkommende ble ansett som mistenkt i saken. I første tertial 2020 har antall påtaleavgjorte forhold med frist blitt redusert med 8,0 prosentpoeng i forhold til samme periode i 2019. Andelen innenfor frist er 69 prosent, en nedgang på 0,6 prosentpoeng i forhold til 2019. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for alle forhold er redusert med 4,8 dager for alle forhold, og med 3,0 dager for forhold som er oppklart.

Saksbehandlingstiden for voldtektssaker er redusert

Det er fastsatt et mål om gjennomsnittlig saksbehandlingstid i voldtektssaker på 130 dager fra anmeldelse til påtalevedtak i politiet. I første tertial 2020 økte antall påtaleavgjorte voldtektssaker med 1,1 prosent i forhold til samme periode i 2019. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for alle saker og oppklarte saker var i første tertial 2020 på henholdsvis 205 og 187 dager, en nedgang i forhold til 2019 på henholdsvis 11,9 dager og 37,0 dager.

Lang saksbehandlingstid i voldtektssakene kan ha sammenheng med at dette ofte er saker med et komplekst bevisbilde som krever en omfattende etterforskning.

Andel tilrettelagte avhør innenfor frist redusert

I første tertial 2020 ble det gjennomført 1 428 førstegangsavhør. 47 prosent av avhørene ble gjennomført innenfor frist, mot 53 prosent i 2019. Ekskluderes avhør hvor forhold utenfor politiets kontroll har ført til fristbrudd, ble 52 prosent av avhørene gjennomført innenfor frist, mot 58 prosent i 2019. At andelen innen frist reduseres antas blant annet å skyldes at enkelte distrikt kun gjennomførte avhør i akutt saker de første ukene med smitteverntiltak, samt at kapasiteten ved enkelte barnehus var redusert av samme grunn.

Samlet inndragningsbeløp er redusert i forhold til 2019

Samlet inndragningsbeløp var i første tertial 2020 på 37,6 mill. kroner, mens det var på henholdsvis 45,5 og 53,6 i samme periode i 2018 og 2019. Enkelt saker har stor innvirkning på resultatet i det enkelte år.

2.2 Nærmere om enkelte kriminalitetstyper

Seksuallovbrudd

Antall anmeldte seksuallovbrudd er i første tertial 2020 redusert med 14,9 prosent i forhold til samme periode i 2019, og med 9,2 prosent i forhold til 2016. Nedgangen i antall anmeldelser har særlig skjedd i perioden etter at smitteverntiltakene ble iverksatt, noe som kommer til uttrykk ved at nedgangen i forhold til 2019 for januar-februar var på kun 1,8 prosent. Lovbruddskategorien Seksuell handling og seksuelt krenkende eller annen uanstendig atferd overfor barn u/16 år sto for 38 prosent av nedgangen i antall anmeldelser fra første tertial 2019 til 2020, mens anmeldte voldtekter sto for 26 prosent av nedgangen.

Antall påtaleavgjorte seksuallovbrudd er i første tertial 2020 redusert med 8,5 prosent i forhold til samme periode i 2019, men har økt med 42,0 prosent i forhold til 2016. Oppklaringsprosenten i første tertial 2020 var 59 prosent, mot henholdsvis 65 og 63

prosent i 2019 og 2016. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for oppklarte saker er redusert fra første tertial 2019 til 2020 med 9,1 dager, men har økt i forhold til samme periode i 2016 med 81,1 dager. Flere av lovbruddskategoriene knyttet til seksuallovbrudd har hatt en nedgang i saksbehandlingstiden for oppklarte saker, men særlig stor har nedgangen vært i saker som gjelder seksuell omgang og voldtekt av barn under 14 år (-52,7 dager) og voldtekt (-37,0 dager). Nedgangen for disse to lovbruddskategoriene skyldes spesielt at gjennomsnittlig saksbehandlingstid var unormalt høy i 2019.

Voldslovbrudd

Antall anmeldte voldslovbrudd ble redusert fra første tertial 2019 til 2020 med 9,3 prosent og med 1,6 prosent i forhold til 2016. Antall påtaleavgjorte saker økte i samme periode med henholdsvis 11,8 og 24,8 prosent. Hovedårsaken til endringene tilskrives pandemisituasjonen. Oppklaringsprosenten har i femårsperioden vært relativt stabil, mellom 55 og 59 prosent, men var i første tertial 2020 2,3 prosentpoeng høyere enn i samme periode i 2019.

Fra første tertial 2019 til 2020 har det særlig vært en nedgang i anmeldelser av kroppskrenkelser (-441 saker, -11,2 prosent) og for lovbruddskategorien grov kroppskrenkelse og kroppsskade (-184 saker, -20,2 prosent).

Vinningslovbrudd

Vinningslovbrudd står for 29 prosent av alle anmeldte lovbrudd. Antall anmeldte vinningslovbrudd ble redusert med 9,0 prosent og påtaleavgjorte vinningslovbrudd økte med 2,1 prosent fra første tertial 2019 til 2020. I forhold til 2016 har antall anmeldte vinningslovbrudd blitt redusert med 20,8 prosent. Oppklaringsprosent var i første tertial 2020 på 26 prosent, og var tilnærmet uendret i forhold til samme periode i 2019.

Nedgangen i anmeldte vinningslovbrudd er blant annet en følge av reduksjon i antall tyverier fra person på offentlig sted. For lovbrudd begått i Norge er antall anmeldelser for tyveri fra person på offentlig sted redusert med 16,1 prosent (-986 saker). Det antas at noe av reduksjonen kan tilskrives færre personer i det offentlige rom som følge av iverksatte smitteverntiltak.

Ran har fra første tertial 2019 til 2020 hatt en økning på 27,5 prosent (+78 saker). Antall anmeldte ran begått i Norge har økt med 35,1 prosent (+88 saker).

Narkotikalovbrudd

Fra første tertial 2019 til 2020 er antall anmeldte narkotikalovbrudd redusert med 20,0 prosent, mens antall påtaleavgjorte narkotikalovbrudd har økt med 0,9 prosent.

Nedgangen fra første tertial 2020 til 2019, og i forhold til 2016, har særlig kommet innenfor narkotikalovbrudd etter legemiddeloven og straffeloven § 231¹. Antall anmeldelser for grove narkotikaovertrедelser er i forhold til første tertial 2019 redusert med 21,2 prosent (-79 saker).

Oppklaringsprosenten er fremdeles høy for narkotikalovbrudd (77 prosent), selv om den er 2,3 prosentpoeng lavere i første tertial 2020 enn den var i 2019.

¹ Statistikkgrupper inkludert i lovbruddskategorien Narkotikalovbrudd etter straffeloven (narkotika-overtrедelser) gitt i vedlegg 2.

3 Statistikk i perioden med pandemiltak

I uke 11-12 2020 ble store deler av det norske samfunnet endret som følge av blant annet stengte barnehager og skoler, avlyste arrangementer, at arbeidstakere ble permittert eller benyttet seg av hjemmekontor samt iverksatte grensekontrolltiltak. En oversikt over noen av hendelsene tilknyttet pandemien er gitt i tabell 3.1.

Tabell 3.1 Hendelser tilknyttet Covid-19-pandemien

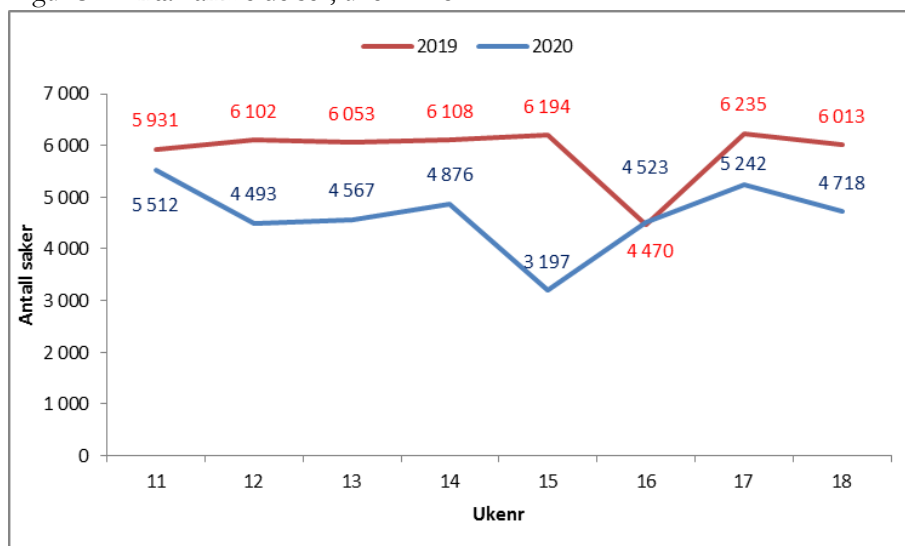
Dato	Dag	Uke	Hendelse
12.03.2020	Torsdag	11	Stenging av barnehager, skole og utdanningsinstitusjoner. Stenging og forbud av ulike arrangementer og tilbud Politiet stenger publikumstjenester
15.03.2020	Søndag	11	Strengere grensekontroll. Stenger grensen for utlendinger uten oppholdstillatelse, midlertidig inn- og utreisekontroll på indre Schengen-grense.
15.03.2020	Søndag	11	Ny forskrift om karantene og isolasjon.
17.03.2020	Tirsdag	12	POD sender ut beskrivelse av hvordan saker som er relatert til Covid-19-pandemien skal registreres.
19.03.2020	Torsdag	12	Forbud mot å overnatte på fritidseiendom utenfor egen kommune.

Hendelsene har fått betydning både for kriminalitetsbilde og politiets straffesaksbehandling. En oversikt er gitt nedenfor. Dette gir ikke et fullstendig bilde, men viser noen hovedtrekk for ukene 11 til og med 18, det vil si fra 9. mars til og med 3. mai 2020.

3.1 Antall anmeldelser

De to første månedene i 2020 økte antall anmeldelser i forhold til 2019 med 4,4 prosent, mens antall anmeldelser ble redusert med 16,2 prosent i mars-april. Figur 3.1 viser utviklingen per uke, mens tabell 3.2 viser utviklingen innenfor kriminalitetstypene i uke 11-18 2020 sett i forhold til 2019. I 2020 var påsken i uke 15, mens den i 2019 var i uke 16.

Figur 3.1 Antall anmeldelser, uke 11-18

Kilde: PAL STRASAK

Tabell 3.2 Antall anmeldelser, uke 11-18

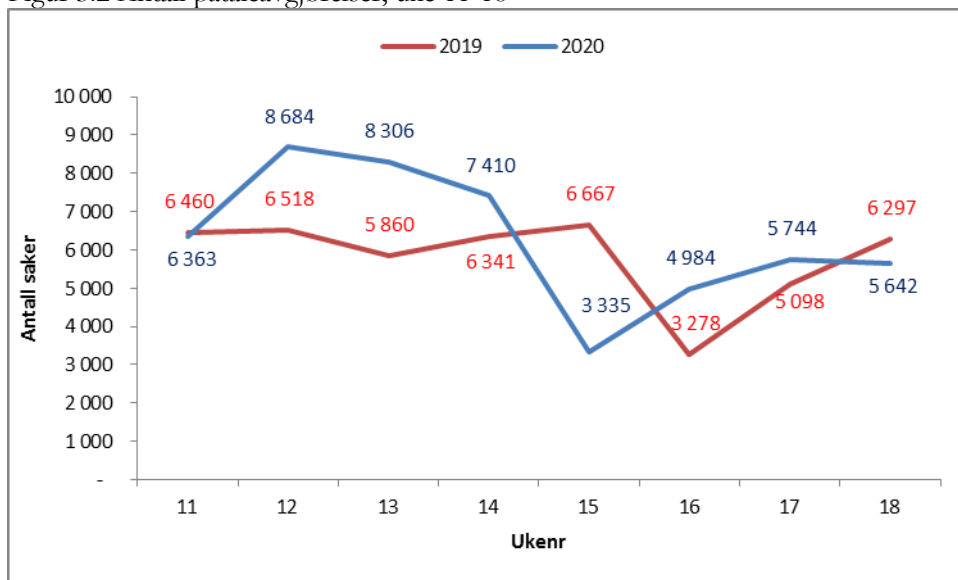
Kriminalitetstype	Uke 11 - uke 18	Pst endr ift 2019
Vinning	10 133	-30,5 %
Trafikk	7 631	-4,5 %
Annen	4 776	-19,6 %
Vold	3 809	-27,9 %
Narkotika	3 679	-27,0 %
Økonomi	2 962	-25,7 %
Skadeverk	3 027	10,0 %
Seksuallovbrudd	739	-37,5 %
Miljø	292	14,1 %
Arbeidsmiljø	80	-28,6 %
Totalsum	37 128	-21,2 %

Kilde: PAL STRASAK

3.2 Politiets straffesaksbehandling

I januar og februar 2020 økte antall påtaleavgjorte saker med 4,0 prosent i forhold til 2019. Antall påtaleavgjørelser hadde dermed tilnærmet like stor vekst som antall anmeldelser. Antall anmeldelser i mars-april ble redusert med 21,2 prosent i forhold til 2019, mens antall påtaleavgjørelser økte med 14,2 prosent. En av årsakene til at antall påtaleavgjorte saker har gått opp i pandemiperioden antas å være en følge av at svært få saker ble iretteført for domstolen og at påtalemyndigheten i politiet derfor har hatt bedre kapasitet til å påtaleavgjøre saker. Rettsdagsrestansene forventes imidlertid å føre til redusert kapasitet til påtalebehandling når domstolene normaliserer sin aktivitet, noe som vil kunne påvirke restansesituasjonen for ikke påtaleavgjorte saker.

Figur 3.2 Antall påtaleavgjørelser, uke 11-18

Kilde: PAL STRASAK

Tabell 3.3 Antall påtaleavgjørelser, uke 11-18

Kriminalitetstype	Uke 11 - uke 18	Pst endr ift 2019
Vinning	12 185	-15,0 %
Trafikk	9 553	22,6 %
Annen	6 890	20,2 %
Vold	6 241	19,7 %
Narkotika	5 648	9,2 %
Økonomi	4 656	12,0 %
Skadeverk	3 364	24,1 %
Seksuallovbrudd	1 387	30,4 %
Miljø	394	71,3 %
Arbeidsmiljø	150	25,0 %
Totalsum	50 468	8,5 %

Kilde: PAL STRASAK

3.3 Saker registrert med Covid-19

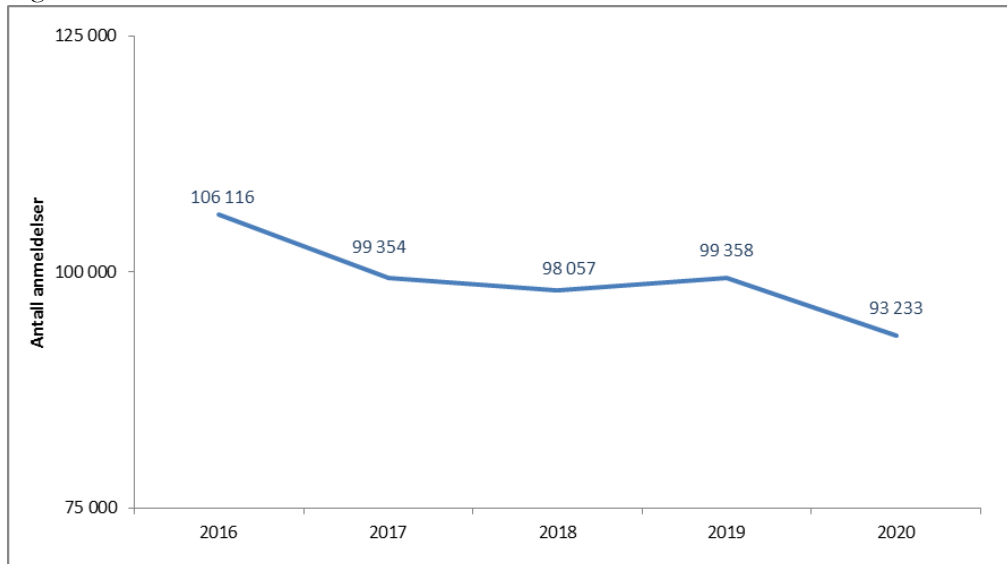
Til og med uke 18 var det registrert 183 straffesaker i forbindelse med Covid-19. 85 av disse (46 prosent) er saker som er opprettet i forbindelse med de nye spesiallovene/forskriftene. Dette dreier seg blant annet om brudd på karantene, isolering og opphold på fritidseiendom. De øvrige sakene dreier seg hovedsakelig om hensynsløs atferd (22 saker), trusler (20 saker) og smitteoverføring (13 saker).

Til og med uke 18 hadde politiet påtaleavgjort 113 saker, hvorav 51 var avgjort med forelegg, tiltalebeslutning eller siktelse med tilståelsesdom.

4 Antall anmeldelser

I første tertial 2020 ble det anmeldt 93 233 lovbrudd, hvorav 90 504 er registrert med Norge som gjerningssted². Dette er en reduksjon på 6,2 prosent i forhold til samme periode i 2019, og en nedgang på 12,1 prosent i forhold til 2016.

Figur 4.1 Antall anmeldelser, 1. tertial 2016–20

Kilde: JUS065

Anmeldelsesstatistikken i denne rapporten, som blant annet avspeiles i figur 4.1, er basert på forhold som enten blir anmeldt til politiet eller som politiet selv anmelder. Det er således den registrerte kriminaliteten som presenteres.

Det vil være en rekke lovbrudd som av ulike årsaker ikke blir meldt til eller avdekket av politiet og dermed ikke bli registrert. Dette omtales gjerne som mørketall. I Politiets innbyggerundersøkelse for 2019 ble de som hadde vært utsatt for kriminalitet det siste året spurt om de hadde anmeldt hendelsen eller planla å gjøre det³. Avhengig av hvilket lovbrudd de hadde opplevd, svarte mellom 18 og 75 prosent at de hadde eller planla å anmelde hendelsen.

Ulike faktorer kan påvirke kriminalitetsutviklingen. Noe kan være en følge av adekvate og effektive tiltak av forebyggende karakter, mens teknologisk utvikling, endrede forsikringsvilkår, økte bøtesatser/straffer, økt oppdagelsesrisiko eller endrede levekår er andre forhold som antas å påvirke antall lovbrudd. Samtidig kan den fornærmedes eller samfunnets ønske om å anmelde et forhold endres og slik påvirke utviklingen av den registrerte kriminaliteten innen en eller flere kriminalitetstyper.

Innen enkelte saksområder vil antall anmeldelser i stor grad avhenge av politiets og andre kontrolltaters innsats og prioritering. Dette gjør seg blant annet gjeldende innen

² Hvis annet ikke fremgår omfatter statistikken alle anmeldelser registrert i Norge. Det innebærer at også lovbrudd begått i utlandet, men anmeldt i Norge, innbefattes.

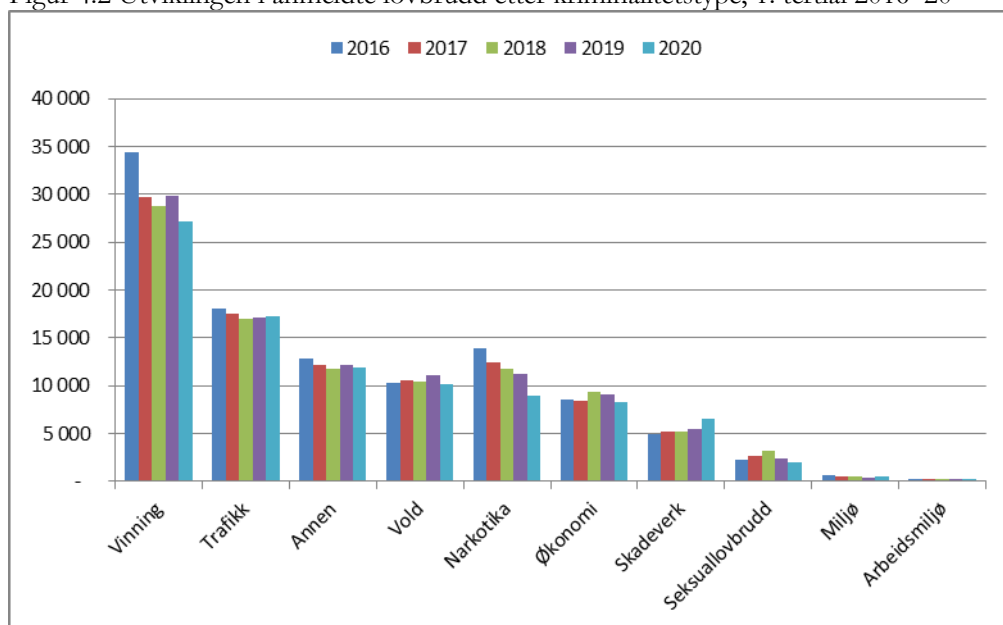
³ Politiets innbyggerundersøkelse 2019, Kantar TNS, 2020

arbeidslivskriminalitet, trafikklovbrudd og narkotikalovbrudd, men også kriminalitet som kan ramme særlige sårbare grupper. Menneskehandel er eksempel på sistnevnte.

4.1 Utviklingen innen ulike kriminalitetstyper

Som det vises til ovenfor, ble antall anmeldelser totalt redusert med 6,2 prosent fra første tertial 2019 til 2020. Det er imidlertid store forskjeller mellom de ulike kriminalitetstypene, som vist i figur 4.2 og tabell 4.1.

Figur 4.2 Utviklingen i anmeldte lovbrudd etter kriminalitetstype, 1. tertial 2016–20*

Kilde: JUS065

* I forbindelse med innføringen av ny straffelov i oktober 2015 ble enkelte lovbrudd tilordnet en annen kriminalitetstype enn tidligere.

Tabell 4.1 Antall anmeldte lovbrudd etter kriminalitetstype, 1. tertial 2016–20*

	2016	2017	2018	2019	2020	Prosent endring 2019-20	Prosent endring 2016-20
Vinning	34 375	29 650	28 722	29 887	27 208	-9,0 %	-20,8 %
Trafikk	18 087	17 547	16 957	17 087	17 309	1,3 %	-4,3 %
Annen	12 871	12 122	11 719	12 237	11 898	-2,8 %	-7,6 %
Vold	10 277	10 573	10 420	11 143	10 108	-9,3 %	-1,6 %
Narkotika	13 851	12 378	11 746	11 261	9 011	-20,0 %	-34,9 %
Økonomi	8 507	8 409	9 345	9 114	8 327	-8,6 %	-2,1 %
Skadeverk	4 967	5 207	5 178	5 522	6 530	18,3 %	31,5 %
Seksuallovbrudd	2 273	2 655	3 220	2 426	2 064	-14,9 %	-9,2 %
Miljø	661	556	495	434	547	26,0 %	-17,2 %
Arbeidsmiljø	247	257	255	247	231	-6,5 %	-6,5 %
Totalsum	106 116	99 354	98 057	99 358	93 233	-6,2 %	-12,1 %

Kilde: JUS065

* I forbindelse med innføringen av ny straffelov i oktober 2015 ble enkelte lovbrudd tilordnet en annen kriminalitetstype enn tidligere.

I anmeldelsene registrert i 2020 var Norge gjerningssted i 97,1 prosent av sakene, som vist i tabell 4.2. Det er imidlertid forskjeller mellom de ulike kriminalitetstypene hva gjelder andel med gjerningssted utenfor Norge.

Tabell 4.2 Antall anmeldte lovbrudd etter kriminalitetstype og gjerningssted, 1. tertial 2019-20

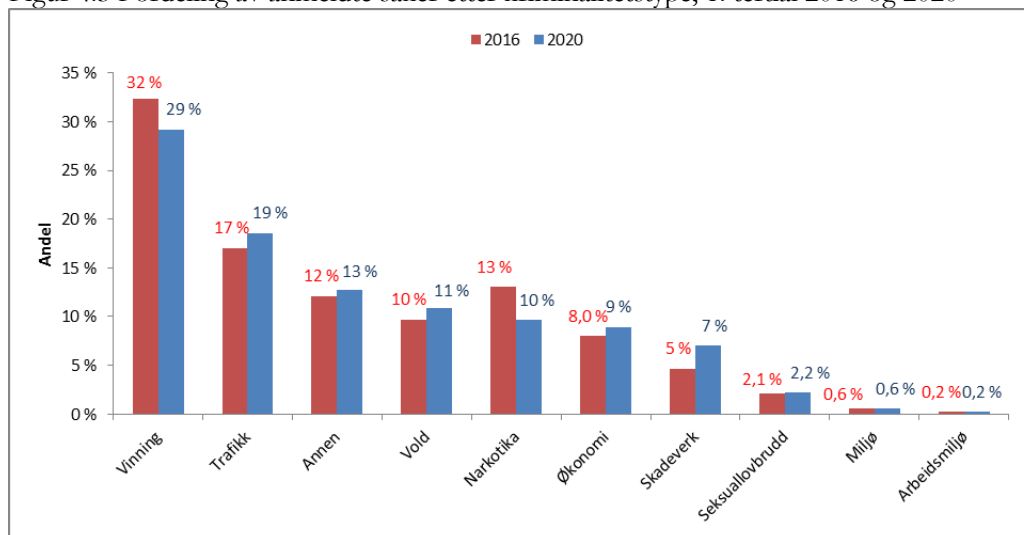
Kriminalitetstype	2019			2020		
	Alle anm.	Gj.land Norge	Andel gj.land Norge	Alle anm.	Gj.land Norge	Andel gj.land Norge
Vinning	29 887	27 978	93,6 %	27 208	25 819	94,9 %
Trafikk	17 087	16 763	98,1 %	17 309	16 834	97,3 %
Annen	12 237	12 166	99,4 %	11 898	11 812	99,3 %
Vold	11 143	10 998	98,7 %	10 108	9 993	98,9 %
Narkotika	11 261	11 208	99,5 %	9 011	8 909	98,9 %
Økonomi	9 114	8 454	92,8 %	8 327	7 871	94,5 %
Skadeverk	5 522	5 505	99,7 %	6 530	6 508	99,7 %
Seksuallovbrudd	2 426	2 385	98,3 %	2 064	2 015	97,6 %
Miljø	434	420	96,8 %	547	519	94,9 %
Arbeidsmiljø	247	246	99,6 %	231	224	97,0 %
Totalsum	99 358	96 123	96,7 %	93 233	90 504	97,1 %

Kilde: JUS063, JUS065

4.2 Forholdsmessig fordeling av kriminalitetstyper

Sammenligner man kriminalitetsbildet i første tertial 2020 med samme periode i 2016 er andelen vinning- og narkotikalovbrudd betydelig redusert, samtidig som de øvrige kriminalitetstypene enten har økt sine andeler eller er tilnærmet uendret, jf. figur 4.3.

Figur 4.3 Fordeling av anmeldte saker etter kriminalitetstype, 1. tertial 2016 og 2020*

Kilde: JUS065

* I forbindelse med innføringen av ny straffelov i oktober 2015 ble enkelte lovbrudd tilordnet en annen kriminalitetstype enn tidligere.

4.3 Geografiske forskjeller

Det er store forskjeller mellom politidistriktene, både når det gjelder demografi, geografi og befolkningsgrunnlag. Dette gjenspeiles i distriktenes andel av den registrerte kriminaliteten, som varierer fra 2 til 24 prosent. Samtidig er det store ulikheter i sammensetningen av de

enkelte distriktenes saksportefølge, jf. tabell 4.3 og 4.4. I tabellene nedenfor er ikke anmeldelser av lovbrudd begått i utlandet inkludert. Dette medfører at tallene i kapittel 4.3 ikke er direkte sammenlignbare med tall presentert tidligere i dette kapitlet⁴.

I første tertial 2020 ble 24 prosent av det totale antall anmeldelser for lovbrudd begått i Norge registrert i Oslo politidistrikt, mens kun 2 prosent ble registrert i Finnmark. 31 prosent av alle vinningslovbruddene ble registrert i Oslo, men kun 5 prosent av de registrerte miljølovbruddene. Oslo har også en stor andel av totalt antall voldssaker, dvs. 23 prosent.

Ser man på sammensetningen av distriktenes saksportefølge viser tabell 4.4 at vinningslovbruddene utgjorde 37 prosent av alle anmeldelsene i Oslo politidistrikt, mens de til sammenligning kun utgjorde 15 prosent av alle anmeldelsene i Nordland politidistrikt.

Tabell 4.3 Distriktenes andel av det totale antall anmeldelser i landet som helhet og de ulike kriminalitetstypene, 1. tertial 2020

Distrikt	TOTALT	Vinning	Trafikk	Annen	Vold	Narkotika	Økonomi	Skadeverk	Seksuallovbrudd	Miljø	Arbeidsmiljø
Oslo	24 %	31 %	13 %	24 %	23 %	18 %	27 %	35 %	15 %	5 %	14 %
Øst	14 %	13 %	16 %	15 %	15 %	17 %	14 %	10 %	15 %	6 %	10 %
Innlandet	6 %	4 %	9 %	6 %	5 %	6 %	11 %	5 %	8 %	5 %	7 %
Sør-Øst	12 %	12 %	14 %	12 %	11 %	13 %	13 %	10 %	11 %	11 %	17 %
Agder	7 %	7 %	7 %	8 %	8 %	6 %	4 %	5 %	6 %	5 %	5 %
Sør-Vest	9 %	10 %	8 %	8 %	9 %	9 %	8 %	10 %	9 %	9 %	13 %
Vest	9 %	10 %	10 %	8 %	9 %	8 %	8 %	8 %	10 %	14 %	13 %
Møre og Romsdal	3 %	2 %	5 %	3 %	3 %	4 %	3 %	3 %	5 %	7 %	5 %
Trøndelag	7 %	7 %	9 %	6 %	8 %	8 %	6 %	8 %	8 %	9 %	9 %
Nordland	4 %	2 %	4 %	4 %	4 %	5 %	3 %	3 %	8 %	8 %	4 %
Troms	3 %	2 %	3 %	3 %	3 %	3 %	2 %	2 %	3 %	8 %	1 %
Finnmark	2 %	1 %	2 %	1 %	2 %	2 %	1 %	1 %	2 %	14 %	2 %
Alle distrikt	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Kilde: JUS063

Tabell 4.4 Den forholdsmessige fordelingen av kriminalitetstypene i hvert politidistrikt, 1. tertial 2020

Distrikt	TOTALT	Vinning	Trafikk	Annen	Vold	Narkotika	Økonomi	Skadeverk	Seksuallovbrudd	Miljø	Arbeidsmiljø
Oslo	100 %	37 %	10 %	13 %	10 %	8 %	10 %	10 %	1 %	0 %	0 %
Øst	100 %	27 %	20 %	14 %	11 %	12 %	9 %	5 %	2 %	0 %	0 %
Innlandet	100 %	18 %	26 %	13 %	9 %	10 %	15 %	6 %	3 %	0 %	0 %
Sør-Øst	100 %	27 %	22 %	13 %	10 %	11 %	9 %	6 %	2 %	0 %	0 %
Agder	100 %	29 %	19 %	15 %	13 %	9 %	6 %	6 %	2 %	0 %	0 %
Sør-Vest	100 %	32 %	17 %	12 %	11 %	10 %	7 %	8 %	2 %	1 %	0 %
Vest	100 %	31 %	20 %	12 %	11 %	9 %	7 %	6 %	3 %	1 %	0 %
Møre og Romsdal	100 %	17 %	27 %	13 %	12 %	13 %	7 %	6 %	4 %	1 %	0 %
Trøndelag	100 %	25 %	22 %	11 %	12 %	11 %	7 %	8 %	2 %	1 %	0 %
Nordland	100 %	15 %	23 %	13 %	14 %	14 %	8 %	6 %	5 %	1 %	0 %
Troms	100 %	22 %	25 %	15 %	12 %	9 %	7 %	5 %	2 %	2 %	0 %
Finnmark	100 %	16 %	23 %	12 %	15 %	12 %	6 %	6 %	4 %	5 %	0 %
Alle distrikt	100 %	29 %	19 %	13 %	11 %	10 %	9 %	7 %	2 %	1 %	0 %

Kilde: JUS063

⁴ Se tabell 4.2 for en oversikt over hvor stor andel av de anmeldte lovbruddene som er begått i Norge.

5 Politiets straffesaksbehandling

5.1 Hovedtall

I første tertial 2020 er det totalt påtaleavgjort 111 313 saker, hvorav 55 656 er å anse som oppklart⁵.

Tabell 5.1 Antall påtaleavgjørelser, 1. tertial 2016-20

	2016	2017	2018	2019	2020	Prosent endring 2019-20	Prosent endring 2016-20
Påtaleavgjorte lovbrudd	110 567	101 486	99 605	102 075	111 313	9,1 %	0,7 %
Påtaleavgjorte lovbrudd som er oppklart	58 274	53 356	51 513	51 356	55 656	8,4 %	-4,5 %

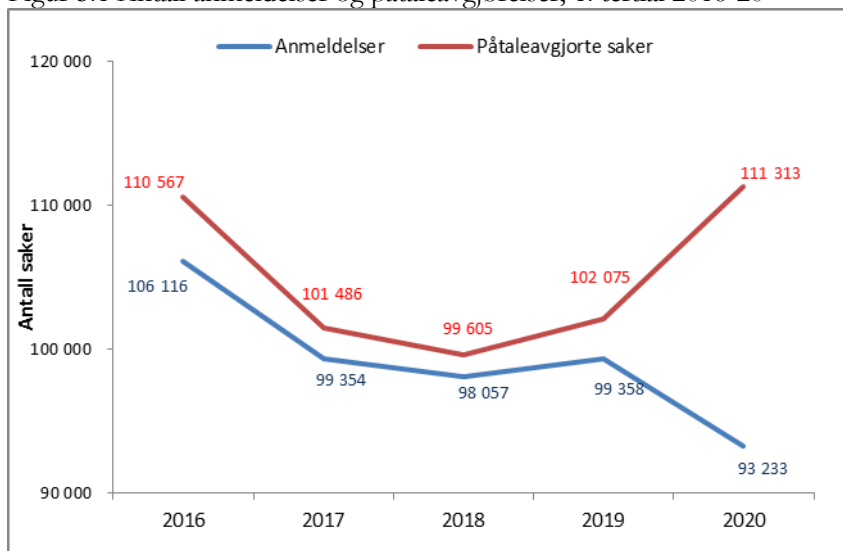
Kilde: JUS309

5.1.1 Antall påtaleavgjørelser

Antall påtaleavgjørelser økte med 9,1 prosent (9 238 saker) fra første tertial 2019 til 2020, mens det fra 2016 til 2020 har vært en økning på 746 saker eller 0,7 prosent. Økningen i antall påtaleavgjørelser fra første tertial 2019 til 2020 må blant annet ses i sammenheng med at domstolene i pandemiperioden har hatt betydelig reduksjon i sin kapasitet og at politiets påtalejurister derfor har fått frigjort tid til påtaleavgjørelser.

Med unntak av første tertial 2020 har antall påtaleavgjorte saker i femårsperioden vært på omtrent samme nivå som antall nye anmeldelser, jf. figur 5.1. En høy produksjon av påtaleavgjørelser er viktig for å hindre eller bygge ned restanser. Det påpekes at det nødvendigvis ikke er de samme sakene som er anmeldt i et år som også blir påtaleavgjort samme år, da nødvendig saksbehandlingstid fører til at en rekke saker blir påtaleavgjort i et senere år enn de er anmeldt.

Figur 5.1 Antall anmeldelser og påtaleavgjørelser, 1. tertial 2016-20

Kilde: JUS065, JUS309

⁵ Se fotnote 1.

Antall påtaleavgjørelser er over tid nødvendigvis nært knyttet opp mot antall anmeldelser innen en kriminalitetstype. Som for anmeldelser, er det i første tertial 2020 flest påtaleavgjørelser innen kriminalitetstypene vinning, trafikk og annen, jf. tabell 5.2.

Tabell 5.2 Antall påtaleavgjørelser fordelt på kriminalitetstype, 1. tertial 2016-20

Kriminalitetstype	2016	2017	2018	2019	2020	Prosent endring 2019-20	Prosent endring 2016-20	Andel av påtaleavgjorte lovbrudd 2020
Vinning	36 249	30 606	29 426	29 719	30 357	2,1 %	-16,3 %	27 %
Trafikk	18 913	17 947	17 589	17 298	20 039	15,8 %	6,0 %	18 %
Annen	13 594	12 576	12 152	13 039	14 703	12,8 %	8,2 %	13 %
Vold	10 592	10 333	10 399	11 823	13 216	11,8 %	24,8 %	12 %
Narkotika	14 874	13 223	12 055	11 856	11 965	0,9 %	-19,6 %	11 %
Økonomi	8 086	8 062	9 210	8 884	10 118	13,9 %	25,1 %	9 %
Skadeverk	5 233	5 306	5 308	5 545	7 081	27,7 %	35,3 %	6 %
Seksuallovbrudd	1 970	2 456	2 658	3 058	2 798	-8,5 %	42,0 %	3 %
Miljø	799	684	503	518	722	39,4 %	-9,6 %	1 %
Arbeidsmiljø	257	293	305	335	314	-6,3 %	22,2 %	0 %
Totalsum	110 567	101 486	99 605	102 075	111 313	9,1 %	0,7 %	100 %

Kilde: JUS309

5.1.2 Oppklaringsprosent

Av de totalt 111 313 påtaleavgjorte lovbruddene i første tertial 2020 regnes 55 656 som oppklart. Dette er en økning på 8,4 prosent i forhold til samme periode i 2019, jf. tabell 4.3. Økningen skyldes i stor grad økningen i antall påtaleavgjorte saker. Oppklaringsprosenten er på omtrent samme nivå som samme periode i 2019, men det er variasjoner innenfor kriminalitetstypene.

Oppklaringsprosenten for den totale saksporføljen påvirkes av saksporføljes sammensetning, da bevissituasjon og muligheten for oppklaring varierer mellom de ulike kriminalitetstypene. Samtidig vil ressursinnsats i straffesaksarbeidet generelt og innen de ulike saksområdene være av avgjørende betydning for å kunne etterforske og oppklare sakene.

Vinningslovbrudd utgjør den største andelen av de påtaleavgjorte sakene, og vil i stor grad påvirke den samlede oppklaringsprosenten. Det samme gjelder for trafikk- og narkotikalovbrudd som er sakstyper med en forholdsmessig høy andel påtaleavgjorte saker, og med høy oppklaringsprosent. For arbeidsmiljølovbrudd er oppklaringsprosenten gått ned med 10,4 prosentpoeng fra første tertial 2019 til 2020.

Tabell 5.3 Antall oppklarte saker fordelt på kriminalitetstype, 1. tertial 2016-20

	2016	2017	2018	2019	2020	Prosent endring 2019-20	Prosent endring 2016-20
Trafikk	15 850	14 909	14 764	14 465	16 545	14,4 %	4,4 %
Narkotika	12 492	10 766	9 779	9 272	9 101	-1,8 %	-27,1 %
Annen	9 497	8 613	8 090	8 191	8 867	8,3 %	-6,6 %
Vinning	9 528	8 118	7 432	7 240	7 407	2,3 %	-22,3 %
Vold	5 769	5 559	5 835	6 329	6 840	8,1 %	18,6 %
Økonomi	2 177	2 199	2 395	2 308	3 380	46,4 %	55,3 %
Seksuallovbrudd	1 185	1 444	1 605	1 873	1 530	-18,3 %	29,1 %
Skadeverk	1 175	1 196	1 197	1 228	1 410	14,8 %	20,0 %
Miljø	515	431	301	326	481	47,5 %	-6,6 %
Arbeidsmiljø	86	121	115	124	95	-23,4 %	10,5 %
Totalsum	58 274	53 356	51 513	51 356	55 656	8,4 %	-4,5 %

Kilde: JUS309

Tabell 5.4 Oppklaringsprosent, 1. tertial 2016-20

Kriminalitetstype	2016	2017	2018	2019	2020	Prosent- poeng endring 2019-20	Prosent- poeng endring 2016-20
Trafikk	85 %	85 %	85 %	85 %	84 %	-1,0	-1,3
Narkotika	85 %	83 %	82 %	79 %	77 %	-2,3	-7,8
Miljø	68 %	66 %	64 %	66 %	71 %	5,0	3,3
Annen	76 %	76 %	74 %	71 %	69 %	-2,5	-6,9
Arbeidsmiljø	66 %	75 %	68 %	73 %	62 %	-10,4	-3,6
Seksuallovbrudd	63 %	62 %	64 %	65 %	59 %	-5,9	-4,1
Vold	57 %	56 %	59 %	57 %	55 %	-2,3	-2,0
Økonomi	33 %	33 %	32 %	32 %	40 %	7,3	7,0
Vinning	28 %	28 %	27 %	26 %	26 %	-0,3	-2,3
Skadeverk	23 %	23 %	23 %	23 %	20 %	-2,5	-2,5
Totalsum	56 %	56 %	55 %	54 %	53 %	-0,8	-2,5

Kilde: JUS309

5.1.3 Gjennomsnittlig saksbehandlingstid

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid fra anmeldelse til påtaleavgjørelse var for alle saker 89 dager i første tertial 2020, mens den var 82 dager i første tertial 2019. For de oppklarte sakene var gjennomsnittlig saksbehandlingstid 117 dager i første tertial 2020, mot 105 dager i samme periode i 2019, jf. tabell 5.5. Sammenligner man med første tertial 2016 er den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden gått opp med 13,7 og 22,8 dager for henholdsvis alle saker og oppklarte saker.

En sak vil nødvendigvis ikke være endelig avgjort på påtaleavgjørelsestidspunktet. I oppklarte saker hvor det fattes positive påtaleavgjørelser, som eksempelvis tiltaler, vil det normalt gå en viss tid fra det er truffet påtaleavgjørelse og til saken er iretteført og deretter rettskraftig avgjort.

Tabell 5.5 Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, 1. tertial 2016-20

	2016	2017	2018	2019	2020	Differanse ant. dager 2019-20	Differanse ant. dager 2016-20
Gj.sn.saksbehandlingstid - alle saker	75	75	77	82	89	7,1	13,7
Gj.sn.saksbehandlingstid - oppklarte saker	94	94	97	105	117	12,1	22,8

Kilde: JUS309

Den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden påvirkes, som oppklaringsprosenten, av saksporteføljens sammensetning da tilgjengeligheten av informasjon og tidsbruken for å innhente nødvendige bevis vil variere. Videre kan det være utfordringer knyttet til avhør av mistenkte og sentrale vitner til avhør hvis disse oppholder seg i utlandet. Ressursinnsatsen og restansesituasjonen er andre faktorer som påvirker saksbehandlingstiden. Økningen i gjennomsnittlig saksbehandlingstid er blant annet en følge av at det er påtaleavgjort flere eldre saker, noe som kommer til syne gjennom en stor nedgang i både saker eldre enn 3 og 12 måneder.

5.2 Saker med krav til særskilt saksbehandlingstid

Det er fastsatt særskilt saksbehandlingsfrist på 90 dager for visse voldssaker (grov kroppskrenkelse og ulike typer av kroppsskader), mens det er satt en frist på 130 dager for voldtektssaker (straffeloven §§ 291-294). Det er videre en lovbestemt frist på 42 dager der mistenkte er under 18 år, jf. straffeprosessloven § 249, 2. ledd. Det er en forutsetning at fristene skal overholdes, men riksadvokaten har fremhevet at saker ikke skal henlegges for å overholde fristene dersom det er utsikt til at en fortsatt etterforskning eller påtalemessig behandling av sakene kan lede til oppklaring.

Voldssaker med særskilt saksbehandlingsfrist

På bakgrunn av politiske føringer besluttet riksadvokaten i 2001, gjennom mål- og prioriteringsrundskrivnet for samme år, at noen utvalgte oppklarte voldssaker skal ha en særskilt saksbehandlingsfrist på 90 dager fra anmeldelse til påtalevedtak i politiet, med mindre hensynet til etterforskningen eller andre særlige grunner gjør det nødvendig med lengre saksbehandlingstid. Statistikkgrupper inkludert i voldssaker med særskilt saksbehandlingsfrist er sammenfallende med lovbruddskategorien grov kroppskrenkelse og kroppsskade i vedlegg 2.

Det er påtaleavgjort 1 224 voldssaker/forhold⁶ med særskilt saksbehandlingsfrist i første tertial 2020, en nedgang fra samme periode i 2019 på 4,1 prosent. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for alle forhold/saker er 121 dager, mens den for oppklarte saker/forhold er 138 dager. Dette er en liten økning i forhold til samme periode i 2019, hvor saksbehandlingstiden for alle saker/forhold var 119 dager (økning på 2,3 dager), mens gjennomsnittlig saksbehandlingstid for oppklarte forhold økte med 5,5 dager. Kun 41 prosent av sakene i første tertial 2020 er avgjort innenfor den fastsatte fristen, mens 46 prosent av sakene var innenfor fristen i 2019.

⁶ I datagrunnlaget inngår både saker uten oppgitt gjerningsperson og alle forhold med mistenkt/siktet/domfelt. En nærmere redegjørelse for sak og forhold er gitt i vedlegg 1. For å vise det totale bildet må forhold og sak summeres ettersom forhold inneholder mistenkt/siktet /domfelt, mens saker uten anmeldt representerer delen der det ikke finnes et forhold med rolle mistenkt/siktet/domfelt.

Av smittevern hensyn er det innført hjemmekontorordninger og ekstra tiltak knyttet til de avhørene som gjøres ved personlig fremmøte. Dette forsinker etterforskningen noe og kan, blant annet sammen med nedarbeiding av restanser, være med å forklare noe av økningen vi ser.

Tabell 5.6 Påtaleavgjorte voldssaker med særskilt saksbehandlingsfrist, 1. tertial 2016-20

	2016	2017	2018	2019	2020	Endring 2019-20*	Endring 2016-20*
Antall forhold/saker uten anmeldt, i alt	1 094	1 085	1 088	1 276	1 224	-4,1 %	11,9 %
Saksbehandlingstid, alle forhold	96	102	130	119	121	2,3	25,0
Saksbehandlingstid, oppklarte forhold	107	116	141	133	138	5,5	31,9
Andel innenfor frist (oppklarte forhold)	57 %	52 %	44 %	46 %	41 %	-4,9	-16,1

Kilde: JUS605 og PSV Monitor (andeler)

* For antall forhold er det prosentvis endring, for saksbehandlingstid er det endring i antall dager og for andel er det endring i prosentpoeng.

Saker med gjerningsperson under 18 år

Fristen for behandling av saker hvor gjerningspersonen er under 18 år følger av straffeprosesslovens § 249, 2. ledd. Som hovedregel skal etterforskning gjennomføres og påtalebeslutning fattes innen seks uker etter at vedkommende ble ansett som mistenkt i saken.

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for alle påtaleavgjorte forhold var i første tertial 2020 49 dager, mens de oppklarte forholdene hadde en gjennomsnittlig saksbehandlingstid på 43 dager, jf. tabell 5.7. Sammenlignet med samme periode i 2019 er den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden redusert med 4,8 dager for alle forhold og 3,0 dager for oppklarte forhold. I første tertial 2020 ble 69 prosent av sakene avgjort innen frist, mot 70 prosent i 2019.

Det har vært en nedgang i antall forhold på 8,0 prosent fra første tertial 2019 til 2020, men en økning på 37,8 prosent i forhold til 2016. En rask avgjørelse i saker med unge gjerningspersoner er viktig for at en eventuell straff skal få tilsiktet, preventiv effekt.

Tabell 5.7 Påtaleavgjorte forhold hvor mistenkte er under 18 år, 1. tertial 2016-20

	2016	2017	2018	2019	2020	Endring 2019-20*	Endring 2016-20*
Antall forhold med frist, i alt	3 978	4 858	5 520	5 956	5 480	-8,0 %	37,8 %
Saksbehandlingstid, alle forhold	41	43	59	54	49	-4,8	8,0
Saksbehandlingstid, oppklarte forhold	38	40	54	46	43	-3,0	5,3
Andel innenfor frist (oppklarte forhold)	73 %	73 %	63 %	70 %	69 %	-0,6	-3,6

Kilde: JUS613

* For antall forhold er det prosentvis endring, for saksbehandlingstid er det endring i antall dager og for andel er det endring i prosentpoeng.

Voldtektssaker

Politidirektoratet har i samråd med riksadvokaten fastsatt et mål om gjennomsnittlig saksbehandlingstid i voldtektssaker (straffeloven §§ 291-294) på 130 dager fra anmeldelse til påtalevedtak i politiet. Dette er alvorlig integritetskrenkende lovbrudd som det kan være svært belastende for fornærmede å vente på en avgjørelse av, og det er derfor viktig at sakene behandles innen rimelig tid. Statistikkgruppene som omfattes av fristen fremgår av vedlegg 2.

Første tertial 2020 er det påtaleavgjort 643 voldtektssaker, en økning på 1,1 prosent i forhold til samme periode i 2019 (+7 saker). Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for alle saker var 205 dager, mens den var 187 dager for oppklarte saker. Saksbehandlingstiden er redusert med 11,9 dager for alle saker, og 37,0 dager for de oppklarte sakene sammenlignet med samme periode i 2019. Sammenlignet med første tertial 2016 er det en økning i saksbehandlingstiden på 42,5 dager for alle forhold og 34,7 dager for oppklarte saker.

En forholdsvis lang saksbehandlingstid har sammenheng med at sakene kan ha et komplekst bevisbilde, hvor det kan være behov for oppfølgende avhør og innhenting av sakkyndige vurderinger mv.

Tabell 5.8 Påtaleavgjorte voldtektssaker⁷, 1. tertial 2016-20

	2016	2017	2018	2019	2020	Endring 2019-20*	Endring 2016-20*
Antall saker, i alt	465	569	560	636	643	1,1 %	38,3 %
Antall oppklarte saker	166	185	174	175	197	12,6 %	18,7 %
Saksbehandlingstid, alle saker	163	193	204	217	205	-11,9	42,5
Saksbehandlingstid, oppklarte saker	152	172	194	224	187	-37,0	34,7

Kilde: JUS309

* For antall forhold er det prosentvis endring, for saksbehandlingstid er det endring i antall dager og for andel er det endring i prosentpoeng.

⁷ Kodene som inngår her er angitt i vedlegg 2 under lovbruddskategorien voldtekt. Det er ytterligere en kode som inngår i beregningsgrunnlaget i PSV (Politiets styringsverktøy), men som det ikke er hensiktsmessig å la inngå i statistikkgrunnlaget.

5.3 Tilrettelagte avhør

Avhør av barn, unge og andre særlig sårbare fornærmede og vitner skal som hovedregel tas på barnehus og gjennomføres i tråd med straffeprosessloven § 239. Avhengig av ulike kriterier skal avhøret som hovedregel gjennomføres innen 1-3 uker.

Politidistriktene rapporterer manuelt på gjennomføring av tilrettelagte avhør. Statistikken som genereres er basert på en kombinasjon av uttrekk fra politiets register og distriktenes rapportering.

Det er i første tertial 2020 gjennomført 1 428 førstegangsavhør og 93 supplerende avhør, en nedgang på henholdsvis 18,0 prosent for førstegangsavhør og 31,1 prosent for supplerende avhør sammenliknet med første tertial 2019. Årsaker til en reduksjon i antall avhør antas delvis å komme av pandemisituasjon, men også dels fall i antall anmeldelser av store nettovergrepssaker hvor barn er fornærmet, og at flere politidistrikter har iverksatt nye rutiner for å vurdere nøyere hvorvidt avhør skal gjennomføres eller ikke.

I første tertial 2020 ble 47 prosent av førstegangsavhørene gjennomført innen fastsatt frist, mot 53 prosent i samme periode i 2019. Ekskluderes avhør hvor forhold utenfor politiets kontroll har ført til fristbrudd, ble 52 prosent av avhørene gjennomført innenfor frist. Tilsvarende tall for 2019 var 58 prosent. At andelen innen frist reduseres antas blant annet å skyldes at det på grunn av pandemisituasjonen er blitt gjennomført færre avhør, og at det i de første ukene med pandemiltak i enkelte distrikt kun ble gjennomført akuttsaker.

Det er ikke gitt sentrale føringer for hvordan fristbrudd grunnet pandemien skal registreres, noe som har medført distriktvis forskjeller. At andelen innen frist reduseres antas blant annet å skyldes at enkelte distrikt kun gjennomførte avhør i akuttsaker de første ukene med smitteverntiltak. Videre førte smitteverntiltak til at kapasiteten i barnehusene var redusert i den innledende fasen. Situasjonen har deretter gradvis normalisert seg.

Av avhørene gjennomført i første tertial 2020 er 37 prosent knyttet til seksuallovbrudd, 59 prosent til voldslovbrudd og 4 prosent til andre typer straffbare forhold. 83 prosent av de avhørte er oppgitt å være fornærmet i saken, mens de resterende 17 prosent oppgis å være vitner.

For avhørene som ikke ble gjennomført innenfor fastsatt frist, er den innrapporterte hovedårsaken kapasitets- eller ressursmangel i 46 prosent av tilfellene. 47 prosent av fristbruddene som skyldes kapasitets- eller ressursmangel i første tertial 2020 er oppgitt å skyldes kapasitets- eller ressursmangel hos avhører/avhørsleder, 10 prosent tilskrives kapasitetsutfordringer ved barnehusene, mens 37 prosent oppgis å være kapasitets- eller ressursmangel hos etterforsker.

6 Utviklingen innen ulike kriminalitetstyper

Nedenfor er det gitt en nærmere oversikt over utviklingen innen ulike kriminalitetstyper. For anmeldelser er en sak registrert i det året anmeldelsen ble registrert i politiets straffesakssystem. For parametere knyttet til politiets straffesaksbehandling er året gitt ut fra tidspunktet politiet påtaleavgjorde saken. De sakene som ble påtaleavgjort i første tertial 2020 kan således være registrert/anmeldt i en annen periode enn første tertial 2020.

6.1 Vinningslovbrudd

Tabell 6.1 Vinningslovbrudd, 1. tertial 2016-20

	2016	2017	2018	2019	2020	Endring 2019-20*	Endring 2016-20*
Antall anmeldelser	34 375	29 650	28 722	29 887	27 208	-9,0 %	-20,8 %
Antall påtaleavgjorte saker	36 249	30 606	29 426	29 719	30 357	2,1 %	-16,3 %
Antall påtaleavgjorte saker, oppklart	9 528	8 118	7 432	7 240	7 407	2,3 %	-22,3 %
Oppklaringsprosent	28 %	28 %	27 %	26 %	26 %	-0,3	-2,3
Gj.snittlig saksbehandlingstid, oppklarte saker	101	93	91	86	107	21,4	6,1

Kilde: JUS065, JUS309

*For antall anmeldelser og påtaleavgjorte saker er det prosentvis endring, for oppklaringsprosent er det endring i prosentpoeng og for saksbehandlingstid er det endring i antall dager.

Vinningslovbrudd er kriminalitetstypen med størst nedgang i antall anmeldte saker. Som det fremgår av tabell 6.1 er vinningslovbruddene redusert med 20,8 prosent sammenliknet med første tertial 2016. Hvis alminnelige bedragerier, som er flyttet fra kriminalitetstypen vinning til kriminalitetstypen økonomi, inkluderes i vinningstallene, er reduksjonen for denne kriminalitetstypen 18,3 prosent sammenliknet med første tertial 2016.

Antall registrerte vinnings saker er fra første tertial 2019 til 2020 redusert med 9,0 prosent, eller 2 679 saker, mens antall påtaleavgjorte saker har økt med 2,1 prosent i samme periode. Oppklaringsprosenten for vinningslovbrudd er fortsatt lav, og var i første tertial 2020 26 prosent, som er omtrent på samme nivå som i samme periode i 2019.

Nedgangen i anmeldte vinningslovbrudd er blant annet en følge av reduksjon i antall tyverier fra person på offentlig sted. For lovbrudd begått i Norge er antall anmeldelser for tyveri fra person på offentlig sted redusert med 16,1 prosent (-986 saker), mens det for saker med gjerningssted i utlandet er reduksjonen på 26,4 prosent (-406 saker). Samlet er nedgangen i antall anmeldelser på 18,2 i forhold til første tertial 2019. Det antas at noe av reduksjonen kan tilskrives færre personer i det offentlige rom som følge av iverksatte smitteverntiltak. Tyveri fra person på offentlig sted er lovbrudd som ofte er krevende å oppklare, da man sjelden har en mistenkt og lovbruddene ofte oppdages noen tid etter at de er begått. Oppklaringsprosenten er derfor lav, og vil på grunn av mengden saker bidra til å trekke ned oppklaringsprosenten for vinningslovbruddene. Antall påtaleavgjorte saker i første tertial 2020 er redusert med 10,2 prosent i forhold til første tertial 2019, mens antall oppklarte saker er i samme periode økt med 59,7 prosent (+86 saker). Dette har ført til at oppklaringsprosent har økt fra 2,4 til 4,2 prosent.

Fra første tertial 2019 til 2020 har anmeldte sykkeltyverier økt med 39,4 prosent (+1 131 saker). Oslo og Øst politidistrikt står for 74 prosent av økningen.

Det har vært en nedgang i grove tyverier fra bolig fra første tertial 2019 til 2020 på 15,2 prosent (-84 saker).

Antall anmeldte ran begått i Norge har fra første tertial 2019 til 2020 økt med 35,1 prosent (+88 saker), mens ran begått i utlandet er redusert med 10 saker. Samlet har ran hatt en økning på 27,5 prosent (+78 saker). Det er påtaleavgjort 405 ran i første tertial 2020 (+100 saker), med en oppklaringsprosent på 35 prosent, en nedgang på 11,5 prosentpoeng i forhold til samme periode i 2019. På nåværende tidspunkt har Politidirektoratet ikke tilstrekkelig kunnskap for å kunne redegjøre for nedgangen. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid på oppklarte ran er på 146 dager, en nedgang på 35,5 dager i forhold til 2019.

6.2 Trafikklovbrudd

Tabell 6.2 Trafikklovbrudd, 1. tertial 2016-20

	2016	2017	2018	2019	2020	Prosent endring 2019-20	Prosent endring 2016-20
Antall anmeldelser	18 087	17 547	16 957	17 087	17 309	1,3 %	-4,3 %
Antall påtaleavgjorte saker	18 913	17 947	17 589	17 298	20 039	15,8 %	6,0 %
Antall påtaleavgjorte saker, oppklart	15 850	14 909	14 764	14 465	16 545	14,4 %	4,4 %
Oppklaringsprosent	85 %	85 %	85 %	85 %	84 %	-1,0	-1,3
Gj.snittlig saksbehandlingstid, oppklarte saker	70	66	71	72	78	5,8	7,6

Kilde: JUS065, JUS309

*For antall anmeldelser og påtaleavgjorte saker er det prosentvis endring, for oppklaringsprosent er det endring i prosentpoeng og for saksbehandlingstid er det endring i antall dager.

Antall anmeldte trafikklovbrudd i første tertial 2020 har økt med 1,3 prosent i forhold til samme periode i 2019. I forhold til samme periode i 2016 har det vært en nedgang på 4,3 prosent. Mens trafikklovbrudd sto for 19 prosent av alle anmeldte lovbrudd i første tertial 2020, sto de for 18 prosent av de påtaleavgjorte sakene. Samtidig utgjør trafikklovbruddene 30 prosent av alle de påtaleavgjorte sakene som er oppklart.

Trafikklovbrudd er den kriminalitetstypen med høyest oppklaringsprosent (84 prosent i første tertial 2020) og kortest saksbehandlingstid for oppklarte saker, med 78 dager i første tertial 2020. Den relativt korte saksbehandlingstiden er en følge av at et stort antall lovbrudd avdekkes gjennom politiets kontroller og at overtredelsene i det vesentligste kan bevises og oppklares med dette som bakgrunn uten ytterligere etterforskning.

I første tertial 2020 ble det registrert 3 176 anmeldelser for kjøring i påvirket tilstand, en nedgang på 0,6 prosent i forhold til 2019 og en økning på 4,2 prosent i forhold til 2016. Antall anmeldelser knyttet til kjøring uten gyldig førerkort (3 630 saker i første tertial 2020) økte med 4,0 prosent fra 2019 til 2020, men er redusert med 10,9 prosent i forhold til 2016.

Antall anmeldelser knyttet til hastighet var i første tertial 2020 på 3 803 saker, en økning på henholdsvis 8,0 og 6,6 prosent i forhold til første tertial 2019 og 2016.

6.3 Voldslovbrudd

Tabell 6.3 Voldslovbrudd, 1. tertial 2016-20

	2016	2017	2018	2019	2020	Endring 2019-20*	Endring 2016-20*
Antall anmeldelser	10 277	10 573	10 420	11 143	10 108	-9,3 %	-1,6 %
Antall påtaleavgjorte saker	10 592	10 333	10 399	11 823	13 216	11,8 %	24,8 %
Antall påtaleavgjorte saker, oppklart	5 769	5 559	5 835	6 329	6 840	8,1 %	18,6 %
Oppklaringsprosent	57 %	56 %	59 %	57 %	55 %	-2,3	-2,0
Gj.snittlig saksbehandlingstid, oppklarte saker	110	115	125	128	147	19,4	36,5

Kilde: JUS065, JUS309

*For antall anmeldelser og påtaleavgjorte saker er det prosentvis endring, for oppklaringsprosent er det endring i prosentpoeng og for saksbehandlingstid er det endring i antall dager.

Antall anmeldte voldslovbrudd ble fra første tertial 2019 til 2020 redusert med 9,3 prosent, og 1,6 prosent i forhold til 2016⁸. I samme periode har politiet påtaleavgjort henholdsvis 11,8 og 24,8 prosent flere saker. Oppklaringsprosenten for voldslovbrudd er i første tertial 2020 på 55 prosent, en nedgang på 2,3 prosentpoeng i forhold til samme periode i 2019 og en nedgang på 2,0 prosentpoeng fra 2016. Samtidig har det vært en økning i gjennomsnittlig saksbehandlingstid for oppklarte saker på 19,4 dager fra 2019 til 2020. Økningen i gjennomsnittlig saksbehandling skyldes blant annet at antall restanser er redusert.

Ses det på utviklingen i antall anmeldelser fra første tertial 2019 til 2020 har det særlig vært en nedgang i kroppskrenkelser (-441 saker, -11,2 prosent), grov kroppskrenkelse og kroppsskade (-184 saker, -20,2 prosent), mishandling i nære relasjoner (-107 saker, -8,5 prosent). Lovbrudd knyttet til trusler har imidlertid i samme periode økt med 1,5 prosent (+48 saker).

Hva gjelder mishandling i nære relasjoner har det fra første tertial 2019 til 2020 blitt anmeldt 8,5 prosent færre saker (-107 saker), og påtaleavgjort 12,3 prosent (+147 saker) flere saker. Selv om man gjennom målrettet innsats de siste årene antas å ha avdekket flere forhold innenfor mishandling i nære relasjoner, vil den nære relasjonen mellom fornærmede og voldsutøver fremdeles kunne føre til at mange ikke ønsker å anmelde voldsutøver. I tillegg kan iverksatte smitteverntiltak ha bidratt til at det har blitt vanskeligere å avdekke mishandling i nære relasjoner, samtidig som enkelte distrikt opplyser å ha hatt en økning i antall anmeldelser.

⁸ Enkelte statistikkgrupper knyttet til forulemping og hindring av offentlig tjenestemann og påvirkning av offentlig tjenestemann ved trusler var i gammel straffelov tilordnet kriminalitetstypen annen, mens den i ny straffelov er tilordnet voldslovbrudd. Hvis disse statistikkgruppene innbefattes i voldslovbruddene er nedgangen i antall anmeldelser fra første tertial 2016 til 2020 på 2,5 prosent, økningen i antall påtaleavgjorte saker er 20,6 prosent og oppklaringsprosenten har en nedgang i forhold til 2016 på 3,2 prosentpoeng. Det er ikke registrert noen anmeldelser på de gamle statistikkgruppene i første tertial 2019 og 2020.

6.4 Narkotikalovbrudd

Tabell 6.4 Narkotikalovbrudd, 1. tertial 2016-20

	2016	2017	2018	2019	2020	Endring 2019-20*	Endring 2016-20*
Antall anmeldelser	13 851	12 378	11 746	11 261	9 011	-20,0 %	-34,9 %
Antall påtaleavgjorte saker	14 874	13 223	12 055	11 856	11 965	0,9 %	-19,6 %
Antall påtaleavgjorte saker, oppklart	12 492	10 766	9 779	9 272	9 101	-1,8 %	-27,1 %
Oppklaringsprosent	85 %	83 %	82 %	79 %	77 %	-2,3	-7,8
Gj.snittlig saksbehandlingstid, oppklarte saker	97	95	92	105	125	19,3	28,1

Kilde: JUS065, JUS309

*For antall anmeldelser og påtaleavgjorte saker er det prosentvis endring, for oppklaringsprosent er det endring i prosentpoeng og for saksbehandlingstid er det endring i antall dager.

Det totale omfanget av narkotikakriminaliteten er vanskelig å beregne fordi avdekkingsgraden ansees å være lav. Antall anmeldte narkotikalovbrudd i første tertial 2020 var 9 011 saker, en nedgang i forhold til samme periode i 2019 på 20,0 prosent og 34,9 prosent i forhold til 2016. Antall påtaleavgjorte saker i første tertial 2020 var på 11 965 saker, et tilnærmet uendret antall saker i forhold til samme periode i 2019.

Oppklaringsprosenten for narkotikalovbrudd er høy, men ble redusert fra 79 prosent i første tertial 2019 til 77 prosent i første tertial 2020. Nedgangen fra 2016 er på 7,8 prosentpoeng, noe som har sammenheng med at det de senere år er anmeldt færre overtredelser av legemiddeloven og narkotikaovertrædelser etter straffeloven (§231). Dette er saker som erfaringsmessig har hatt en høy oppklaringsprosent, da sakene ofte avdekkes gjennom politiets egne kontroller og i stor grad vil være oppklart idet de anmeldes.

Antall anmeldte grove narkotikaovertrædelser gikk ned med 21,2 prosent i forhold til første tertial 2019. Årsakene til reduksjonen er trolig sammensatte, men kan blant annet knyttes til tiltak iverksatt som følge av pandemien. Samtidig gikk antallet påtaleavgjorte saker for denne kategorien opp med 5,0 prosent, samt at antall påtaleavgjorte saker som ble oppklart økte med 2,9 prosent.

6.5 Seksuallovbrudd

Tabell 6.5 Seksuallovbrudd, 1. tertial 2016-20

	2016	2017	2018	2019	2020	Endring 2019-20*	Endring 2016-20*
Antall anmeldelser	2 273	2 655	3 220	2 426	2 064	-14,9 %	-9,2 %
Antall påtaleavgjorte saker	1 970	2 456	2 658	3 058	2 798	-8,5 %	42,0 %
Antall påtaleavgjorte saker, oppklart	1 185	1 444	1 605	1 873	1 530	-18,3 %	29,1 %
Oppklaringsprosent	63 %	62 %	64 %	65 %	59 %	-5,9	-4,1
Gj.snittlig saksbehandlingstid, oppklarte saker	151	171	181	241	232	-9,1	81,1

Kilde: JUS065, JUS309

*For antall anmeldelser og påtaleavgjorte saker er det prosentvis endring, for oppklaringsprosent er det endring i prosentpoeng og for saksbehandlingstid er det endring i antall dager.

I femårsperioden var det fra første tertial 2016 til 2018 en markant årlig økning i antall anmeldte seksuallovbrudd, særlig seksuelle overgrep mot barn og saker knyttet til overgrepsmateriale. Fra første tertial 2019 til 2020 har imidlertid antall anmeldte seksuallovbrudd blitt redusert med 14,9 prosent (-362 saker), mens det var en reduksjon fra 2016 på 9,2 prosent (-209 saker). Antall påtaleavgjorte saker er også redusert i forhold til

første tertial 2019 (-8,5 prosent, -260 saker), men i forhold til første tertial 2016 er antall påtaleavgjorte saker økt med 42,0 prosent (+828 saker).

Seksuallovbrudd krever ofte betydelig etterforskning og vil i mange tilfeller bli påtaleavgjort i et senere år enn anmeldelsesåret. Det er store årlige variasjoner i hvor mange saker som både blir anmeldt og påtaleavgjort i de enkelte politidistriktene. Fra første tertial 2019 til 2020 hadde 2 distrikt en økning i antall anmeldelser, mens 7 distrikt hadde en økning i antall påtaleavgjorte saker. Fra første tertial 2016 til 2020 har 5 distrikt hatt en økning i antall anmeldelser, mens 11 distrikt har hatt en økning i antall påtaleavgjorte saker i samme periode.

Nedgangen i antall anmeldelser fra første tertial 2019 til 2020 kommer særlig i lovbruddskategoriene Seksuell handling og seksuelt krenkende eller annen uanstendig atferd overfor barn u/16 år (-137 saker), voldtekt (-94 saker) og Seksuell omgang og voldtekt av barn u/14 år (-56 saker).

Oppklaringsprosenten for seksuallovbrudd var i første tertial 2020 på 59 prosent. Dette er en nedgang i forhold til første tertial 2016 og 2019 hvor oppklaringsprosenten var på 63 og 65 prosent.

Som omtalt ovenfor er antall anmeldte voldtekter redusert fra første tertial 2019, og det er også en nedgang fra 2016 til 2020. Antall påtaleavgjorte saker har fra første tertial 2019 til 2020 økt med 1,1 prosent, mens antall oppklarte saker har økt med 12,6 prosent i samme periode. Oppklaringsprosenten er på 33 prosent, en økning på 3,5 prosentpoeng i forhold til første tertial 2019, men fortsatt 4,8 prosentpoeng lavere enn i første tertial 2016.

I første tertial 2020 er det samlet anmeldt 929 seksuallovbrudd mot barn under 16 år, noe som er en reduksjon fra første tertial 2019 til 2020 på 12,8 prosent og en økning på 18,8 prosent i forhold til samme periode i 2016. Det kan være flere årsaker som kan forklare fallet i antall anmeldelser fra 2019 til 2020; blant annet normalvariasjoner, reduserte avdekkingsmuligheter og reduserte etterforskningsaktiviteter som følge av politiets arbeidssituasjon med blant annet hjemmekontor under pandemien. Antall påtaleavgjorte saker har fra første tertial 2019 til 2020 blitt redusert med 16,0 prosent, men har økt med 41,8 prosent fra 2016 til 2020.

Seksuallovbrudd er en kriminalitetstype hvor det tradisjonelt har vært store mørketall og som man gjennom økt oppmerksomhet har ønsket å avdekke og straffeforfølge. Etterforskning av flere store saker har fått fokus i media og kan også bidra til å synliggjøre at det nytter å anmelde. Mørketallene innenfor seksuallovbrudd antas fremdeles å være høye. Årsakene til dette antas blant annet å være at ofrene føler skam eller skyld, eller fordi de ikke vet at de over internett har kommunisert med en annen enn den de trodde.

6.6 Økonomilovbrudd

Tabell 6.6 Økonomilovbrudd, 1. tertial 2016-20

	2016	2017	2018	2019	2020	Endring 2019-20*	Endring 2016-20*
Antall anmeldelser	8 507	8 409	9 345	9 114	8 327	-8,6 %	-2,1 %
Antall påtaleavgjorte saker	8 086	8 062	9 210	8 884	10 118	13,9 %	25,1 %
Antall påtaleavgjorte saker, oppklart	2 177	2 199	2 395	2 308	3 380	46,4 %	55,3 %
Oppklaringsprosent	33 %	33 %	32 %	32 %	40 %	7,3	7,0
Gj.snittlig saksbehandlingstid, oppklarte saker	162	177	178	205	196	-8,8	34,3

Kilde: JUS065, JUS309

*For antall anmeldelser og påtaleavgjorte saker er det prosentvis endring, for oppklaringsprosent er det endring i prosentpoeng og for saksbehandlingstid er det endring i antall dager.

Alminnelige bedragerier ble i oktober 2015 flyttet fra kriminalitetstypen vinning til kriminalitetstypen økonomi, og står i første tertial 2020 for 64 prosent av økonomilovbruddene. Hvis disse holdes utenfor er antall anmeldelser fra første tertial 2019 til 2020 redusert med 3,5 prosent.

En stor andel av økonomilovbruddene er knyttet opp mot bedragerier på nett. I følge politiets innbyggerundersøkelse⁹ er det kun 23 prosent av de som oppgir å ha blitt utsatt for svindel eller bedrageri på internett som har anmeldt dette til politiet. Det kan derfor være store mørketall på dette området.

Det ble i første tertial 2020 påtaleavgjort 10 118 økonomilovbrudd, noe som er 9 prosent av alle påtaleavgjorte saker i første tertial 2020. Antall påtaleavgjorte saker har økt med 13,9 prosent i forhold til samme periode i 2019, samtidig som antall oppklarte saker har økt med 46,4 prosent. Oppklaringsprosenten som har vært stabil på rundt 32-33 prosent, var i første tertial 2020 på 40 prosent. En årsak til økningen er at oppklaringsprosenten for de alminnelige bedrageriene har økt fra 10 prosent i første tertial 2016 til 30 prosent i samme periode 2020. Alminnelige bedragerier er lovbrudd som erfaringsmessig har hatt en lavere oppklaringsprosent enn øvrige økonomilovbrudd.

⁹ Politiets innbyggerundersøkelse 2019, Kantar TNS, 2020

7 Saker under arbeid

7.1 Saker under arbeid

Tallene presentert i dette underkapittelet er hentet ut ved bruk av JUS-rapporten JUS089 som gir samlede tall for politidistrikt og særorgan. Tallene vil derfor være forskjellig fra rapportering til Justis- og beredskapsdepartementet hvor kun tall for politidistriktene inngår.

Statistikken over saker under arbeid viser antall anmeldelser i politiet som ikke er rettskraftige avgjorte, og omfatter både saker som er under etterforskning og dermed ikke påtaleavgjort samt påtaleavgjorte, men ikke rettskraftige saker. Dette gir viktig informasjon om den samlede arbeidsmengden i politiet og saksporteføljens alderssammensetning.

Frem til det treffes en påtaleavgjørelse i sakene har politiet og påtalemyndigheten i stor grad selv kontroll over sakenes fremdrift, da dette i vesentlig grad vil avhenge av politiets egen saksbehandlingsskapasitet og prioritering. Når det er fattet en positiv påtaleavgjørelse vil den videre fremdrift variere ut fra hvilken påtaleavgjørelse som er fattet og kapasitet i øvrige deler av straffesakskjeden.

Ved utgangen av første tertial 2020 hadde politiet totalt 129 386 saker som ikke var rettskraftig. Av disse var 50 436 ikke påtaleavgjort. Antall ikke påtaleavgjorte saker ved utgangen av første tertial 2020 er 27,6 prosent lavere enn ved samme tidspunkt i 2019, og 27,1 prosent lavere enn i 2016. Ser man nærmere på den aldersmessige sammensetningen av de ikke påtaleavgjorte sakene er det en nedgang i antall saker mellom 0-3 måneder på 34,0 prosent i forhold til utgangen av første tertial 2019 og en nedgang på 36,9 prosent fra samme tidspunkt i 2016. Nedgangen i antall ikke påtaleavgjorte saker under 3 måneder har særlig sammenheng med at pandemisituasjonen har medført færre anmeldelser.

For saker eldre enn 3 måneder vises det til nærmere omtale under.

Totalt er det en reduksjon av saker som ikke er rettskraftige (summen av påtaleavgjorte og ikke påtaleavgjorte saker) på 13,7 prosent i forhold til samme tidspunkt i 2019, og en nedgang på 14,7 prosent i forhold til 2016. En nærmere oversikt over antall saker under arbeid og antall påtaleavgjorte og ikke påtaleavgjorte saker er gitt i tabell 7.1. Det påpekes at alder på sak, Både for ikke-påtaleavgjorte saker og saker som er påtaleavgjorte men ikke rettskraftige, er saksbehandlingstiden beregnet fra *registreringstidspunktet* til 30. april, og ikke fra gjerningstidspunktet eller når saken ble påtaleavgjort.

Tabell 7.1 Saker under arbeid/ikke rettskraftige, utgangen av 1. tertial 2016–20

	2016	2017	2018	2019	2020	Prosent endring 2019-20	Prosent endring 2016-20
Ikke påtaleavgjort	69 212	66 344	73 414	69 687	50 436	-27,6 %	-27,1 %
0-3 md.	33 430	32 539	32 940	31 980	21 109	-34,0 %	-36,9 %
3-12 md.	27 927	26 891	32 371	29 537	23 018	-22,1 %	-17,6 %
> 12 md.	7 855	6 914	8 103	8 170	6 309	-22,8 %	-19,7 %
Påtaleavgjort, ikke rettskraftig	82 403	78 319	79 521	80 238	78 950	-1,6 %	-4,2 %
0-3 md.	13 363	11 371	11 172	10 953	12 299	12,3 %	-8,0 %
3-12 md.	32 431	31 062	31 038	30 012	30 776	2,5 %	-5,1 %
> 12 md.	36 609	35 886	37 311	39 273	35 875	-8,7 %	-2,0 %
TOTALT	151 615	144 663	152 935	149 925	129 386	-13,7 %	-14,7 %

Kilde: JUS089

Faktisk reduksjon i antall restanser gjennom første tertial 2020 fremkommer i tabell 7.2. Antall ikke påtaleavgjorte saker gått ned i alle aldersegment, mens det har vært en økning i antall påtaleavgjorte, men ikke rettskraftige saker som er mellom 0 og 12 måneder (fra registreringstidspunktet).

Tabell 7.2 Saker under arbeid/ikke rettskraftige, 31. desember 2019 og 30. april 2020

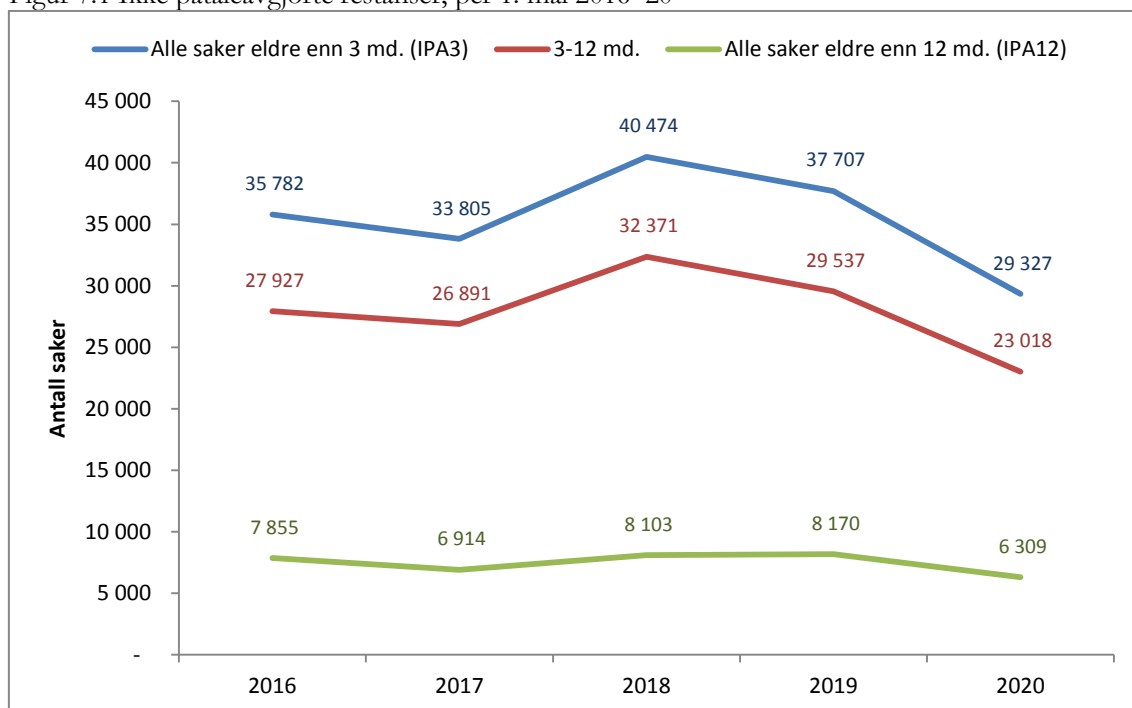
	31.12.2019	30.04.2020	Prosent endring
Ikke påtaleavgjort	69 601	50 436	-27,5 %
0-3 mnd	30 413	21 109	-30,6 %
3-12 mnd	30 599	23 018	-24,8 %
> 12 mnd	8 589	6 309	-26,5 %
Påtaleavgjort, ikke rettskraftig	82 034	78 950	-3,8 %
0-3 mnd	11 580	12 299	6,2 %
3-12 mnd	30 161	30 776	2,0 %
> 12 mnd	40 293	35 875	-11,0 %
TOTALT	151 635	129 386	-14,7 %

Kilde: JUS089

7.2 Restanser – ikke påtaleavgjorte saker eldre enn 3 måneder

Restanser er definert som ikke påtaleavgjorte saker eldre enn 3 måneder. Ved utgangen av første tertial 2020 hadde politiet (politidistrikt og særorgan) 29 327 saker eldre enn 3 måneder som ikke var påtaleavgjort.

Figur 7.1 Ikke påtaleavgjorte restanser, per 1. mai 2016–20

Kilde: JUS089

Til Politidirektoratets rapportering på restansetall til Justis- og beredskapsdepartementet benyttes JUS-rapporten JUS091. Den viser 28 104 saker eldre enn 3 måneder som ikke er påtaleavgjort (IPA3) og 5 665 saker eldre enn 12 måneder som ikke er påtaleavgjort (IPA12). Da JUS091 ikke viser antall saker fordelt på kriminalitetstype er det ikke mulig å benytte JUS091 i omtalen nedenfor og det må derfor kjøres en egen rapport for å hente ut nødvendige data. På grunn av dette avviker tallene i dette underkapitlet noe fra JUS091.

Som tabell 7.1 viser, har det vært en stor nedgang i antall saker innenfor alle alderskategorier av ikke-påtaleavgjorte saker. Hovedårsaken kommer av at påtalemyndigheten i politiet har fått frigjort tid til påtalebehandling blant annet som følge av færre rettsoppgjør i perioden.

Fordeling av ikke påtaleavgjorte saker over 3 måneder (IPA 3) på kriminalitetstyper fremgår av tabell 7.3. I motsetning til tabell 7.1 viser tabell 7.3 kun politidistriktenes restanser, og ikke restanser hos politiets særorgan og Sysselmannen på Svalbard. Saker eldre enn 3 måneder (IPA 3) innbefatter også saker eldre enn 12 måneder (IPA12). Det har vært en reduksjon i restanser innen alle kriminalitetstyper, men den prosentvise nedgangen har vært størst for seksuallovbruddene både innen IPA 3 og IPA 12.

Tabell 7.3 Ikke påtaleavgjorte saker hos politidistrikt eldre enn 3 og 12 måneder, utgangen 1. tertial

Kriminalitetstype	IPA3	Andel IPA3	Prosent endring 2019-20	IPA12	Andel IPA12	Prosent endring 2019-20
Økonomi	4 002	14 %	-23,6 %	1 297	23 %	-27,1 %
Vold	5 572	20 %	-14,5 %	987	17 %	-19,8 %
Annen	3 941	14 %	-19,7 %	768	14 %	-19,2 %
Vinning	3 695	13 %	-18,4 %	744	13 %	-13,4 %
Narkotika	3 463	12 %	-31,2 %	609	11 %	-16,3 %
Seksuallovbrudd	1 934	7 %	-35,5 %	515	9 %	-47,4 %
Trafikk	3 399	12 %	-22,8 %	349	6 %	-22,3 %
Undersøkelsessaker	868	3 %	-22,8 %	128	2 %	-39,6 %
Skadeverk	741	3 %	-18,5 %	95	2 %	-32,6 %
Arbeidsmiljø	238	1 %	-26,1 %	96	2 %	-13,5 %
Miljø	355	1 %	-25,3 %	88	2 %	-39,3 %
Totalsum	28 208	100 %	-22,6 %	5 676	100 %	-25,2 %

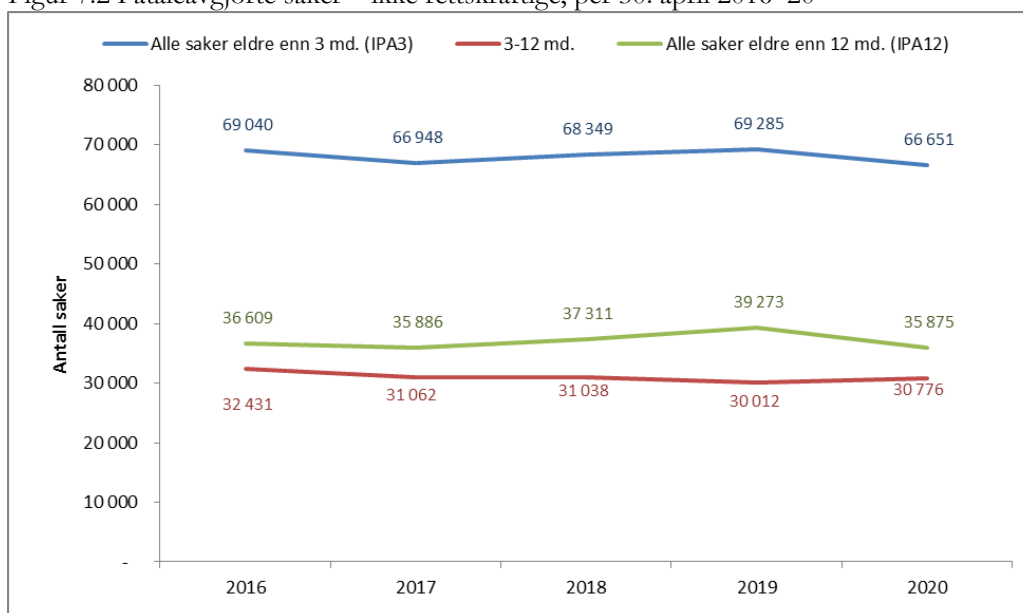
Kilde: PAL STRASAK per 30. april 2020 (og 30. april 2019)

23 prosent av de ikke påtaleavgjorte sakene eldre enn 12 måneder (IPA12) er økonomilovbrudd. Som omtalt tidligere har økonomisakene erfaringsmessig lang saksbehandlingstid da de ofte er kompliserte og krevende å etterforske. I forhold til andel anmeldte saker viser tabellen også at det er en forholdvis stor andel voldslovbrudd og seksuallovbrudd som er eldre enn 12 måneder. Også volds- og seksuallovbruddene kan som nevnt være krevende å etterforske og således få en lang saksbehandlingstid.

7.3 Påtaleavgjorte, men ikke rettskraftige saker

Samlet sett har antall saker eldre enn 3 måneder som er påtaleavgjort, men ikke rettskraftige, blitt redusert med 3,8 prosent ved utgangen av første tertial 2020 i forhold til samme periode i 2019, og med 3,5 prosent i forhold til 2016. Utviklingen er illustrert i figur 7.2. Det påpekes at alder på sak er beregnet fra registreringstidspunktet til 30. april, og ikke fra når saken ble påtaleavgjort.

Figur 7.2 Påtaleavgjorte saker – ikke rettskraftige, per 30. april 2016–20

Kilde: JUS089

Alderen på de ikke rettskraftige sakene avhenger av saksbehandlingstiden frem til påtaleavgjørelse og tiden det deretter tar for å få saken rettskraftig avgjort. Antall påtaleavgjorte, men ikke rettskraftige saker, vil i stor grad avhenge av hvor mange positive påtaleavgjørelser som er truffet, og hvilken fremdrift sakene vil få blant annet i domstolene. Det påpekes at det kan gjenstå mye ressurs- og tidkrevende arbeid i mange av sakene etter at det er truffet positive påtaleavgjørelser og frem til rettskraft, ikke minst der det er utferdiget tiltale og sakene skal iretteføres.

Særlig i begynnelsen av pandemiperioden ble domstolenes kapasitet til å gjennomføre rettsmøter svekket som følge av iverksatte smitteverntiltak. Det medførte at påtalemyndigheten i politiet fikk bedre tid til å påtaleavgjøre saker. Samtidig har det oppstått en viss restanse innen iretteføring. Så lenge disse sakene ikke er rettskraftig avgjort (endelig avgjort i rettsvesenet), vil disse synes som restanse i politiet som påtaleavgjort, men ikke rettskraftig. En økning i antallet av slike restanser kan derfor ikke utelukkes.

8 Inndragning

Politiet har over flere år hatt høyt fokus på inndragning av lovovertrederens utbytte av straffbare handlinger.

Nærmere beskrivelse av hvordan inndragningsstatistikken er hentet ut er gitt i vedlegg 1. Det påpekes spesielt at inndragningstallene for første tertial 2020 vil kunne øke dersom det er påtaleavgjorte saker som enda ikke er rettskraftig.

Statistikken teller antall inndragninger av *utbytte* etter gammel straffelov § 34 og ny straffelov § 67, antall inndragninger av *gjenstander* etter gammel straffelov § 35 og ny straffelov § 69 og *utvidet* inndragning etter straffeloven § 34a og ny straffelov § 68. Statistikken dekker ikke bestemmelsen om forebyggende inndragning i straffeloven § 70 (gammel straffelov § 37b).

Tabell 8.1 Inndragning av utbytte og gjenstander, 1. tertial 2016-20

	2016	2017	2018	2019	2020	Prosent endring 2019-20	Prosent endring 2016-20
Utbytte	329	654	366	483	319	-34,0 %	-3,0 %
Utvidet	32	34	40	24	25	4,2 %	-21,9 %
Gjenstand	2 236	2 402	2 453	2 617	2 473	-5,5 %	10,6 %
Sum antall inndragninger	2 597	3 090	2 859	3 124	2 817	-9,8 %	8,5 %
Beløp i mill. kr	79,1	48,3	45,5	53,6	37,6	-30,0 %	-52,5 %

Kilde: JUS625 – hentet fra PSV Monitor 22.05.20

Samlet inndragningsbeløp i første tertial 2020 var 37,6 millioner kroner, hvilket er en reduksjon på 30,0 prosent i forhold til samme periode i 2019, og en nedgang på 52,5 prosent i forhold til 2016. Det bemerkes at noe av bakgrunnen for variasjonene fra år til år er at enkeltsaker gir betydelig utslag på statistikken. Det er videre en viss grad av tilfeldigheter knyttet til hvilke år sakene blir rettskraftige.

Som tidligere er det fortsatt knyttet noe usikkerhet til inndragningsstatistikken, herunder om den fanger opp korrekt antall krav og beløp fra straffesakssystemene til politiet. Det bemerkes særlig at politiet i en rekke saker fremmer erstatningskrav på vegne av fornærmede, fremfor å legge ned påstand om inndragning. Dette kan være en av flere forklaringer på at antall utbytteinndragninger er redusert. Herværende statistikk omfatter ikke rettskraftige erstatningskrav fremmet på vegne av fornærmede. Gjennom 2019 er det tilrettelagt for bedre statistikk på området, men relevante tall vil først foreligge ved utløpet av 2020.

VEDLEGG 1 Datagrunnlag

Det statistiske grunnlaget i rapporten er hentet fra politiets straffesaksregister (STRASAK). STRASAK benyttes både til den offisielle kriminalstatistikken, som Statistisk sentralbyrå (SSB) publiserer, og politiets driftsstatistikk. Selv om både SSB og Politidirektoratet henter sitt tallgrunnlag fra STRASAK, forekommer det noen forskjeller i det tallmaterialet som presenteres, blant annet på grunn av ulik bearbeiding av data, ulike tidspunkt for dataauthenting og ulik gruppering av dataene.

Hvis annet ikke er oppgitt er tallmaterialet hentet ut 1. mai det enkelte år. Kodeendringer som har skjedd etter 1. mai det enkelte år vil derfor ikke få betydning. Dette er gjort for å ha mest mulig sammenliknbare tall.

Dataene i STRASAK er basert på de kodene som politiet manuelt legger inn når en sak blir registrert og kvaliteten på driftsstatistikken er derfor avhengig av riktig koding av den enkelte sak. Økt fokus og kunnskap kan i enkelte tilfeller føre til endret kodepraksis og riktigere koding av sakene. Endring i kodepraksis kan derfor gjøre det utfordrende å følge utviklingstrekk på detaljert nivå.

I forbindelse med ikrafttredelsen av Straffeloven 2005 1. oktober 2015 ble det gjort endringer som førte til at flere lovbrudd ble tilordnet en annen kriminalitetstype enn hva som var tilfelle tidligere. Spesielt gjøres det oppmerksom på følgende:

- Alminnelige bedragerier er overført fra kriminalitetstypen som omfatter vinningskriminalitet til kriminalitetstypen som omfatter økonomisk kriminalitet. Dette inkluderer også lovbrudd som i Straffeloven 1902 ble omtalt som naskeri, og som nå omtales som mindre bedrageri.
- Enkelte lovbrudd knyttet til trusler er overført fra kriminalitetstypen annen til voldslovbrudd.
- Enkelte lovbrudd knyttet til grupper med særskilt vern fra kriminalitetstypen annen til voldslovbrudd.
- Identitetskrenkelses etter straffeloven § 202 er overført fra kriminalitetstypen annen til økonomilovbrudd.

Straffeloven 2005 medfører i all hovedsak ingen nykriminalisering eller avkriminalisering. Det er likevel ikke mulig å sammenligne alle straffebestemmelsene i gammel og ny lov én til én. For å kunne sammenligne statistikk på et lavere nivå enn kriminalitetstype er det derfor laget lovbruddskategorier for å kunne se utviklingen over tid på et område, gitt i vedlegg 2.

Antall anmeldelser er gitt ved antall saker. I forbindelse med saker med særskilt saksbehandlingsfrist, nærmere omtalt i kapittel 4.3.3 benyttes begrepet forhold. Forhold sier noe om knytningen mellom sak og person, dvs. gjerningsperson og fornærmet. På grunn av dette kan en sak generere flere forhold.

Inndragningsstatistikken er hentet ut 22. mai 2020 fra PSV Monitor som er et internt verktøy i politiet for lettere å følge utviklingen av straffesaksporteføljen. I motsetning til hva som er tilfelle for store deler av resten av rapporten anvendes ikke fryste tall da dynamiske tall gir et riktigere bilde. Det antas at inndragningstallene i første tertial 2020 vil kunne øke gitt at det er påtaleavgjorte saker som enda ikke er rettskraftig.

Det gjøres oppmerksom på at det i tabeller kan forekomme at avrunding medfører at summen/endring i prosentpoeng ikke blir lik summen av de oppgitte tallene.

VEDLEGG 2 Lovbruddskategorier

Krim.type	Lovbruddskategori	Statistikkgrupper/-koder
Vinning	Grovt tyveri fra bolig	921 Grovt tyveri fra bolig 2201 GROVT TYVERI FRA VILLA 2202 GROVT TYVERI FRA LEILIGHET
Vinning	Tyveri fra person på offentlig sted	910 Tyveri fra person i kollektiv transport eller stoppested 911 Tyveri fra person i gate, park, annet friområde 912 Tyveri fra person i anlegg / lokaler for idrett, kultur o.l. 913 Tyveri fra person i salgslokaler (kafe, butikk o.l.) 914 Tyveri fra person i annet næringsbygg eller -areal 915 Tyveri fra person på annet offentlig sted 925 Grovt tyveri fra person i kollektiv transport / stoppested 926 Grovt tyveri fra person i gate, park, annet friområde 927 Grovt tyveri fra person i anlegg/lokaler for idrett, kultur 928 Grovt tyveri fra person i salgslokaler (kafe, butikk o.l.) 929 Grovt tyveri fra person i annet næringsbygg eller -areal 930 Grovt tyveri fra person på annet offentlig sted
Vinning	Ran	954 Ran 955 Grovt ran 956 Grovt ran, med død/betydelig skade til følge 957 Forbund om ran 2502 RAN (\$ 267) 2503 RAN,GROVT (\$ 268) 2504 RAN FRA BERUSET PERSON 2505 BANKRAN (\$ 268,2) 2506 POSTRAN (\$ 268,2) 2507 RAN AV VERDITRANSPORT (\$ 268,2) 2508 DROSJERAN 2509 RAN FRA FORRETNING/KIOSK (\$ 267) 2510 GROVT RAN FRA FORRETNING/KIOSK (\$ 268) 2599 RAN/UTPRESSING, DIVERSE
Narkotika	Narkotikalovbrudd etter legemiddeloven	7101 Narkotika, bruk (\$24) 7102 Narkotika, besittelse (\$24) 7199 Narkotika, diverse
Narkotika	Narkotikalovbrudd etter straffeloven (narkotika-overtredelser)	704 NARKOTIKA (\$ 162,1.LEDD) 711 NARKOTIKA, UAKTSOM (\$ 162,4.LEDD) 751 Narkotikaovertredelse
Narkotika	Narkotikalovbrudd etter straffeloven (grove narkotika-overtredelser)	703 NARKOTIKA (\$ 162,2.LEDD) 708 NARKOTIKA (\$ 162,3.LEDD) 752 Grov narkotikaovertredelse 753 Grov narkotikaovertredelse, betydelig mengde 754 Grov narkotikaovertredelse, særdeles skjerpene 755 Uaktsom grov narkotikaovertredelse
Narkotika	Dopinglovbrudd etter legemiddeloven	7110 Doping bruk (\$24a) 7111 Doping besittelse (\$24a)
Narkotika	Dopinglovbrudd etter straffeloven (dopingovertredelser)	710 DOPINGMIDLER (\$ 162B,1.LEDD)162B,1.LEDD) 712 DOPINGMIDLER (\$ 162B,2.LEDD) 713 DOPINGMIDLER, UAKTSOM (\$ 162B,3.LEDD) 757 Dopingovertredelse 758 Grov dopingovertredelse 759 Uaktsom grov dopingovertredelse
Vold	Grov kroppskrenkelse og kroppsskade	1703 LEGEMSBESKADIGELSE (\$ 229) 1704 LEGEMSBESKADIGELSE, KNIV (\$ 229) 1705 LEGEMSBESKADIGELSE, SKYTEVÅPEN (\$ 229)

		1714 LEGEMSBESKADIGELSE MED DØDEN TIL FØLGE (§ 229) 1716 LEGEMSFORNÆRMELSE M/SKADEFØLGE (§ 228,2.LEDD) 1752 Grov kroppskrenkelse 1753 Grov kroppskrenkelse, med følge død 1754 Kroppsskade 1755 Grov kroppsskade 1756 Grov kroppsskade, med følge død
Vold	Menneskehandel	1607 MENNESKEHANDEL - PROSTITUSJON (§224) 1611 MENNESKEHANDEL - KRIGSTJ. I FREMMED LAND (§224) 1613 MENNESKEHANDEL - TVANGSARBEID (§224) 1615 MENNESKEHANDEL - MENNESKEORGANER (§224) 1658 Menneskehandel, prostitusjon 1659 Menneskehandel, tvangsarbeid 1660 Menneskehandel, krigstjeneste 1661 Menneskehandel, indre organer 1668 Menneskehandel tilrettelegge mv
Vold	Grov menneskehandel	1608 MENNESKEHANDEL - PROSTITUSJON, GROV (§224) 1610 MENNESKEHANDEL - MENNESKEORGANER, GROV (§224) 1612 MENNESKEHANDEL - KRIGSTJ. I FREMMED LAND, GROV (§224) 1614 MENNESKEHANDEL - TVANGSARBEID, GROV (§224) 1662 Grov menneskehandel, prostitusjon 1663 Grov menneskehandel, tvangsarbeid 1664 Grov menneskehandel, krigstjeneste 1665 Grov menneskehandel, indre organer 1669 Menneskehandel tilrettelegge mv – grov
Vold	Mishandling i nære relasjoner	1506 MISHANDLING I FAMILIEFORH, MED LEGEMSKRENK (§ 219, 1. LEDD) 1507 MISHANDLING I FAMILIEFORH, UTEN LEGEMSKRENK (§219,1.LEDD) 1508 MISHANDLING I FAM.FORH, GROV, M LEGEMSKRENK (§219. 2. LEDD) 1509 MISHANDLING I FAM.FORH, GROV, U LEGEMSKRENK (§219,2. LEDD) 1768 Mishandling i nære relasjoner, med legemskrenkelse 1769 Mishandling i nære relasjoner, uten legemskrenkelse 1770 Grov mishandling i nære relasjoner, med legemskrenkelse 1771 Grov mishandling i nære relasjoner, uten legemskrenkelse
Vold	Trusler	506 PÅVIRKNING AV OFF. TJENESTEMANN VED TRUSLER (§128) [<i>Tilordnet kriminalitetstypen annen</i>] 557 Trusler mot offentlig tjenestemann, politi 558 Trusler mot offentlig tjenestemann, annen tjenestemann 1601 TRUSLER, DIVERSE (§ 227) 1603 TRUSLER, KNIV (§ 227) 1604 TRUSLER, SKYTEVÅPEN (§ 227) 1605 BOMBETRUSSEL(§227) 1609 TRUSLER, DIVERSE (§227) 1674 Trusler 1675 Trusler, med skytevåpen 1676 Trusler, med kniv eller annen liknende redskap 1677 Grove trusler

		1678 Grove trusler, med skytevåpen 1679 Grove trusler, med kniv eller annen liknende redskap 1680 Trussel mot særskilt utsatte yrkesgrupper, helsepersonell 1681 Trussel mot særskilt utsatte yrkesgrupper, transportarbeider 1682 Trussel særskilt utsatte yrkesgr, oppl i grunn- og videregå utda
Vold og Annen	Grupper med særskilt vern	501 VOLD MOT POLITITJ.MANN (§ 127) 502 VOLD MOT OFF.TJ.MANN (§ 127) 506 PÅVIRKNING AV OFF. TJENESTEMANN VED TRUSLER (§128) 555 Vold mot offentlig tjenestemann, politi 556 Vold mot offentlig tjenestemann, annen tjenestemann 557 Trusler mot offentlig tjenestemann, politi 558 Trusler mot offentlig tjenestemann, annen tjenestemann 559 Hindring av offentlig tjenestemann, politi 560 Hindring av offentlig tjenestemann, annen tjenestemann 561 Forulemping av offentlig tjenestemann, politi 562 Forulemping av offentlig tjenestemann, annen tjenestemann 1680 Trussel mot særskilt utsatte yrkesgrupper, helsepersonell 1681 Trussel mot særskilt utsatte yrkesgrupper, transportarbeider 1682 Trussel særskilt utsatte yrkesgr, oppl i grunn- og videregå utda 1774 Vold mot særskilt utsatte yrkesgrupper, helsepersonell 1775 Vold mot særskilt utsatte yrkesgrupper, transportarbeider 1776 Vold særskilt utsatte yrkesgr, oppl i grunn- og videregå utda 1802 ÆREKRENK. MOT OFF. TJ. M. (§251) 5001 HINDRING AV OFFENTLIG TJENESTEMANN (§ 326 NR.1) 5002 FORULEMPING AV OFFENTLIG TJENESTEMANN (§326 NR.2) 5011 HINDRING AV OFFENTLIG TJENESTEMANN (§ 326 NR.1) 5012 FORULEMPING AV OFFENTLIG TJENESTEMANN (§ 326 NR.2)
Seksuallovbrudd	Voldtekt	1401 VOLDTEKT (§ 192,1.LEDD) 1401 VOLDTEKT (§ 192,1.OG 2.LEDD) 1413 FORSØK PÅ VOLDTEKT (§ 192,JFR.PAR 49) 1420 VOLDTEKT (§ 192,2.LEDD) 1420 VOLDTEKT (§ 192,3.LEDD) 1423 GROVT UAKTSOM VOLDTEKT (§ 192,4.LEDD) 1451 Voldtekt u. samleie 1452 Voldtekt til samleie 1453 Grov voldtekt 1454 Grov uaktsom voldtekt 1455 Voldtekt forsøk
Seksuallovbrudd	Seksuell omgang og voldtekt av barn u/14 år	1402 SEKSUELL OMGANG MED BARN U/14 ÅR (§ 195) 1402 UTUKTIG OMGANG MED BARN U/14 ÅR (§ 195) 1403 SEKSUELL OMGANG MED BARN U/10 ÅR (§ 195) 1403 UTUKTIG OMGANG MED BARN U/10 ÅR (§ 195) 1460 Voldtekt av barn under 14 år 1461 Voldtekt til samleie av barn under 14 år 1462 Grov voldtekt av barn under 14 år 1463 Forsøk på voldtekt av barn under 14 år

Seksual- lovbrudd	Seksuell handling og seksuelt krenkende eller annen uanstendig atferd overfor barn u/16 år	1418 SEKSUELL HANDLING MM MED BARN U/16 ÅR (\$ 200,2.LEDD) 1418 UTUKTIG HANDLING M.V MED BARN U/16 ÅR (\$ 212,2.LEDD) 1466 Seksuell handling med barn under 16 år 1467 Seksuelt krenkende atferd mv. overfor barn under 16 år
Seksual- lovbrudd	Seksuell omgang med barn 14-16 år	1404 SEKSUELL OMGANG MED BARN U/16 ÅR (\$ 196) 1404 UTUKTIG OMGANG MED BARN U/16 ÅR (\$ 196) 1464 Seksuell omgang med barn mellom 14 og 16 år 1465 Grov seksuell omgang mv. med barn mellom 14 og 16 år
Seksual- lovbrudd	Overgrepsmateriale og pornografi	1405 PORNOGRAFI, SKRIFTER/FILM/VIDEO MV (\$204) 1405 UTUKTIGE SKRIFTER/FILM/VIDEO M.V (\$ 211) 1421 PORNOGRAFI,SKRIFTER/BILDER/VIDEO MV VIA DATASYST. (\$204) 1470 Fremvis/still av seksu overgr mot barn el seksualiserer barn 1477 Pornografi
Seksual- lovbrudd	Annet eller uspesifisert seksuallovbrudd	1406 UTUKTIG ADFERD INKL. BLOTTING 1407 INCEST (\$ 197) 1408 HALLIKVIRKS. TILBY, FORMIDLE, ETTERS. PROSTITUSJON (\$202) 1408 HALLIKVIRKS. TILBY, FORMIDLE, ETTERS. PROSTITUSJON (\$202) 1409 KIKKING (\$212) 1410 PROSTITUSJON 1411 HELSERÅDSMELDING 1412 SEKSUELT KRENKENDE/UANSTENDIG ADFERD, BLOTTING MM (\$201) 1414 SKAFFE SEG UTUKTIG OMG.M/TRUSLER, UNDERF. ADFERD O.L (\$ 194) 1415 SEKSUELL OMGANG MED FOSTERBARN, STEBARN OL (\$ 199) 1416 UTUKTIG OMGANG MED BEVISSTLØS (\$ 193) 1417 SAMLEIE MED BROR/SØSTER (\$ 198) 1419 UTUKTIG OMGANG, MISBRUK AV STILLING (\$ 198) 1422 SEKSUELT KRENKENDE/UANSTENDIG ADFERD VIA DATASYSTEMER (\$201) 1422 UTUKTIGE KRENKELSER VIA DATASYSTEMER (\$ 212 1.LEDD) 1424 SEKSUELL OMG. MISBR AV STILLING, AVH.FORH. MM (\$ 193,1.LEDD) 1424 SEKSUELL OMG. MISBR AV STILLING, AVH.FORH. MM (\$ 193,1.LEDD) 1425 SEKSUELL OMG. UTNYTT. AV PSYKISK LIDELSE MM (\$193,2.LEDD) 1426 SEKSUELL HANDLING UTEN SAMTYKKE (\$200,1.LEDD) 1427 KJØP AV SEKSUELLE TJENESTER FRA PERSON UNDER 18 ÅR (\$203) 1428 KJØP AV SEKSUELLE TJENESTER (\$202A) 1429 Grooming - Bygge opp tillit for å utnytte barn seksuelt 1456 Misbruk av overmaktsforhold 1457 Seksuell omgang med innsatte mv. i institusjon 1458 Seksuell handling uten samtykke 1459 Seksuelt krenkende atferd 1468 Avtale om møte for å begå seksuelt overgrep 1469 Kjøp av seksuelle tjenester fra mindreårige 1471 Incest 1472 Søskenincest 1473 Seksuell omgang mellom andre nærstående

		1474 Hallikvirksomhet 1475 Formidling av prostitusjon 1476 Kjøp av seksuelle tjenester fra voksne 1478 Utstillingsforbud 1498 Seksuallovbrudd, diverse (strl. kap 26) 1499 SEKSUALLOVBRUDD, DIVERSE 1499 Seksuallovbrudd, DIVERSE 3899 Seksuallovbrudd, DIVERSE
Annen	Menneskesmugling	6151 Menneskesmugling 6151 MENNESKESMUGLING (§ 47,3.LEDD) 6157 Organisert menneskesmugling 6157 Organisert menneskesmugling (§47, 4. ledd) 9898 MENNESKESMUGLING